

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

ilomantsi

Sisällys

1.	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1.	Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2.	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
1.2.1.	Kunnan hallinto-organisaatio	3
1.2.2.	Kunnanvaltuusto	4
1.2.3.	Kunnanhallitus	5
1.2.4.	Lautakunnat	5
1.2.5.	Osastojen organisaatiokaaviot	8
1.2.6.	Ilomantsin kunnan tilivelvolliset	11
1.3.	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
1.4.	Kunnan henkilöstö	14
1.5.	Ympäristötekijät	14
1.6.	Muut ei-taloudelliset asiat	14
2.	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	15
3.	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	18
3.1.	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	18
3.2.	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	19
3.3.	Tase ja sen tunnusluvut	20
3.4.	Kokonaistuotot ja -menot	22
4.	Kuntakonsernin toiminta ja talous	23
4.1.	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	23
4.2.	Konsernin toiminnan ohjaus	23
4.3.	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat sekä konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen	24
4.4.	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	26
4.5.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	29
4.5.1.	Konsernituloslaskelma	29
4.5.2.	Konsernin rahoituslaskelma	30
4.5.3.	Konsernitase	32
5.	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	33
6.	Talousarvion toteutuminen	34
6.1.	Kunnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	34
6.1.1.	Kunnanvaltuusto	36
6.1.2.	Tarkastuslautakunta	37
6.1.3.	Kunnanhallitus	40
6.1.4.	Hyvinvointilautakunta	51
6.1.5.	Kuntaympäristölautakunta	61
6.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	69
6.3.	Investointien toteutuminen	71
6.4.	Rahoitusosan toteutumisvertailu	77
6.5.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	78
7.	Tilinpäätöslaskelmat	79
7.1.	Tuloslaskelma	79
7.2.	Rahoituslaskelma	80
7.3.	Tase	81
7.4.	Konsernituloslaskelma	83
7.5.	Konsernirahoituslaskelma	84
7.6.	Konsernitase	85
8.	Tilinpäätöksen liitetiedot	86
9.	Eriytetyt tilinpäätökset	100
10.	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät	106
11.	Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	107

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2019 oli monella tapaa haasteellinen, niin koko kuntakentälle kuin yksittäiselle kunnalle. Mennyt vuotta leimasivat elinkeinoelämässä sekä yrittäjien usko investointeihin että etenkin metsäteollisuudessa alkanut matalasuhdanne. Elinvoima-asioissa suurimpia ilonaiheita oli Vapon käynnistämä maailman ensimmäisen turvepelletistä aktiivihiltä valmistavan tehtaan rakentaminen Ilomantsiin. Tehdshanke työllisti ja työllistää monia ilomantsilaisia työntekijöitä ja yrityksiä. Myös muiden yrittäjien investoinnit loivat uskoa tulevaisuuteen.

Työmarkkinoilla työntekijöiden tarve ja työntekijät eivät täysin kohdanneet. Vuoden lopun työttömyysprosentti on 16,6 %, mikä on karua luettavaa. Työttömyyden selättäminen jatkuu tänä vuonna. Viime syksynä Ilomantsi haki yhdessä kuuden muun kunnan kanssa valtakunnalliseen kuntakokeiluun, jonka tavoitteena on työttömien työnhakijoiden työllistymisen edistäminen, koulutukseen ohjautuminen sekä uusien ratkaisujen tuominen osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilun jatkovalmisteluun valittiin 20 kaupunkialueen kokeiluhakemusta. Kunnan on siis omana toimintanaan otettava käyttöön uusia keinoja työllisyyden hoitamiseen muun muassa kuntouttavan työtoiminnan toteuttamisella omissa yksiköissään.

Mennyt vuosi toi mukanaan rytmihäiriö -käsitteen kuntatalouteen. Verotuksen rytmihäiriö tuntui vahvana meilläkin verottajan ilmoitettua, ettei se pysty tulouttamaan verokertymiä odotuksen mukaisina. Ratkaisuaan verottaja perusteli palkansaajien yhteen veroprosenttiin siirtymisellä ja tulorekisterin käyttönotolla. Ilomantsin kunnalle rytmihäiriö tarkoitti miljoonan euron vähennystä verotuloihin.

Viime vuoden tuloksesta voi siis hyvin perustein todeta, että verottaja vei tuloksen. Jos emme olisi olleet pakotettuja verotuloalenemasta johtuvaan miljoonan euron talousarviomuutokseen verotuloennusteissa, tuloksemme olisi poistojen jälkeen vain hienoisesti alijäämäinen.

Kuntalain mukainen yhtiöittäminen saatettiin loppuun viime vuonna. Poistojen määrä kasvoi tilapäisesti, sillä kunnan piti poistaa taseestaan yhtiöittämisen myötä kuntayhtiöille siirtyneet sähkö-, vesi- ja jätevesiliittymät. Tulevaisuudessa poistojen määrä on aleneva johtuen maltillisesta investointitahdistista. Yhtiöittämisen lisäksi viime vuoden poistoja kasvatti päiväkotivaivun noin 0,5 M€:n korjauskustannusten lisääminen poistopohjaan.

Kunta investoi vuonna 2019 noin 0,5 M€:lla eurolla. Toimitilakunnostuksiin käytettiin noin 0,4 M€ ja kuntatekniikkaa sekä vesi- ja viemäriulaitosta kunnostettiin noin 0,1 M€:lla. Viime vuonna alkanut uuden keittiö-ruokalarakennuksen rakentaminen toteutetaan leasingrahoituksella. Terveysaseman suunnittelu sai loppuvuodesta uuden suunnan, kun Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiön tiloissa toiminut vuokralainen ilmoitti irtisanovansa tilojen vuokrasopimuksen. Terveysaseman suunnittelu kuntoutussäätiön tiloihin Toivonlahteen käynnistyi.

Kunta on noudattanut johdonmukaisesti sopeuttamisohjelmaa, jonka mukaan järjestämme kuntapalvelut alenevan asukasmäärän ja kuntalaisten palvelutarpeiden mukaan. Kunnanvaltuusto hyväksyi syyskuun kokouksessaan kouluverkkomuutoksen lukuvuoden 2020 – 2021 alusta alkaen.

Yhtiöittämisellä oli vaikutusta kuntaympäristölautakunnan alaisen henkilöstön tarpeeseen. Kaikissa hallintokunnissa jokainen täytettävä tehtävä on harkittu tarkasti. Kunnan palkkakulut alenivat viime vuonna 0,5 M€. Muutoksista huolimatta kuntapalvelut on järjestetty laajasti.

Kaikki hallintokunnat toteuttivat vuoden aikana kunnanvaltuuston hyväksymän laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteita. Vuoden kuluessa hyvään toimintavauhtiin päässyt perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoiminta saavutti tavoitteensa niin tapahtumien ja tilaisuuksien määrän kuin sisällön suhteen. Haas-

teita hyvinvoinnin kentälle toivat työllisyyden hoitaminen ja kouluterveyskyselyssä esille noussut nuorten lisääntynyt nuuskan käyttö.

Yhteistoiminta kunnan kumppaneiden kanssa vuonna 2019 oli sujuvaa. Elinvoimatyöhön muotoutui hyvä toimintamalli Business Joensuun kanssa. Yhtiöllä oli Ilomantsissa vuoden 2019 aikana 195 yrityskontaktia. Kunnan muita yhteistyökumppaneita olivat Karelia Expert Matkailupalvelu Oy, Kuntaliitto, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Riveria, Siun sote, ELY, AVI, Maaseudun Sivistysliitto paikallisyhdistyksineen, Vaara-Karjalan Leader ry sekä Ilomantsin kunnassa toimivat Ilomantsin Museosäätiö, yritykset, järjestöt sekä kulttuuri- ja perinnetyötä tekevät yhteisöt.

Kunnan talouden kehitys

Koko maan lainamäärä vuonna 2018 oli 3 039 €/asukas, Pohjois-Karjalassa 2.288 €/asukas ja Ilomantsissa 2.184 €/asukas. Vuonna 2019 lainamäärä on Ilomantsissa 1.868 €/asukas. Vuonna 2018 koko maan kertynyt ylijäämä oli 2 061 €/asukas. Pohjois-Karjalassa 834 €/asukas ja Ilomantsissa 1 038 €/asukas.

Kunnan toimintatuottojen toteuma oli tehdyn talousarviomuutoksen jälkeen 103,9 %. Myyntituotot ja sekä kunnan saamat tuet ja avustukset kertyivät odotettua paremmin. Kunnanhallituksen toimintakate toteutui 98,5 %, alittuen 453 881 €. Hyvinvointilautakunnan toimintakate toteutui 92,1 %, alittuen 793 836 €. Kuntaympäristölautakunnan toimintakate toteutui 8,1 %, alittuen 216 081 €.

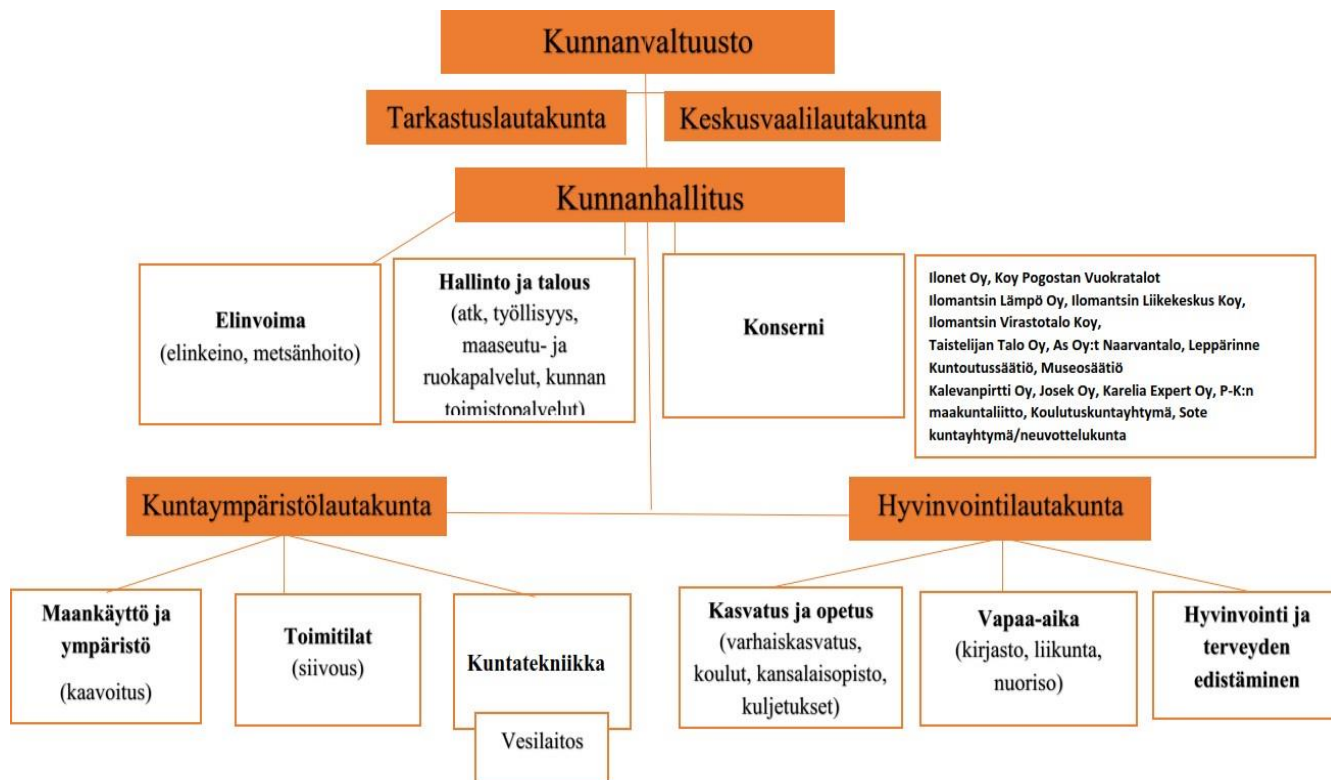
Vuosikatteeksi muodostui 805 290,33 €. Tilikauden poistojen määrä oli 1 903 341 €. Kun vuosikatteesta vähennetään poistot, tilikauden alijäämäksi muodostui 1.003 819 €. Negatiivisesta tuloksesta huolimatta tilikauden tulos oli huomattavasti talousarvioon ennakoitua parempi. Kunnan alkuperäinen talousarvio oli laadittu 1,6 M€ alijäämäiseksi. Tulosodotetta muutettiin osavuositarkastuksen hyväksymisen yhteydessä vielä 1 M€:lla alaspäin verotulokertymän osalta. Vuoden aikana tapahtuneisiin muutoksiin nähden tulos on huonossa tilanteessa hyvä, kun otetaan huomioon yhtiöittämisestä aiheutunut ennakoitua suurempi poistojen määrä. Verotulokertymä oli 99,9 % muutetun talousarvion mukaisesti. Valtionosuuskertymä puolestaan oli 101 %. Kunnan kumulatiivinen ylijäämä on noin 4,2 M€.

Konsernin tilikauden alijäämä oli 1 556 879,62 €. Konsernin kumulatiivinen alijäämä on 782 096,32 €. Konsernin yhteiset investointimenot olivat 3 497 883,39 €. Rahavarojen muutos on 1 035 768,73 €. Konserninelka on tilipäätöksen mukaan 3 953 €/asukas.

Valtioneuvosto antoi ensimmäiset suositukset koronaviruksen, COVID19, aiheuttaman infektion leviämisen ehkäisemiseksi 16.3.2020. Kunta on ryhtynyt suositusten mukaisiin toimenpiteisiin oman toimintansa järjestämiseksi ja rajaamiseksi. Epidemian vaikutusta kunnan talouteen vuonna 2020 ei voida vielä tässä vaiheessa arvioida.

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

1.2.1 Ilomantsin kunnan hallinto-organisaatio

1.2.2. Kunnanvaltuuston kokoonpano

Kunnanvaltuusto

Valtuustopaikat, kaikkiaan 27 jakaantuvat seuraavasti:

Suomen Keskusta	13
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	6
Kansallinen Kokoomus	2
Perussuomalaiset	4
Vasemmistoliitto	1
Sitoutumaton Ilomantsiryhmä	1
Yhteensä	27

puheenjohtaja	Hoskonen Hannu metsätalousinsinööri	Kesk.
I varapuheenjohtaja	Korhonen Pekka mittamies 19.6.2019 saakka Turunen Tuula eläkeläinen 20.6.2019 alkaen	SDP SDP
II varapuheenjohtaja	Salmela Jenny emäntä 27.1.2019 saakka Ikonen Kyösti maanviljelijä 28.1.2019 alkaen	Kesk. Kesk.
Kunnanvaltuuston muut jäsenet:		
Haaranen Arto	maanviljelijä	Kesk.
Hassinen Heidi	palvelukoordinaattori	Kok.
Henttonen Sauvo	ympäristösuunnittelija	SIR
Hiltunen Antti	metsätalousinsinööri	Kesk.
Ikonen Kyösti	maanviljelijä	Kesk. 27.1.2019 saakka
Ikonen Risto	koneenkuljettaja	SDP
Jeskanen Silja	kauppias/eläkeläinen	Kesk.
Jyrkönen Kauko	yrittäjä/eläkeläinen	Kesk.
Kareinen Riitta	seurakuntamestari	Kesk.
Keränen Kaisa	toimittaja	PS
Muqolli Jasmin	yrittäjä	Kesk.
Mäkinen Asko	ylirajavartija evp.	Kok.
Pesonen Tanja	sosionomi	Kesk.
Pesonen Tarmo	metsätalousinsinööri	PS
Piippo Eila	maaseutuyrittäjä	Kesk.
Piitulainen Juha	kirvesmies	VAS
Puhakka Olli	tullivirkailija/eläkeläinen	PS
Purmonen Mika	varastomies/pääluottamusmies	PS
Puruskainen Kauko	yrittäjä	Kesk. 28.1.2019 alkaen
Puruskainen-Saarelainen Anna	terveydenhoitaja	SDP
Sallinen Juha-Matti	yrittäjä	Kesk.
Sorjonen Liisa	toimistos sihteeri/yrittäjä	Kesk.
Turunen Kari	laitosmies	SDP
Turunen Tuula	eläkeläinen	SDP 19.6.2019 saakka
Tykkyläinen Tapio	operaattori	SDP

Pöytäkirjanpitäjänä toimi hallintojohtaja Pasi Ruohtula. Valtuusto piti 6 kokousta ja 4 valtuustoseminaaria. Kokouksiin käytettiin yhteensä 6 h 23 min. Kokouksien kesto keskiarvoisesti oli 1 h 4 min. Asiakohtia 39.

1.2.3. Kunnanhallitus

puheenjohtaja	Tykkyläinen Tapio operaattori	SDP
I varapuheenjohtaja	Sorjonen Liisa toimistosihiteeri/yrittäjä	Kesk.
II varapuheenjohtaja	Muqolli Jasmin yrittäjä	Kesk.
Kunnanhallituksen muut jäsenet:		
Haaranen Arto	maanviljelijä	Kesk.
Hassinen Heidi	palvelukoordinaattori	Kok.
Pesonen Tanja	sosionomi	Kesk.
Puhakka Olli	tullivirkailija/eläkeläinen	PS
Purmonen Mika	varastomies/pääluottamusmies	PS
Puruskainen-Saarelainen Anna	terveydenhoitaja	SDP

Esittelijänä toimi kunnanjohtaja Marjut Ahokas ja pöytäkirjanpitäjänä hallintojohtaja Pasi Ruoh-tula. Kokouksia oli yhteensä 17. Kokouksiin käytettiin aikaa 31 h 17 min. Kokouksien kesto aika keskiarvoisesti oli 1 h 50 min. Julkisia asiakohtia 169 kpl.

1.2.4. Lautakunnat

Keskusvaalilautakunta

puheenjohtaja	Keinänen Tuula eläkeläinen
varapuheenjohtaja	Hassinen Taisto eläkeläinen
Muut jäsenet:	
Karvinen Erja	osastosihteeri
Pesonen Tarmo	metsätalousinsinööri
Vanhanen Taisto	

Esittelijänä toimi puheenjohtaja Tuula Keinänen ja pöytäkirjanpitäjänä Elina Virtanen. Kokouksia oli yhteensä 10. Kokouksiin käytettiin aikaa 7 h 25 min. Kokouksien kesto aika keskiarvoisesti oli 45 min. Julkisia asiakohtia 36.

Hyvinvointilautakunta

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

Kareinen Riitta
Turunen Tuula

Muut jäsenet:
Keränen Kaisa
Kärnä Seppo
Matveinen Ari
Mäkinen Asko
Piipponen Sirpa
Puhakka Olli
Sallinen Juha-Matti
Huuska Meri

toimittaja
eläkeläinen/kapteeni evp.
eläkeläinen
ylirajavartija evp.
palvelukotivastaava
tullivirkailija/eläkeläinen
yrittäjä
nuorisovaltuuston edustaja

Esittelijänä toimi talousasioissa kunnanjohtaja Marjut Ahokas operatiivisissa asioissa lukion rehtori Päivi Nenonen. Kunnanhallituksen edustaja oli Arto Haaranen. Kokouksia oli yhteensä 11 (sis. 5 salaista kokousta). Kokouksiin käytettiin aikaa 11 h 33 min. Kokouksien kesto aika oli 1 h 3 min. Julkisia asiakohtia 45 kpl ja salaisia asiakohtia 18 kpl.

Tarkastuslautakunta

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

Ikonen Risto
koneenkuljettaja
Sallinen Juha-Matti
yrittäjä

Muut jäsenet:
Hiltunen Eija-Irene
Jeskanen Silja
Mielonen Kalevi
Möller Sirpa
Rask Ville
Vanhanen Taisto

valokuvaaja/matkailuyrittäjä
kauppias/eläkeläinen
eläkeläinen (yrittäjä)
yrittäjä
yrittäjä 11.11.2019 saakka
eläkeläinen

Esittelijänä toimi puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjänä toimi Kirsi Sova, Veera Mustonen, Petri Makkonen ja Jaana Ahtiainen. Kokouksia oli yhteensä 10. Kokouksiin käytettiin aikaa 21 h 15 min. Kokouksien kesto aika oli 2 h 8 min. Asiakohtia 63.

Kuntaympäristölautakunta

puheenjohtaja

Piippo Eila
maaseutuyrittäjä
Piitulainen Juha
kirvesmies

varapuheenjohtaja

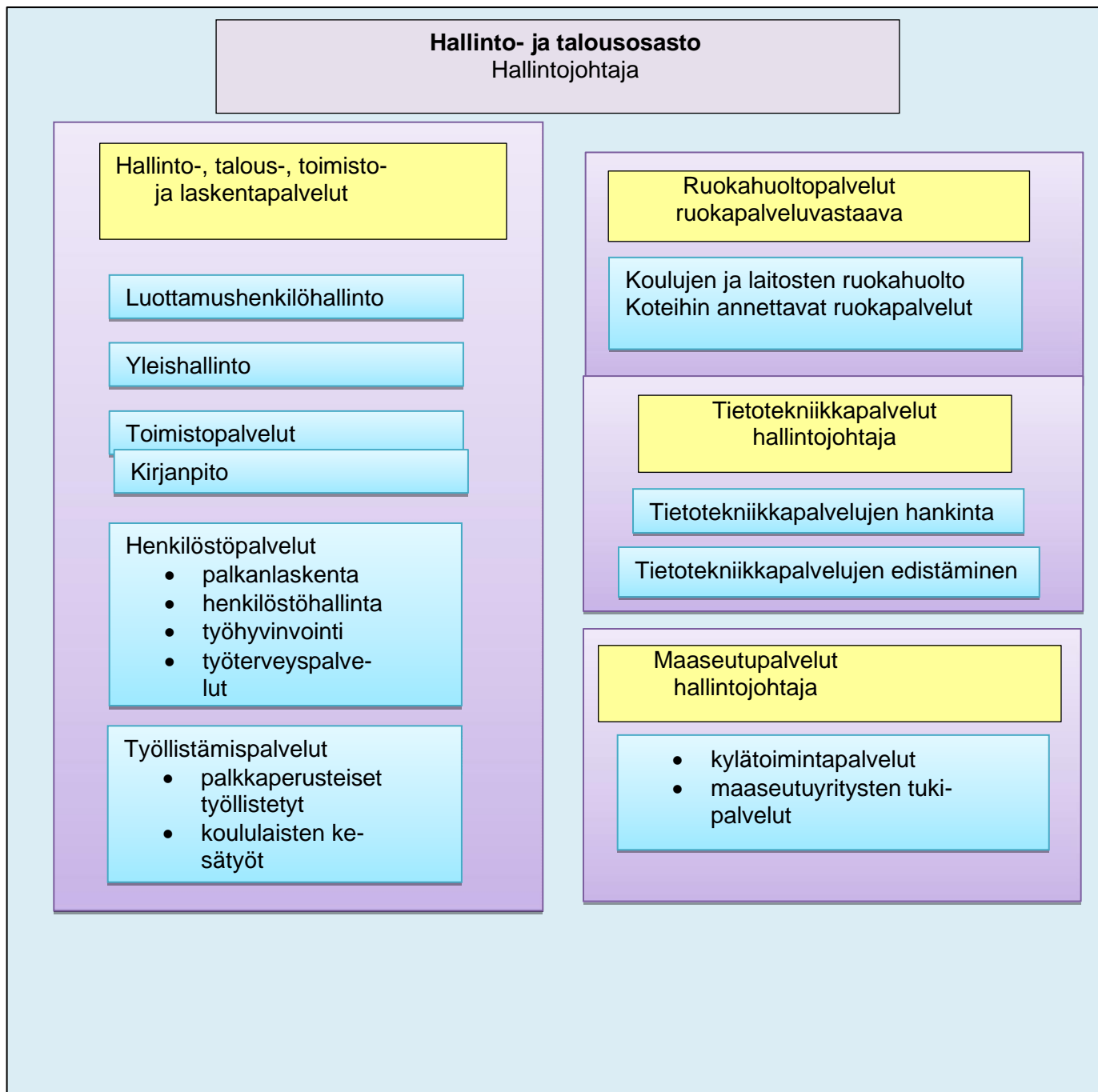
Muut jäsenet:

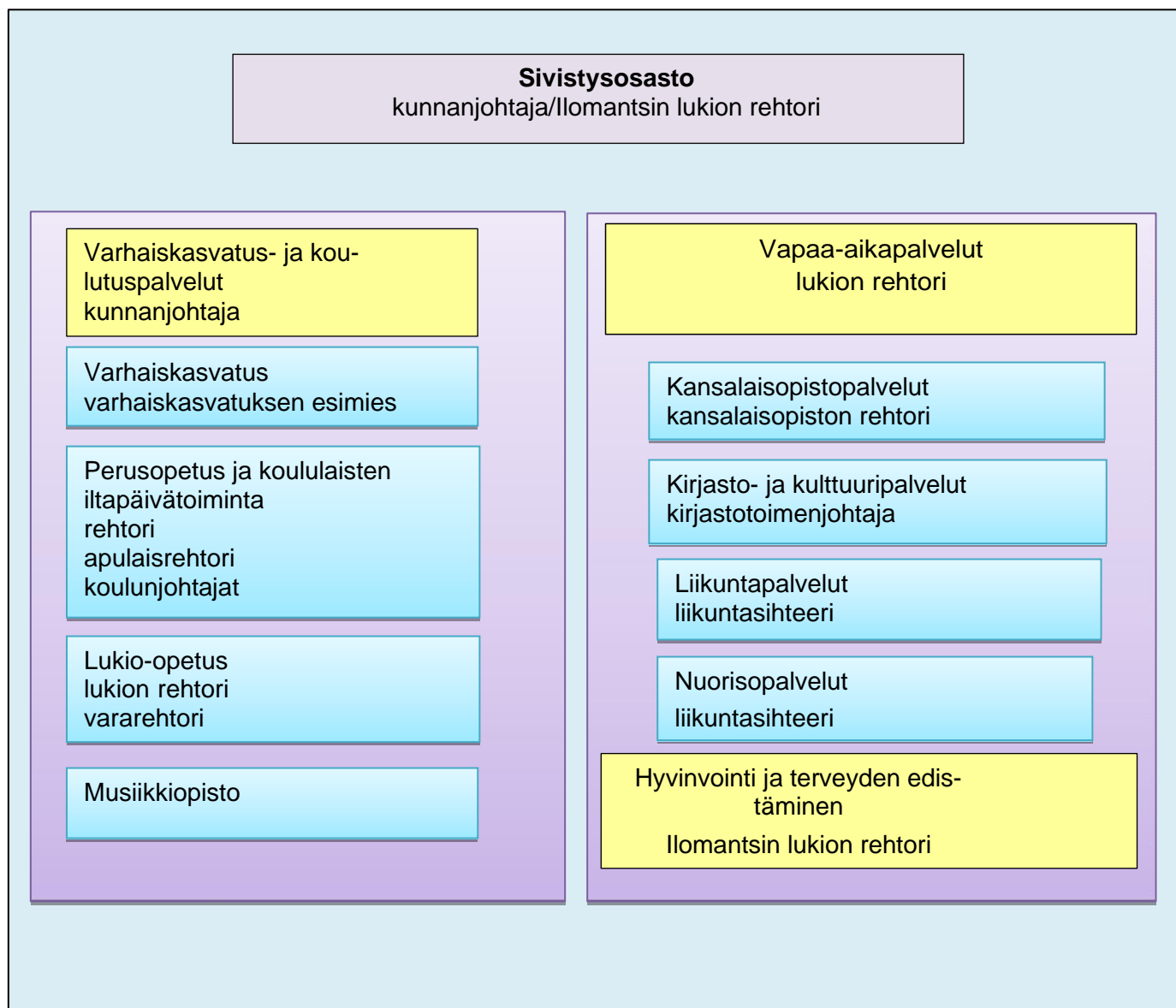
Hassinen Arja
Henttonen Sauvo
Hiltunen Antti
Ikonen Risto
Jyrkönen Kauko
Kareinen Riitta
Pikkarainen Tuula
Ruokolainen Lari

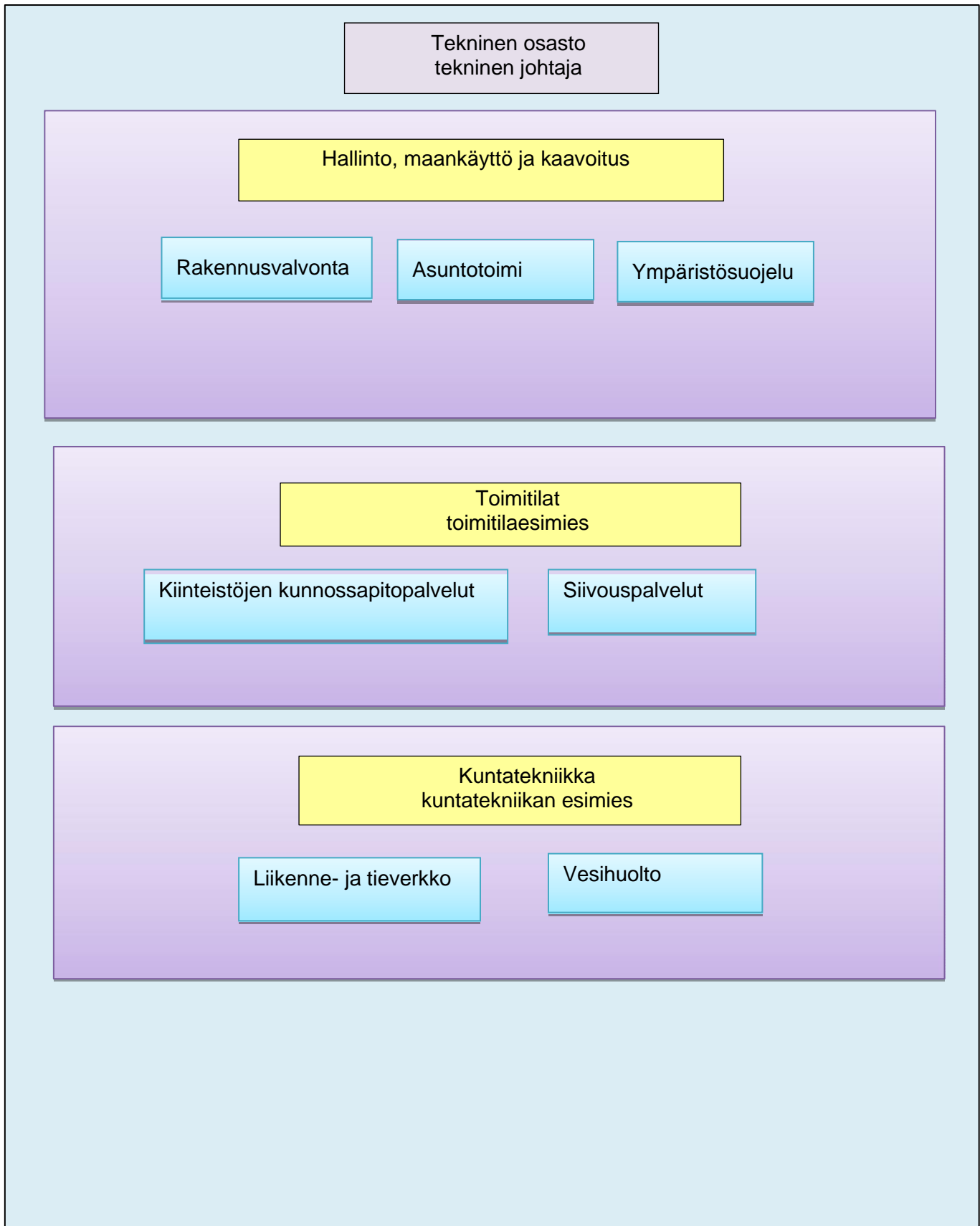
eläkeläinen
ympäristösuunnittelija
metsätalousinsinööri
koneenkuljettaja
eläkeläinen/yrittäjä
seurakuntamestari
seurakuntatyöntekijä
nuorisovaltuustonedustaja

Esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi tekninen johtaja Jarno Saastamoinen ja ympäristöasioiden osalta ympäristösihteeri Esko Pirinen. Kunnanhallituksen edustajana oli Tanja Pesonen. Kokouksia oli yhteensä 10. Kokouksiin käytettiin aikaa 15 h 46 min. Kokouksien kesto aika oli keskimäärin 1 h 35 min. Asiakohtia 84.

1.2.5 Osastojen organisaatiokaaviot

1.2.6 Ilomantsin kunnan tilivelvolliset

Tilivelvollisia Ilomantsin kunnassa ovat toimielinten jäsenet sekä suoraan niiden alaisena toimivat johtavat viranhaltijat seuraavasti:

Toimielin	Viranhaltija
Tarkastuslautakunta	Tarkastuslautakunta
Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja Hallintojohtaja
Hyvinvointilautakunta	Kunnanjohtaja
Kuntaympäristölautakunta	Tekninen johtaja

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kunnan tehtävänä on edunvalvonta ja elinvoiman sekä hyvinvoinnin edistämisen. Edunvalvontatehtävä korostuu, kun palveluja annetaan tai yleisen kehityksen myötä joudutaan antamaan muiden tuotettaviksi. Elinvoimapalvelujen hankkiminen Business Joensuu Oy:ltä osoittautui viime vuoden toimina tarkasteltuna toimivaksi ratkaisuksi Ilomantsin kunnalle ja ilomantsilaisille yrittäjille.

Kuntalain mukainen yhtiöittäminen saatettiin loppuun vuoden 2019 aikana. Yhtiöittämisen jälkeen kunnan rooli on peruspalvelujen järjestäjän ja tuottajan tehtävä ja yhtiöt hoitavat sen osion, jossa kilpaillaan markkinoilla

Edunvalvonnan lisäksi yhä merkittävämpään rooliin nousee verkostoyhteistyö ja kumppanuussopimukset. Kunnan elinvoimaohjelma, valtuustokausittain uusittava hyvinvointisuunnitelma ja kuntastrategia ovat pohjana tälle työlle. Elinvoimaohjelman päivittäminen käynnistettiin syksyllä.

Hyvinvointipalveluilla kunta turvaa kaikenikäisten asukkaidensa hyvinvointia ja turvallisuutta. Hyvinvointityö on hallintokuntien yhteistä työtä, jota teemme sekä kunnanvaltuuston hyväksymän laajan hyvinvointikertomuksen että sen pohjalta asetettujen vuosittaisten tavoitteiden mukaisesti. Kannustamme jokaista pitämään huolta omasta ja läheistensä hyvinvoinnista.

Hyvinvointipalveluja ovat muun muassa varhaiskasvatus ja koulutus, kirjasto, kansalaisopisto, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut, sosiaali- ja terveyspalvelut sekä liikuntatoiminta. Kunta tukee yhteisöjen hyvinvointia avustuksin ja antamalla käyttöön kunnan tiloja.

Kuntatalouden haasteet ovat mittavat koko Suomessa. Ilomantsi on saanut taloutensa suuntaa muutetuksi. Edessämme on vielä iso työ tuloksen plusmerkkiseksi saamiseksi.

Myönteistä ovat olleet teollisuuden ja muiden yritystoimijoiden investoinnit paikkakunnallemme. Isoista investoinneista merkittävin on Vapon aloittama aktiivihiilitehtaan rakentaminen. Kunnan omat investoinnit olivat viime vuonna vain 0,5 M€. Kunnan investointeja alensi keittiö-ruokalan rakentaminen leasingrahoituksella.

Kuntamme asukasmäärä on aleneva ja kunnan on jatkuvasti tarkasteltava palveluiden järjestämistä suhteessa väestöön ja sen tarpeisiin.

Henkikirjoitetun väestön muutokset vuosina 1950 – 2019

31.12.	lukumäärä	Muutos %	Ikärakenne prosentteina		
			0-14 v	15-64 v	65 v -
1950	13 166				
1955	14 012	+ 6,4			
1960	14 101	+ 0,6			
1965	12 904	- 8,5			
1970	11 705	- 9,3	27,7	64,4	7,9
1975	9 427	-19,5	21,2	67,9	10,9
1980	8 774	-6,9	17,5	69,1	13,4
1985	8 542	-2,6	17,2	68,2	14,6
1990	8 075	-5,5	17,9	65,2	16,9
1995	7 907	-2,1	18,2	62,2	19,6
2000	7 274	-2,9	15,9	61,7	22,4
2005	6 422	-11,7	12,4	61,3	26,4
2010	5 883	-2,3	10,8	60,3	28,9
2011	5 834	-0,8	10,7	60,3	29,0
2012	5 693	-2,4	10,6	58,1	31,3
2013	5 622	-1,3	10,3	57,1	32,6
2014	5 504	-2,0	9,2	55,0	35,8
2015	5 337	-3,1	9,7	55,1	35,2
2016	5 236	-1,9	9,8	54,1	36,1
2017	5 128	-2,1	10,0	53,1	36,9
2018	4 973	-3,0	9,6	52,1	38,3
2019	4 864				

Suurimmat työnantajat (31.12.)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilomantsin kunta	403	401	401	408	194	193	184
Hyvinvointikeskus Toivonlahti	25	50	41	48	47	45	47
Kesla Oy	55	60	48	43	38	38	39
Arskan kone	30	30	30	30	30	30	27
Rajavartiosto	31	29	27	28	30	30	32
Metsä- ja maansiirto Kastinen Oy	26	23	25	27	20	25	25
Karjalan Rakentajat	17	19	19	17	15	15	15
Ilomantsin ev.lut.srk	18	18	18	17	14	14	14
Ilomantsin Osuuspankki	15	15	14	14	11	12	10
Metsähallitus	18	20	36	34	35	35*	33
Pohjolan Purkutyö	13	8	13	13	12	14	17
Hassinen Veljekset Oy		10	9	10	10	10	10
Enerke Oy		10	9	10	10	13	12
Pentin Paja		10	5	14	15	15	15
Vapo Oy (pellettitehdas)				7	7	8	9
Kaski työvalmennus (Ilomantsi teekoo-tuote)		9	8	8	13	13	18

* Luvussa mukana myös metsähallituksen käyttämät aliurakoitsijat

Työllisyys

Ilomantsin kunnassa työttömyysaste oli vuoden 2019 lopussa 16,6 % (16,7 %). ELY-keskusalueista korkein työttömyysaste oli Pielisen-Karjalassa 15,4 %. Seuraavaksi korkeimmat työttömyysasteet olivat Keski-Karjalan (14,9 %) ja Pohjois-Karjalan alueella (14 %). Työllisyystilanne koheni eniten Kainuussa ja Etelä-Savossa. Näillä alueilla työttömien määrät vähenivät 6 %. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli 9,8 %, mikä oli hieman korkeampi kuin vuoden takainen 9,7 %.

Pohjois-Karjalan kunnista korkein työttömyysprosentti oli Juuassa 18,6 %. Edelliseen joulukuuhun verrattuna työttömien määrä on vähentynyt 17 henkilöllä. Työttömänä oli vuoden lopussa 328 (345) henkilöä, joista miehiä 215 (222) ja naisia 113 (123). Alle 20-vuotiaita oli työttömänä 6 (10) ja alle 25-vuotiaita oli työttömänä 30 (25) henkilöä. Pitkäaikaistyöttömiä oli yhteensä 100 (89). Ilomantsin kunnan työvoima oli vuoden lopussa 1 976 (2067) henkilöä. Kunta on työllistänyt 12,7 % (12,5 %) työvoimasta.

1.4 Kunnan henkilöstö

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt henkilöstöä koskevat pitkän aikavälin tavoitteet.

Tavoitteena on, että

1. sairauspoissaolot työntekijää kohden ovat alle 10 pv. Vuonna 2019 sairauspoissaolot olivat työntekijää kohden 18,74 työpäivää, joten tavoite ei toteutunut (12,1 päivää).
2. työhyvinvointikyselyä ei toteutettu vuonna 2019, joten tavoite ei toteutunut. Vuoden 2017 kyselyn tulos oli hyvä. Kysely tehdään yleensä kahden vuoden välein.
3. kehityskeskustelut toteutetaan koko henkilökunnan kanssa kahden vuoden aikana. Kehityskeskustelut toteutettiin vuonna 2019, joten tavoite toteutui.
4. kunta palkitsee enintään yhden ryhmän ja/tai enemmän kuin 6 henkilöä sekä yhden työntekijän/osasto. Vuodelta 2019 palkittiin joustavan esi- ja alkuopetuksen ryhmä, tekniseltä- ja sivistysosastolta yksi työntekijä sekä palveluvuosista 22 henkilöä, joten tavoite toteutui.
5. täydennyskoulutuspäivissä tavoite on enemmän kuin yksi koulutuspäivä työntekijää kohti. Täydennyskoulutuspäiviä oli 1,83 työntekijää kohti, joten tavoite toteutui.
6. omaehtoisien koulutuksien osalta tavoite oli enemmän kuin yksi työntekijä. Omaehtoisesti koulututtui viisi työntekijää, joten tavoite toteutui.

Henkilöstö määrä 31.12. vuosina 2019-2020:

Osasto	Vakinaiset		Sijaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Yhteensä	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Talous ja hallinto	37	41	6	1	6	4	25	25	74	71
Sivistys	108	110	11	8	9	14	1	1	129	133
Tekninen	39	42	3	1	5	11	1	1	48	55
Yhteensä	184	193	20	10	20	29	27	27	251	259

1.5 Ympäristötekijät

Ympäristöriskit kunnan toiminnassa

Ilomantsin kunnan toimintoihin liittyvät ympäristöriskit voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään; fyysisiin ja resurssiriskeihin.

Suoranaiset fyysiset riskit toiminnoissa liittyvät pääosin vesihuoltolaitoksen toimiin ja siellä eritoten vanhenevan infrastruktuurin mukanaan tuomiin riskeihin. Jätevedenpuhdistamon toimintaa seurataan huolella ja se on monin tavoin riskikartoitettu kohde, ettei se muodosta ympäristön kannalta mainittavaa riskiä. Vesihuoltolaitos on saneerannut linjojaan, miltä osin riskit sillä osa-alueella ovat pienenevään päin.

1.6 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnassa on laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, jossa on toimintatavoitteita muun muassa ihmisoikeusasioista.

2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Hallintosäännön 10 luvun mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmällisen toimintatavan sekä valvoo sen toimeenpanoa ja tuloksellisuutta.

Toimintakertomuksessa tulee antaa selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa ja kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää taloussuunnitelukaudella.

Lauta- ja johtokunnilla on velvollisuus valvoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa. Johtavien viranhaltijoiden velvollisuus on toimeenpanna sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vastuualueillaan ja raportoida kirjallisesti lautakunnalle ja kunnanhallitukselle.

Kunnanjohtaja ja toimialajohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaan.

Kunnassa on noudatettu voimassa olevaa lainsäädäntöä ja hyvää hallintotapaa. Kunnanvaltuuston ja muiden hallintokuntien päätöksistä on tehty vähän valituksia. Valituksista tulleissa oikeuspäätöksissä vaatimukset ovat tulleet hylätyiksi.

Tavoitteiden toteutumista on seurattu talouden seurannan yhteydessä. Hallintokunnat ovat seuranneet taloutta taloushallinnon ohjelmien avulla kuukausittain. Myös lautakunnille on annettu taloustiedot kuukausittain. Tarkempi talousarvion ja tavoitteiden seuranta on tehty elokuulla, jossa on arvioitu myös loppuvuoden toteutumaa sekä tehty tarvittavat talousarviomuutokset. Valtuuston asettamat tavoitteet ovat keskeisiltä osiltaan toteutuneet.

2.1 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskien arviointi koko kunnan osalta on tehty yhdessä johtoryhmässä käyttäen apuna kuntaliiton riskienarviointilomaketta, jossa on kuvattu riskit ja arvioitu niiden vaikutus ja todennäköisyys sekä vastuuhenkilöt ja tehtävät toimenpiteet.

Seuraavassa on arviot suurimmista riskeistä (vaikutus- ja todennäköisyyspisteet yhteensä) ja muut keskeiset johtopäätökset kohteittain:

1. Toimintaympäristö (sisäinen ja ulkoinen) ja toiminnan organisointi

- Sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät 1.1.2017 alkaen Siun Sote –kuntayhtymään. Vaikutukset ovat suuret koko kunnan osalta. Toteutettiin ja päivitettiin kuntaan jäävien palveluprosessien muutokset mm. toimisto- ja siivoustehtävissä uudelleen.
- Haasteena on Siun soten neuvottelukunnan toiminnan käynnistäminen ja ilomantsilaisten etujen esille tuominen.
- Lainsäädännön muutokset vaikuttavat suuresti kuntatoimintaan mm. kuntalaki, maakuntaitsehallintolaki, sairaanhoitolaki.
- Hallintosääntö päivitettiin alkuvuodesta 2017. Siihen liittyi myös organisaatiomuutos. Uuden hallintosäännön muutoksista johtuvien toimintaohjeiden sisäistäminen.
- Tehtävien häiriöttömään toimintaan eri toimialoilla odottamattomien tapahtumien vaikutuksesta on pyritty päivittämällä kunnan valmiussuunnitelmat ja osallistamalla järjestettyihin harjoituksiin sekä yhteistyökokouksiin. Valmiussuunnitelmia päivitettiin vuoden 2018 aikana erityisesti sen vuoksi, että sosiaali- ja terveystalvet ovat siirtyneet kuntayhtymän järjestettäväksi. Lisäksi kunnassa on aloittanut uusia toimijoita, joiden koulutus on suunniteltu toteutettavaksi keväällä 2018.
- Omistajaohjausta tehostetaan.
- Pääasiassa säännöt, ohjeet, vastuut ja tehtävät sekä konsernivalvonta ovat kunnassa kunnossa ja ajan tasalla. Vuoden 2018 lopussa annettiin uusi konserniohje.

2. Suunnittelu- ja seurantajärjestelmät

- Strategian tavoitteita ja päämääriä seurataan osavuositarkastuksissa, tilinpäätöksen yhteydessä ja kustannusseuranta kuukausittain.
- Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit ovat tunnistettavissa, mutta osaan niistä kunta ei voi itse vaikuttaa. Kunta pyrkii parempaan ennakkointiin ja seurannan tehostamiseen. Talousarviomuutokset ennakoitaan jo osavuositarkastuksen yhteydessä.
- Talouteen liittyvät asiat johtamisessa ja toteuttamisessa ovat viime vuosina parantunut huomattavasti ohjeistuksen ja uusien ohjelmien kautta.

3. Päätöksenteko

- Kunnassa on useita uusia asioiden valmistelijoita, heidän kouluttamiseensa on kiinnitetty huomiota.

4. Henkilöstö

- Henkilöstön riittävyys ja saatavuus ovat muutamaa tehtävää lukuun ottamatta ohjeiden ja strategioiden mukaisella tasolla.
- Henkilöstön työhyvinvoinnista, turvallisuudesta, perehdyttämisestä sekä työterveyshuollosta huolehditaan voimassa olevien käytäntöjen mukaisesti.
- Työterveyshuollon järjestäjänä toimii Siun Sote, jonka kanssa pidetään asiakaskeskustelut kaksi kertaa vuodessa.

5. Tietojärjestelmät

- Tietoturva-asiakirjat on päivitetty ja jalkauttaminen työntekijöille on osastoilla aloitettu.
- Kunnan tietojärjestelmät, laitteet ja muut ict-palvelut hankitaan ostopalveluna yhdessä Pohjois-Karjalan kuntien kanssa omalta yhtiöltä (Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy:ltä). Yhtiö vastaa tietojärjestelmien ajantasaisuudesta. Tietoturvallisuus ja käyttöoikeuksien ylläpito on ao. osastolla. Ohjeistus ja lomakkeet ovat kunnossa. Tietotekniset laitteet tilataan myös em. yhtiön kautta. Tietohallinnossa on jatkettu yhteisten ohjelmien käyttöönottoa ja yhtäaikaista päivittämistä, sekä yhtäläistetty toimintatapoja ja käytäntöjä.
- Tietoturva- ja tietosuoja ohjeistus uusitaan tämän vuoden aikana.

6. Talous

- Kunnan talouden kehittymiseen on syytä kiinnittää erityistä huomioita, tulojen ja menojen tasapainottaminen.
- Lainamäärä on kasvanut erityisesti konsernitasolla. Uusia suuria investointeja ei ole konserniyhtiöissä tulossa ja Ilonet Oy on kyennyt pienentämään lainamäärää Vies-tintävirastolta saadun valtion avustuksen ansiosta.
- Taloudelliset vastuut ovat selvät. Hallintokunnat vastaavat omista palvelutuotannos-taan ja hankinnoistaan. Valtionosuudet (ns. lisärahoitukset) haetaan kunnassa asi-anmukaisesti.
- Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit ovat kunnossa.
- Kassojen osalta sekä palkkakirjanpidossa tehdään pistokokeita ja tarkistuksia.

7. Hankinnat

- Pohjois-Karjalan hankintatoimi kilpailuttaa kunnan tavara- ja palveluhankinnat hallin-tokunnan hyväksymiä vaatimuksia ja valintakriteereitä käyttäen.
- Pienhankinnat kilpailutetaan omana työnä sähköisesti. Koulutusta on annettu kun-nan toimijoille kuin myös paikallisille yrittäjille.
- Kunnan hankintaohjeet päivitetään vastaamaan uutta hankintalakia ja -strategiaa.
- Uusi hankintaohje hyväksyttiin lokakuussa.

8. Sopimukset ja projektit

- Hankintatoimi tekee hankintasopimukset voimassa olevien säännösten ja kilpailu-tusasiakirjojen mukaisesti keskitetysti. Optioiden käytöstä tehdään eri päätökset.
- Kunnalla on käytössä Dynastyn sopimushallinta. Kaikki sopimukset eivät ole järjes-telmässä. Kunnan eri hallintokuntien sopimusten sisällöissä ja säilyttämisessä on edelleen kehitettävää. Sopimukset kartoitetaan ja ohjeistetaan uudelleen EU:n tie-tosuoja-asetuksen mukaiseksi.
- Kunnanhallitus on antanut täytäntöönpano-ohjeiden mukana myös omat projektioh-jeet. Projektien toimintaa seurataan talousarvion seurannan yhteydessä.

9. Omaisuus

- Omaisuuden hoidon osalta kunnanhallitus on määritellyt turvatasot. Kunta on kilpai-luttanut koko kuntakonsernin vakuutukset.
- Kiinteistöjen kuntoarviot tehdään aina ennen kunnossapitokorjauksia. Tilojen tarve ja käyttö tarkistetaan suunnitelmien yhteydessä.
- Kulunvalvonta niissä kiinteistöissä, joissa siihen on tarve, on kunnossa.
- Investointisuunnitelmaa päivitetään vuosittain ja se pyritään pitämään ajan tasalla.
- Omaisuuden valvonta/ inventoinnit tarkastellaan normaalisti vuosittain.

Yllä olevan riskikartoituksen mukaisesti havaittuihin epäkohtiin puututaan ja prosessit päivi-tetään vuosittain. Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan perusteet ja ohje hyväksyttiin lo-kakuussa.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1. Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Kunnan tuloslaskelma	2019	2018		
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	2 763 453,41	2 488 939,33		
MAKSUTUOTOT	418 871,88	402 835,13		
TUET JA AVUSTUKSET	517 016,05	502 803,02		
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 992 021,13	5 691 362,47	2 452 164,13	5 846 741,61
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		97 596,42		172 370,82
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-8 243 512,07		-8 353 410,55	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 808 491,92		-1 787 972,60	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-190 788,21		-275 393,23	
PALVELUJEN OSTOT	-30 618 367,61		-29 737 418,79	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 961 773,41		-1 996 556,63	
AVUSTUKSET	-696 135,41		-699 870,83	
MUUT TOIMINTAKULUT	-538 885,92	-44 057 954,55	-724 909,86	-43 575 532,49
TOIMINTAKATE		-38 268 995,66		-37 556 420,06
VEROTULOT		17 289 497,20		17 059 848,83
VALTIONOSUUDET		21 551 639,00		21 277 931,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	86,25		4 240,18	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	343 235,46		339 239,53	
KORKOKULUT	-104 080,64		-116 968,74	
MUUT RAHOITUSKULUT	-6 091,28	233 149,79	-12 452,51	214 058,46
VUOSIKATE		805 290,33		995 418,23
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT		-1 903 341,32		-2 083 011,67
TILIKAUDEN TULOS		-1 098 050,99		-1 087 593,44
POISTOERON MUUTOS		94 231,54		48 906,04
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-1 003 819,45		-1 038 687,40
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		12,9		13,5
Vuosikate/Poistot, %		42		48
Vuosikate euroa/asukas		166		200
Asukasmäärä		4 864		4 974

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
 = 100 * Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/asukas
 = Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

3.2. Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

		2019		2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	805 290,33		995 418,23	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-273 074,93	532 215,40	-3 499,96	991 918,27
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-2 521 078,73		-1 014 631,84	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	2 821 853,91	300 775,18	31 923,68	-982 708,16
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		832 990,58		9 210,11
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-107 128,00		-4 600,00	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0,00	-107 128,00	316 998,26	312 398,26
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0,00		1 000 000,00	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 777 698,26	-1 777 698,26	-1 777 358,53	-777 358,53
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	18 814,90		6 319,15	
SAAMISTEN MUUTOS	562 032,65		-449 438,98	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-417 707,02	163 140,53	78 328,35	-364 791,48
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-1 721 685,73		-829 751,75
RAHAVAROJEN MUUTOS		-888 695,15		-820 541,64
RAHAVARAT 31. 12.	947 950,24		1 836 645,39	
1. 1.	1 836 645,39	-888 695,15	2 657 187,03	-820 541,64
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €		-3 921 652		-3 014 893
Investointien tulorahoitus, %		31,94		98,11
Lainanhoitokate		0,48		0,59
Kassan riittävyys, pv		7,12		14,42
Asukasmäärä		4864		4974

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut}$$

3.3. Tase ja sen tunnusluvut

Vastaavaa	2019	2018
Pysyvät vastaavat	33 297 411,19	35 121 324,76
Aineettomat hyödykkeet	2 059 124,05	2 266 713,90
Muut pitkävaikutteiset menot	2 059 124,05	2 266 713,90
Aineelliset hyödykkeet	18 019 884,20	21 229 508,00
Maa- ja vesialueet	3 603 989,22	3 603 989,25
Rakennukset	11 618 228,85	13 974 781,14
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 357 702,07	2 992 890,53
Koneet ja kalusto	135 395,15	252 573,01
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	304 568,91	405 274,07
Sijoitukset	13 218 402,94	11 625 102,86
Osakkeet ja osuudet	11 991 055,86	10 459 324,43
Muut lainasaamiset	1 017 000,00	1 017 000,00
Muut saamiset	210 347,08	148 778,43
Toimeksiantojen varat	180 783,61	157 909,95
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen varat	180 783,61	157 909,95
Vaihtuvat vastaavat	2 395 368,73	3 864 911,43
Vaihto- omaisuus	35 715,91	54 530,81
Aineet ja tarvikkeet	35 715,91	54 530,81
Ennakkomaksut		
Saamiset	1 411 702,58	1 973 735,23
Pitkäaikaiset saamiset	506 831,21	536 831,21
Lainasaamiset	506 831,21	536 831,21
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	904 871,37	1 436 904,02
Myyntisaamiset	580 706,63	1 075 461,79
Lainasaamiset	89 136,90	91 360,90
Muut saamiset	46 386,97	42 790,75
Siirtosaamiset	188 640,87	227 290,58
Rahoitusomaisuusarvopaperit	45 983,06	45 983,06
Osakkeet ja osuudet	45 983,06	45 983,06
Rahat ja pankkisaamiset	901 967,18	1 790 662,33
Vastaavaa yhteensä	35 873 563,53	39 144 146,14

Vastattavaa	2019	2018
Oma pääoma	23 776 499,93	24 780 319,38
Peruspääoma	19 617 331,60	19 617 331,60
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 162 987,78	6 201 675,18
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 003 819,45	-1 038 687,40
Varaukset	274 347,69	368 579,23
Poistoero	274 347,69	368 579,23
Toimeksiantojen pääomat	180 783,61	157 909,95
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen pääomat	180 783,61	157 909,95
Vieras pääoma	11 641 932,30	13 837 337,58
Pitkäaikainen	7 811 963,61	9 392 722,69
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 110 570,00	8 346 634,46
Lainat julkisyhteisöiltä	382 185,36	739 608,56
Muut velat ja liittymismaksut	312 604,35	301 279,27
Siirtovelat	6 603,90	5 200,40
Lyhytaikainen	3 829 968,69	4 444 614,89
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 236 064,46	1 420 275,06
Lainat julkisyhteisöiltä	357 083,47	357 083,47
Saadut ennakot	23 216,30	9 334,07
Ostovelat	791 281,57	585 883,19
Muut velat	204 789,28	248 849,08
Siirtovelat	1 217 533,61	1 823 190,02
Vastattavaa yhteensä	35 873 563,53	39 144 146,14
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	67,1	64,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,1	31,3
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, % **)	26,15	20,16
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	4159	5 163
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	855	1 038
Lainat €/asukas	1868	2 184
Lainakanta 31.12., 1000 €	9086	10 864
Lainasaamiset, 1000 €	1017	1 017
Asukasmäärä	4864	4 974

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat euroa/asukas

= Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätös- vuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukas- kohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset'

3.4. Kokonaistuotot ja –menot

Tulorahoituksen korjaukset		Menot	
Toiminta	€	Toiminta	€
Toimintatuotot	5 691 362,47	Toimintakulut	44 057 954,55
Verotulot	17 289 497,20	- Valmistus omaan käyttöön	-97 596,42
Valtionosuudet	21 551 639,00	Korkokulut	104 080,64
Korkotuotot	86,25	Muut rahoituskulut	6 091,28
Muut rahoitustuotot	343 235,46	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjaukset	
Tulorahoituksen korjaukset		Pakollisten varausten muutos	
Pysyvien vastaavien		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-273 074,93		
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investointimenot	2 521 078,73
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 821 853,91		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennys		Antolainasaamisten lisäys	107 128,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 777 698,26
Kokonaistulot yhteensä	47 424 599,36	Kokonaismenot yhteensä	48 476 435,04
Täsmäytys:			
Kokonaistulot-Kokonaismenot = 47 424 599,36 - 48 476 435,04 = -1051835,68			
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiudedn muutokset = -888 695,15 - 163 140,53 = -1 051 835,68			

4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernirakenne

Ilomantsin kunnalla on välitön määräysvalta seuraavissa yhtiöissä:

As. Oy Ilomantsin Leppärinne
 As. Oy Naarvantalo
 Ilomantsin Lämpö Oy
 Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy
 Ilonet Oy
 Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalo
 Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot
 Kiinteistö Oy Taistelijan Talo
 Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus

Ilomantsin kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä – Siun sote
 Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
 Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Kuntalain 114 §:n mukaan kuntakonsernin tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseen konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen tytäryhteisöt. tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain mukainen määräysvalta. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt toimivat kunnan konserniohjauksessa, muuta niiden tulosta ei yhdistetä konsernitilinpäätökseen. Ilomantsin kunnan määräysvaltaan kuuluvia säätiöitä ovat Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö ja Ilomantsin museosäätiö. Konsernitilinpäätökseen on yhdistettävä ne kolme kuntayhtymää, joissa kunta on jäsenenä: Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.

Kunnalla on yhdeksän tytäryhtiötä. Näistä kunnan 100-prosenttisesti omistamia on kolme: Ilonet Oy, Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy ja Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot. Enemmistöosakkaana kunta on kuudessa osakeyhtiössä. Kunnalla on omistusta myös yhdessä osakkuusyhtiössä, Kalevanpirtti Oy:ssä, jonka enemmistöomistaja on Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö.

4.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Ilomantsin kunta uudisti konserniohjeensa vuonna 2018. Konserniohjeen mukaisesti omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Annettu konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen väline.

Konserniohje luo puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Se muun muassa yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa konsernin johtamisen edellytyksiä tavoitteenaan kokonaisuuden johtaminen yhtenäisin periaattein.

Kunta saa kuntayhtymien valtuustoihin asukasluksuaan vastaavan paikkamäärän, hallituspaikat käytännössä jyvittyvät poliittisin ja kuntakoon mukaisin periaattein. Kuntayhtymien toiminnan ohjaus toteutuu paitsi hallintoelinten kautta, myös osallistamalla kokouksiin. Tällaisia ovat muun muassa kuntajohtajakokoukset maakuntaliitossa ja Siun soten omistajaohjauskokoukset.

4.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat sekä konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä (omistusosuus 3,5 %)

Kuntayhtymän koulutustehtävä käsittää lähes kaikki ammatillisen koulutuksen koulutusalat. Oppilaitosverkosto on maakunnallisesti kattava. Kuntayhtymän vuoden 2019 tulos on alijäämäinen 4 028 015,44 €.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä (omistusosuus 3,39 %)

Kuntayhtymän ydintoiminnot ovat erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelut. Kuntayhtymän konsernin tulos vuodelta 2019 on alijäämäinen 4 026 731,01 €.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto (omistusosuus 4,29 %)

Kuntayhtymällä on maakunnan aluesuunnittelu-, aluekehitys- ja edunvalvontatehtävä. Kuntayhtymän kautta suunnataan EU-rakennusrahasto- ja valtionrahoitusta maakunnan hankkeisiin. Maakuntahallitus esittää tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2019 maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi maakuntahallituksen 27.4.2020 pidettävässä kokouksessa.

Tytäryhtiöiden vuokra-asunnot

Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot (kuntaomistus 100%)

Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalojen vuoden 2019 tulos kehittyi vuokratulojen osalta ennustettua paremmin, talousarvio oli 1 185 000 €, toteutuma 1 261 811,22 €. Kiinteistöjen hoitokulut olivat kuitenkin yli 200 000 € ennakoitua isommat eli 922 347,57 €.

Menojen vertailtavuus edellisiin vuosiin on haasteellista, koska vuoden 2019 alusta lukien kunnan omistuksesta siirtyi kaupan myötä 91 asuntoa. Siirrettyjen asuntojen hoitovastuu oli alkuvuoden Iloimantsin kunnalla, joten kulurakenteeseen oli vaikea puuttua kertomusvuoden aikana. Muutoinkin siirrossa ja laskutuksessa oli odottamattomia ongelmia.

Siirtyneiden asuntojen osalta hallitus toteutti vuokrahintojen korottamisen vuoden 2020 alusta lukien, vuokrahinnat olivat huomattavasti pienemmät kuin aiemmin omistuksessa olleiden asuntojen.

Vuoden 2019 aikana yhtiön säännöt uusittiin vastaamaan nykyistä osakeyhtiölakia. Korjaustöiden kilpailutuksen kautta korjaustöiden tekijäksi tuli Putkiasennus Rätty Oy.

Huhuksessa olevat kaksi rivitaloa liittymiseen ja noin 1 ha:n vuokraoikeus myytiin 600 €:n kauppasummalla. Kohteen poistamaton menojäännös on noin 105 000 €, minkä kertapoisto vaikuttaa tulokseen.

Poistosuunnitelmaa on muutettu siten, että kaikkien huoneistojen poisto on 2 % rakennusten tasearvosta. Poistot yhteensä ovat yhteensä 228 635,25 €. Rahoituskulujen ja poistojen jälkeen yhtiön tulos on 26 795,74

Vierasta pääomaa yhtiöllä on 5 041 1373,23 €. Tästä pitkäaikaisen velan määrä on 4 593 481 ja se kasvoi noin 553 000 €:lla Iloimantsin kunnan kanssa tehtyjen kauppojen myötä.

Kuntarahoitus Oy:lta on lainaa 3 269 650,00 euroa ja Iloimantsin kunnalta 356 831,21 euroa sekä pääomalainaa Iloimantsin kunnalta 967 000 euroa.

Asunto Oy Naarvantalo (kuntaomistus 54,72 %)

Yhtiössä on vuoden 2019 aikana tehty tavanomaisia huolto- ja kunnossapitotöitä. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia velkoja. Yhtiön tilikauden tulos on 1825,26 €

Asunto Oy Ilomansin Leppärinne (kuntaomistus 70,5%)

Yhtiössä on tilikauden aikana suoritettu tavanomaisia kiinteistönhuollon tehtäviä ja ylläpitoa. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa. Hoitokulut ylittyivät 14 % talousarvioon verrattuna johtuen sähkönkulutuksen kasvusta ja tilintarkastuspalkkion noususta. Yhtiön tilikauden tulos on 4 158,88 € alijäämäinen.

Muut tytäryhtiöt

Ilonet Oy (kuntaomistus 100 %)

Yhtiön liikevaihto oli kertomusvuonna 601 147,09 €. Tilikauden voitto on verojen, 115 000 €:n poistojen, korkojen ja lainan takausprovision jälkeen 18 091,43 €.

Yhtiöllä on tilikauden päättyessä omaa pääomaa yhteensä 2 563 595,70 €.

Vierasta pääomaa on 1 847 731,66 €, josta pitkäaikaisen laina määrä 1 700 000,00 €. Lainaa on tilikauden aikana maksettu takaisin 120 000,00 €.

Rakennetun verkon ja keskuksen häiriöttömään toimintaan on kiinnitetty vuoden aikana huomiota. Kaapelirikot on saatu nopeasti korjattua ja keskuksen sähkökatkojen varalle on päätetty hankkia varavoiman automaattinen kytkentä. Vuoden aikana saatiin toteutettua kaikki 21 taloyhtiön tilaamat uudet liitännät. Niistä tuli yhteensä 260 uutta käyttäjää. Käyttäjätalouksia on noin 1400 kpl.

Ilomansin Lämpö (kuntaomistus 94,17)

Ilomansin Lämpö Oy:n kaukolämpöverkosto, kaukolämpölaitteistot ja lämpökeskukset ovat vuokrattuina Nevel Oy:lle. Vuokrasopimus on voimassa vuoden 2024 loppuun, joten toiminnan odotetaan olevan samankaltaista lähimmän viidenvuoden ajan. Lämpöyhtiön palveluksessa ei ole henkilökuntaa.

Yhtiöllä ei ole muita pitkäaikaisia velkavastuita ulkopuolisille kuin lämpöliittymäasiakkaille. Yhtiön tulos on toteutunut odotetusti, koska tilikauden aikana ei ollut poikkeavaa toimintaa. Vuonna 2019 yhtiö suoritti vuosittaisia huolto- ja korjaustoimenpiteitä. Yhtiön mukaan laitosten ja kaukolämpöverkoston ikääntyessä on kunnossapitokulujen maltilliseen nousuun varauduttava. Yhtiön tulos vuodelta 2019 oli 142 719,01 voitollinen.

Kiinteistö Oy Taistelijan Talo (kuntaomistus 78,57)

Kiinteistö Oy Taistelijan Talo oli vuonna 2019 vuokrattuna ajalla 1.5. – 30.9. yrittäjälle, joka on vastannut ravintola ja näyttelytoiminnasta. Yritys on vuokra-ajallaan vastannut kiinteistön käyttö- ja huoltokustannuksista.

Yhtiön vuoden 2019 tulos on tappiollinen 8 809,48 € ja yhtiön oma pääoma aleni tappion verran ollen 167 021,78 €. Yhtiö arvioi vuokralaisen ja kiinteistöyhtiön lisäävän yhteistyötä muiden sotahistoriallisten kohteiden kanssa.

Kiinteistö Oy Ilomansin Virastotalo (kuntaomistus 71,32 %)

Kiinteistö Oy Ilomansin Virastotalo on Ilomansin kunnan ja Vismare Oy:n omistama yhtiö, jossa kunnan osuus 71,32 %. Vismare Oy osti vuonna 2019 kaikki Senaatti Kiinteistöt Oy:n osakkeet.

Yhtiön hoitokate osoittaa, että yhtiö pystyy tuotoillaan kattamaan välttämättömät hoitotoimet.

Hoitokuluihin on kirjattu erilaisia korjauksia 40 096,48 €Taseessa olevaan rakennusrahastoon on tehty yli 130.000 €:n lisäys. Yhtiön tulos on 1066,75 €.

Yhtiöllä on edessään investointeja. D-talon huoneisto on heikkokuntoinen ja tyhjillään.

Ilmanvaihtokanavistoon on tehtävä puhdistus- ja nuohoustyö. Yhtiö joutunee harkitsemaan tulevien vuosien ajaksi ylläpito- ja korjausvastikkeiden korotuksia.

Kiinteistö Oy Ilomansin Liikekeskus (kuntaomistus 90,4 %)

Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus on 90,4 %:n omistusosuudella Ilomantsin kunnan tytäryhtiö. Hoitokate osoittaa, että tulot riittävät kattamaan kiinteistöt juoksevat menot. Yhtiön tilikauden tulos on 2750,50 €.

Yhtiöllä on jäljellä Kuntarahoitukselta saatua peruskorjauslainaa 89 670,00 €. Laina on maksettava takaisin vuonna 2029 ja se hoidetaan osakkeen omistajien maksamalla pääomavastikkeella.

Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy (kuntaomistus 100 %)

Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy:lle vuodeksi 2019 laadittu talousarvio pohjautui Ilomantsin kunnalta yhtiöittämissä yhteydessä saatuihin tietoihin. Vuokratulot olivat 238 394,76 € eli yli 40.000 € alkuperäistä talousarviota pienemmät. Rakennuksiin kohdistuvat menot olivat 124 592,76 €. Yhtiöllä oli vuoden vaihteessa pitkäaikaista lainaa 600 000 €. Poistojen, hallintokulujen, korkojen ja verojen jälkeen tulokseksi muodostui 6 616,94 €. Poistojen osuus on 63 080,00 € ja se on laskettu 5 %:n mukaan rakennusten arvosta.

Siirtynyt rakennuskanta on Savotantien hallia lukuun ottamatta kunnossa. Savotantien hallia jouduttiin kunnostamaan lähes 35.000 €:lla. Yhtiön kaikki sähkö- ja lämpölaskut, yhteensä noin 69.000 € kohdistuvat Savotantien halliin. Pampalon rakennusten ja Yrityshallin kaikki kustannukset kuuluvat vuokralaisille itselleen.

Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö sr.

Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiön tilikauden tulos rahoituskulujen, poistojen ja verojen jälkeen on 27 147,46 €. Rakennuksen käyttötarkoituksen parantamiseen on käytetty noin 55 000 €, josta käyttötalouden puolelle kirjattiin noin 38 000 €. Noin 17 000 € kirjattiin investoinniksi, jolla parannettiin rakennuksen arvoa.

Säätiöllä on pitkäaikaista lainaa 607 685,83 €. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 89 558,91 €. Vuoden aikana vuokrasuhteissa ei tapahtunut muutoksia. Päävuokralainen Toivonlahti Oy sanoi kaikki vuokrasopimuksensa irti lokakuussa, minkä jälkeen säätiö käynnisti Ilomantsin kunnan ja Siun soten kanssa neuvottelut terveysaseman perustamiseksi säätiön tiloihin.

Ilomantsin museosäätiö sr.

Ilomantsin Museosäätiö on vastannut Ilomantsin kunnan museotoiminnasta sekä Möhkön ruukin ja Parppeinvaaran runokylän museo- ja matkailutoiminnasta Ilomantsin kunnan kanssa laaditun ostopalvelusopimuksen mukaisesti. Ilomantsin Museosäätiö on hoitanut museokokoelmien ja valokuva-arkiston kokoelmien luettelointia ja varastointia.

4.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ilomantsin kunta on uusinnut konserniohjeensa marraskuussa 2018. Kunnanvaltuuston antama ohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Ohjeen mukaisesti kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt kuuluvat konserniohjauksen piiriin. Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat osaltaan valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Määräysvalta merkitsee kunnan mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa.

Kunnanvaltuuston tehtävänä kuntakonsernissa on päättää omistajapolitiikasta, hyväksyä omistajaohjauksen periaatteet, toimia kuntakonsernin toiminnan ylimpänä valvojana ja hyväksyä koko kuntakonsernia koskevat tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa.

Kunnanhallituksen tehtävät kuntakonsernissa on määritelty hallintosäännössä.

Kunnanhallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
4. antaa valtuustolle kaksi kertaa vuodessa raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää tarvittaessa ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.

Kunnanhallituksen alaisuudessa toimii konsernijaosto, joka seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle sekä antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämissä asioissa.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kunta on kiinnittänyt vuonna 2019 erityistä huomiota konserniriskeihin ja - ohjaukseen. Kunnan hallintosääntö ja uudistettu konserniohje toimivat selkeinä työkaluina konserniohjauksessa. Kunnan konsernijaosto ja kunnanhallitus ovat saaneet ajantasaista tietoa konserniyhtiöiden ja yhteisöjen tilanteista. Parantamista on edelleen joidenkin kunnan tytäryhtiöiden tiedonkulussa kunnan konserniohjaukselle. Yhtiöiden on kiinnitettävä huomiota muun muassa esityslistojen ja pöytäkirjojen toimittamiseen ajantasaisesti.

Kuntalain (410/2015) § 115 mukaan toimintakertomuksessa on annettava tietoja myös sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskien- hallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kuntalain 116 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Kaikki tytäryhteisöt ovat toimittaneet tietonsa.

Kuntayhtymistä sekä Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden Kuntayhtymä Siun soten että Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän tilinpäätökset ovat tappiollisia. Kunnan huolena on edelleen Siun soten vuoden 2018 kuntien maksuosuuksiin jälkikäteen hyväksyttäväksi esittämät muutokset. Ilomantsin kunnan maksuosuuteen esitetty muutos on kunnan tekemän valituksen perusteella Itä-Suomen hallinto-oikeuden ratkaistavana. Uutena epävarmuustekijänä on Siun soten osana toimivan Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen työtuomioistuimessa ratkaistavana oleva varallaolokorvauskiista.

Kunnan omissa tytäryhtiöissä riskit ovat pienentyneet, sillä Kiinteistö Pogostan Vuokratalot on aloittanut asuntojen johdonmukaiseen kunnostamiseen niiden asuntojen osalta, joihin ohjataan uusia asukkaita. Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy on teettänyt mittavia kunnostuksia Savotantien yrityshallissa, jossa vapaata tilaa vuokrattavaksi on enää 70 m².

Ilonet Oy on kyennyt koko toimintansa ajan lyhentämään lainaansa lainanhoito-ohjelmaan nähden etuajassa ja on siten positiivinen poikkeus laajakaistayhtiöiden ja -osuuskuntien joukossa Suomessa.

Kunnan muut tytär- ja osakkuusyhtiöt eivät pääsääntöisesti muodosta merkittävää riskiä kunnan kannalta. Riskin välttämiseksi kunnan konsernijaosto on ohjeistanut yhtiöitä. Yhtiöiden pitää nykyistä tarkemmin ottaa huomioon tulevat korjaustarpeet ja merkitä tulevien vuosien taloussuunnitelmiin investointi- ja vuosikorjaustarpeensa myös eurotasolla. Riskien arvioinnissa käytettävissä olleet tiedot perustuvat edellä esiteltyjen yhtiöiden tilinpäätöksiin ja yhtiöiden edustajien kanssa käytyihin keskusteluihin.

Kunnan panostusta tarvitaan jatkossakin Taistelijan Talo Oy:ssä ja muissakin museaalisissa kohteissa, esimerkiksi Möhkön ruukkimuseolla. Näiden kohteiden arvo näkyy kulttuurimatkailun edistäjänä ja kunnan elinvoimana, ja siten kunnan osallistuminen ylläpitoon on perusteltua. Taistelijan Talon hallinnoinnissa on alkanut selvitystyö, jonka tavoitteena on katkaista vuosia jatkunut tappion kertyminen ja yhtiön oman pääoman aleneminen.

4.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

4.5.1 Konsernituloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma	2019	2018
	euroa	euroa
Toimintatuotot	33 861 864,73	33 211 053,85
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	-5 865,40	-1 050,28
Toimintakulut	-71 177 866,88	-70 208 289,96
Toimintakate	-37 321 867,55	-36 998 286,39
Verotulot	17 289 497,20	17 059 843,83
Valtionosuudet	21 551 639,00	21 277 931,00
Rahoitustuotot ja -kulut	169 647,22	132 035,23
Korkotuotot	61 703,52	42 040,26
Muut rahoitustuotot	360 537,06	341 353,51
Korkokulut	-235 205,32	-217 041,26
Muut rahoituskulut	-17 388,04	-34 317,28
Vuosikate	1 688 915,88	1 471 528,67
Poistot ja arvonalennukset	-3 214 068,08	-3 250 210,93
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-1 525 152,19	-1 778 682,26
Tilinpäätössiirrot	-3 294,08	585,57
Tilikauden verot	-41 490,12	-1 504,43
Laskennalliset verot	-17 587,07	-12 459,07
Vähemmistöosuudet	30 643,85	43 322,45
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 556 879,62	-1 748 737,75
Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut %	47,6	47,3
Vuosikate/poistot, %	53	45
Vuosikate, €/asukas	357	296
Kertynyt yli-/alijäämä €	-774 783	2 260 763
Kertynyt yli-/alijäämä/asukas/€	-159	455
Asukasmäärä 31.12.	4864	4974

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100* Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Vuosikate euroa/asukas
= Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

4.5.2. Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma	2019	2018
	euroa	euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 688 915,88	1 471 528,67
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-41 490,12	-1 504,43
Tulorahoituksen korjauserät	-217 553,09	67 785,63
	1 429 872,67	1 537 809,87
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 497 883,39	-2 406 688,11
Rahoitusosuudet investointeihin	1 418,21	18 166,30
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustu	2 668 839,44	71 615,32
	-827 625,74	-2 316 906,49
Toiminnan ja investointien rahavirta	602 246,93	-779 096,62
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset	-102 128,00	-9 600,00
Antolainsaamisten vähennys		314 743,91
Lainakannan muutokset	-102 128,00	305 143,91
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 165 072,46	505 035,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 748 981,64	-2 425 453,37
Lyhytaikaisten lainojen muutos	340 274,98	433 516,97
	-243 634,20	-1 486 901,40
Oman pääoman muutokset	-1 422 871,82	-230 462,11
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomienmuutk	-13 041,43	31 483,34
Vaihto-omaisuuden muutos	15 921,52	-33 448,44
Saamisten muutos	489 876,57	-458 750,86
Korottomien velkojen muutos	-362 138,31	410 849,66
	130 618,35	-49 866,30
Rahoituksen rahavirta	-1 638 015,67	-1 462 085,90
Rahavarojen muutos	-1 035 768,73	-2 241 182,52
Rahavarat 31.12.	4 702 152,27	5 737 921,00
Rahaavarat 1.1.	5 737 921,00	7 979 103,52
	-1 035 768,73	-2 241 182,52
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluku	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-8 532 653	-597 693
Investointien tulorahoitus, %	48,3	57,7
Lainanhoitokate	0,6	0,6
Kassan riittävyys, pv	22,1	35,9

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

= *Toiminnan ja investointien rahavirta* -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

4.5.3. Konsernin tase

VASTAAVAA	2 019	2 018	VASTATTAVAA	2 019	2 018
Pysyvä vastaavat	40 671 480,38	41 478 714,30	Oma pääoma	20 147 375,84	21 740 112,49
Aineettomat hyödykkeet	1 207 766,99	1 419 434,44	Peruspääoma	19 617 331,60	19 617 331,60
Aineettomat oikeudet	1 190 843,26	1 190 033,40	Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä	1 695,00	1 695,00
Muut pitkävaikutteiset menot	16 923,73	229 401,04	Liittymismaksurahasto		
Ennakkomaksut			Arvonkorotusrahasto	132 960,76	135 896,41
Konserniilikearvo			Vapaaehtoisesta varauksesta ja poistoerosta siirretty osuus		
Aineelliset hyödykkeet	36 906 572,88	37 696 609,10	Muut omat rahastot	1 438 996,20	1 228 694,93
Maa- ja vesialueet	4 169 293,39	4 169 201,38	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	513 271,90	2 496 716,47
Rakennukset	28 380 146,02	29 102 352,57	Tilikauden yli-/alijäämä	-1 556 879,62	-1 740 221,91
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 469 773,14	2 214 021,77	Vähemmistöosuudet	463 624,15	504 074,50
Koneet ja kalusto	647 397,37	749 625,21			
Muut aineelliset hyödykkeet	6 700,08	6 700,08	Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 233 262,88	1 454 708,09	Poistoero		
Sijoitukset	2 557 140,51	2 362 670,76	Vapaaehtoiset varaukset		
Osakkuusyhteistöosuudet			Pakolliset varaukset	302 519,64	408 573,01
Osakkeet ja osuudet	2 345 940,54	2 208 039,44	Eläkevaraukset	4 887,40	5 352,20
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Muut pakolliset varaukset	297 632,24	403 220,81
Muut lainasaamiset			Toimeksiantojen pääomat	432 745,39	410 495,57
Muut saamiset	211 199,97	154 631,32	Valtion toimeksiannot	243 528,86	233 839,79
Toimeksiantojene varat	373 859,05	338 567,82	Lahjoitusrahastojen pääomat	6 617,42	6 527,08
Valtion toimeksiannot	191 230,34	168 430,31	Muut toimeksiantojen pääomat	182 599,11	170 128,70
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9,01	9,01	Vieras pääoma	27 134 538,50	27 731 057,43
Muut toimeksiantojen varat	182 619,70	170 128,50	Pitkäaikainen	17 551 116,55	17 949 665,24
Vaihtuvat vastaavat	7 435 464,08	8 977 030,91	Joukkovelkakirjalainat		
Vaihto- omaisuus	247 849,47	263 770,99	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 232 690,97	16 283 916,27
Aineet ja tarvikkeet	247 885,78	263 807,30	Lainat julkisyhteisöiltä	372 188,17	728 885,91
Keskeneräiset tuotteet			Lainat muilta luotonantajilta		
Valmiit tuotteet/Tavarat			Saadut ennakot		3 332,97
Muu vaihto-omaisuus			Ostovelat		
Ennakkomaksut	-36,31	-36,31	Muut velat	939 633,51	928 308,43
Saamiset	2 485 462,34	2 975 338,91	Siirtovelat	6 603,90	5 221,68
Pitkäaikaiset saamiset	163 201,66	188 667,39	Lyhytaikainen	9 583 421,95	9 781 392,20
Myyntisaamiset	4 882,68	5 348,41	Joukkovelkakirjalainat	508 500,00	
Lainasaamiset	150 000,00	180 000,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 758 837,89	2 105 118,40
Muut saamiset	8 318,98	3 318,98	Lainat julkisyhteisöiltä	357 083,47	357 083,47
Siirtosaamiset			Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikaiset saamiset	2 322 260,68	2 786 671,52	Saadut ennakot	41 529,83	23 939,52
Myyntisaamiset	1 160 581,87	1 711 758,48	Ostovelat	2 093 188,76	1 880 485,34
Lainasaamiset	89 647,57	92 295,74	Muut velat	1 013 116,79	990 087,44
Muut saamiset	410 292,11	351 931,76	Siirtovelat	3 725 296,51	4 350 132,26
Siirtosaamiset	661 739,13	630 685,54	Laskennallinen verovelka	85 868,70	74 545,77
Rahoitusomaisuusarvopaperit	571 790,24	612 089,75	Vastattavaa yhteensä	48 480 803,51	50 794 313,02
Osakkeet ja osuudet	45 983,06	45 983,06	Taseen tunnusluvut		
Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteilla	477 583,83	406 473,60	Omavaraisuusaste, %	42,6	43,8
Joukkovelkakirjalainasaamiset	41 223,35	152 633,09	Suht. velkaantuneisuus, %	37,3	38,7
Muut arvopaperit	7 000,00	7 000,00	Kertynyt yli-/ alijäämä, 1000 €	-1 044	756
Rahat ja pankkisaamiset	4 130 362,03	5 125 831,26	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-215	152
Vastaavaa yhteensä	48 480 803,51	50 794 313,02	Lainat €/asukas	3 953	3 915
			Lainakanta 31.12., 1000 €	19 229	19 475
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 218	4 090
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	20 009	20 360
			Asukasmäärä	4 864	4 974

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Konsernin lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Konsernin lainat euroa/asukas

= Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin henkilöstömäärä

= Toimintakertomuksessa on suositeltavaa esittää kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.

5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle tilikauden 2019 alijäämäisen 1.003.819,45 €:n tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tulos lisätään kunnan yli-/alijäämättilille.

Kunta on tehnyt tasapainottamisohjelman, jonka toteutusta jatketaan.

6 Talousarvion toteutuminen

6.1 Kunnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2018	Toteutuma
Vaikuttavuus ja palvelukyky	Peruspalvelujen turvaaminen	Asiakastyytyväisyyskyselyt - yksi kysely/hallintokunta/vuosi	80 % tyytyväisiä	Kyllä
	Tarvetta vastaavat palvelut	Kysyntä ja ennakointi	Tasapainotus taloussuunnitelman yhteydessä	Kyllä
	Toimiva asuin- ja elinympäristö	Tonttivaranto	> 5 vuoden tarve	Kyllä
	Toimiva tie- ja viestintäliikenne, kylien asukkaat ja toiminta	Laajakaistankäyttäjät	> 1350	Kyllä (1 400)
		Joukkoliikenne	asiointi 1 kerta/viikko	Kyllä (8)
	Luontaisille vahvuuksille perustuva yritystoiminta	Yrityskontaktit	> 150	Kyllä (195)
		Yritysneuvonnan määrä	> 90 yritystä	Ei (76)
		Perustetut yritykset	> 10	Kyllä (13)
Resurssien hallinta	Tasapainoinen ja joustava talous	Ylijäämä	=> 0	Ei
	Kehittämishankkeet	netto	max 30 €/asukas	Kyllä (8,88 €)
	Toiminnan tehokkuus ja taloudellisuus	Palvelujen kustannukset	Hyvinvointikertomuksen verrokkikuntien keskitaso	Ei
	Henkilöstöresurssien varmistaminen	Avoimet virat/ toimet	=> 1 pätevä hakija	Kyllä
		Ennenaikaiset eläköitymiset	< 1 % vakinaisista	Ei (1.09)
	Kuntaimago	Kiinnostava työnantaja	Pätevät työntekijät	> 97 %
		Kiinnostava kunta	Positiivinen julkisuus	kerta/kk
	Tilojen hallinta	Vajaakäytössä olevat yritystilat	< 5 %	Kyllä (2 %)
		Tyhjien asuntojen määrä	< 10 %	Ei (14 %)
Osaaminen ja henkilöstö	Osaaminen ja henkilöstön työhyvinvointi	Sairaspoissaolot	< 10 pv	Ei (18,74)
		Työhyvinvointikysely	min Hyvä (3)	Ei toteutettu
		Kehityskeskustelut	100% 2 v:n aikana	Kyllä
		Palkitseminen ryhmissä ja yksilöinä	enintään 1 ryhmä/kunta	Kyllä
		Täydennyskoulutus	> yksi työntekijä/osasto	Kyllä
		Omaehtoinen koulutus	> 1 pv	Kyllä (1,83)
			> 1 työntekijä/osasto	Kyllä (6)
	Muutostilanteisiin valmistautuminen	Avoimuutta ja tiedottamista lisäämällä	neuvottelu- ja tiedotustilaisuuksien määrä > 2/osasto	Kyllä

Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2018	
Prosessit ja rakenteet	Kunnallisen demokratian toimivuus	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyön itsearviointi	keskiarvo > 3	Kyllä
		Valtuustoryhmien tiedotustilaisuudet	> 2	Kyllä
	Edunvalvonta	Maakunnallisissa tehtävissä Yhteiskuntasuhteet	> 4 luottamushenkilöä kontaktit > 5 tahoja	Kyllä
		Tiestön kunto	ympäri vuotinen kunnossapitorata kunnossa raskaalle liikenteelle	Ei
Hyvinvoinnin edistäminen	Työpaikat, muuttoliike ja työssäkävyn väestön paikalla asuminen	Huoltosuhte	< 85	Ei (88.4)
		Työttömyys	Työttömyysprosentti	Pohjois-Karjalan keskitasoa
	Ikäihmisten toimintakyvyn säilyttäminen	Ikäihmisten tapahtumat ja tilaisuudet	> 6	Kyllä
		Kotona asuvien yli 75 vuotiaiden määrä	> 90 %	Kyllä (90 %)
	Koululaisten poissaolot	Koululaisten poissaolojen väheneminen	< 30 pv/lukuvuosi/oppilas	Ei
	Koululaisten päihdemyönteisyys vähenee 8.-9. -luokkalaisilla	Kouluterveyskysely	raittiiden osuus yli 65 % tutkimuskäluokasta	Ei
	Perhekeskus- ja kohtaamispaikka-toiminta	Kohtaamisten tarjoaminen	10 tapahtumaa/kohtaamista/vuosi	Kyllä
	Aktiiviset ja hyvinvoivat kuntalaiset	Kansalaisopiston kurssit	tunti/asukas	Kyllä (1,1 h)
		Järjestöavustusten saajat	> 30 toimijaa	Ei (24)
		Monipuoliset liikuntamahdollisuudet	Asiakastyytyväisyys 80 %	Kyllä

6.1.1 KUNNANVALUUSTO

Toiminta-ajatus

Tehtävä sisältää kunnanvaltuuston toiminnan ja vaaleista aiheutuvat menot ja tulot.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Vuoden aikana pidettiin kunnan kehittämiseen ja muutostilanteisiin tähtääviä valtuustoseminaareja.

- Seminaareja pidettiin seuraavista aiheista: Tarmo -hankkeesta, perusopetuksen palveluverkosta, Siun soten kuntayhtymän maksuosuudesta, talouden sopeuttamisesta, koulutilojen kunnosta ja kuntotarkastusten tuloksista, talousarvioraamista ja lämmön tuottamisesta.

Pelastuslaitos esittelemässä toimintaansa kunnanvaltuustolle

Toimenpiteet

Vuonna 2019 oli eduskunta ja europarlamenttivaalit. Hallituksen ajama sote- ja maakuntauudistus kaatui maaliskuussa 2019, minkä vuoksi maakuntavaaleja ei ollut. Vuonna 2020 ei ole säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2021 on kuntavaalit.

Valtion ja kuntien kesken vaalikustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetyistä materiaali- ja tietojärjestelmäkustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtioliikissä vaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla katetaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuneita menoja. Kunta vastaa ennakoäänestyksen järjestämisestä.

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus
Kunnanjohtaja Marjut Ahokas
Hallintojohtaja Hilikka Ikonen
Hallintojohtaja Pasi Ruohtula

KUNNANVALTUUSTO

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	19 200		19 200	19 439	239
Toimintakulut	-112 131		-112 131	-86 127	26 004
Toimintakate	-92 931		-92 931	-66 688	26 243
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2019					
Siirto toimitelien välillä					
Hankinnat					
Vähennykset					
Poistot					
Arvo 31.12.2019					

Käyttösuunnitelman toteutuminen

Käyttötalouden kustannukset olivat arvioitua pienemmät, koska maakuntavaalia ei järjestetty.

6.1.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA**Toiminta-ajatus**

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Toiminta

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tärkeimpinä lautakunnan toimintatapoina tehtävänsä täyttämiseksi ovat katselmukset, kuntalais-ten kuuleminen, viranhaltijoiden kuuleminen, toimitelinten toimintojen tarkastus ja ajantasainen puuttuminen epäkohtiin.

Tilivelvolliset

Tarkastuslautakunta

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Tavoitteet

Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus ja palvelukyky	Kuntalaisten kuuleminen	Palautteen määrä	> 30	> 30
	Katselmukset	Kohteiden määrä	3	1
	Viranhaltijoiden kuuleminen	Kuulemisten määrä	4	7
	Ajantasainen epäkohtiin puuttuminen	Muistutukset valtuustolle	0	0

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Tilintarkastajan lakisääteiset tarkastuspäivät	9,9	10	10	10
Kokousten määrä	13	8	10	10
Työjaoston kokoontumiset	4	4	5	3
Kuntalaisten kuuleminen	>30	>30	>30	>30
Katselmukset	1	0	3	1
Viranhaltijoiden kuuleminen	3	5	4	7

Toimenpiteet

1. Kuntalaisten kuuleminen
2. Päätösten ajantasainen seuranta ja epäkohtiin puuttuminen
3. Asioiden valmistelu työjaostossa
4. Hallinnonalojen ja tulosyksiköiden johtajien kuuleminen
5. Katselmukset toimintayksiköissä
6. Lautakunnan jäsenten kouluttaminen

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TYÖN ARVIOINTI

Yhteenveto tarkastuslautakunnan työn arvioinnista:

Kunnanhallituksen ja lautakuntien työn arviointi tehdään vuosittain. Kokouksessa läsnä olevat henkilöt ja viranhaltijat arvioivat omaa työskentelyään (kysymykset 1 - 6) ja yhteistyön toivuutta (kysymykset 7 - 8). Tarkastuslautakunnan vastausprosentti 50.

Väite

	2018	2019	Ero
1. Tarkastuslautakunnan työskentelytapa vastaa omaa käsitystäni hyvästä päätöksentekokulttuurista	3,17	2,80	-0,37
2. Päätösehdotukset ovat selkeitä	3,17	2,80	-0,37
3. Asioiden selostus esityslistalla on riittävän perusteellista	3,00	2,80	-0,20
4. Kokouksiin käytetään sopivasti aikaa	3,17	3,40	0,23
5. Tarkastuslautakuntaan tuodaan riittävästi ennakkoinformaatiota päätöksentekoon tulevista asioista	2,83	2,80	-0,03
6. Tarkastuslautakunnan ja viranhaltijajohdon välinen tehtäväjako on selkeä	2,67	3,40	0,73
7. Kunnanhallituksen ja tarkastuslautakunnan valtasuhteet ovat toimivat	2,50	3,00	0,50
8. Kunnanhallituksen ja tarkastuslautakunnan vastuut ovat oikein linjatut	2,83	3,40	0,57
Yhteensä	2,92	3,05	0,13

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	100		100	92	-8
Toimintakulut	-45 128		-45 128	-29 158	15 970
Toimintakate	-45 028		-45 028	-29 066	15 962
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2019					
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					
Vähennykset					
Poistot					
Arvo 31.12.2019					

6.1.3 KUNNANHALLITUS

Toiminta-ajatus

Ilomantsi vahvistaa ja kehittää omille vahvuuksille perustuvaa yritystoimintaa ja maaseutupalveluja. Hallintokunta järjestää sisäisille asiakkaille palvelutuotantoa edistäviä, ajantasaisia ja tehokkaita tukipalveluja sekä osallistuu aktiivisesti kunnan kehittämiseen.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Yritys- ja elinkeinotoimi

Luonnonvaroihin ja osaamiseen perustuva yrittäjyys on kehittämisen painopisteenä. Yrittäjyyttä edistetään luomalla aitoja kilpailuetuja sekä ohjausta ja neuvontaa alueen yrityksille, yhteisöille ja asukkaille sekä turvataan nykyiset työpaikat ja luodaan uusia.

Talous- ja laskentapalvelut

Tuottaa oikeaa ja reaaliaikaista tietoa palveluiden kustannuksista ja tavoitteiden saavuttamisesta sekä antaa talouteen ja laskentaan liittyviä asiantuntijapalveluita. Varautuu talouden hoidossa etupainotteisesti tuleviin haasteisiin ja riskien hallintaan.

Henkilöstöasiat ja työllistäminen

Huolehtii kunnan henkilöstön terveys- ja työhyvinvointipalveluista sekä tuloksekkaasta yhteistoinnista. Hoitaa kunnan työllistämispalveluita palvelutuotannon ja työllistettävien tarpeiden mukaisesti.

Luottamushenkilöstöhallinto

Luo edellytykset luottamushenkilötoimintaan, osallistuu kunnan kehittämiseen ja vastaa oikea-aikaisesta päätöksenteon valmistelusta.

Ruokapalvelu

Varmistaa kunnan eri laitosten päivittäisen maukkaan, monipuolisen, terveellisen ja ravitsemuksellisen energian saannin ottaen huomioon erilaisten kohderyhmien erityisvaatimukset.

Tietotekniikka

Edistää ja hankkii tietotekniikkapalveluita, joilla tuetaan mahdollisimman tehokkaasti muuta palvelutuotantoa.

Maaseutupalvelut

Järjestää maatalousyrittäjien EU- ja kansallisten tukien haku- ja maksatusprosessit. Edistää kylätoimintaa, maaseutu- ja kausiasumista.

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus
Kunnanjohtaja Marjut Ahokas
Hallintojohtaja Hilikka Ikonen
Hallintojohtaja Pasi Ruohtula

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Teollisuuden vahvistaminen, kulttuuri- ja luontomatkailu, tavoitteena työpaikkojen nettolisäys

Kunta on työskennellyt uuden teollisuuden paikkakunnalle sijoittumisen ja jo olemassa olevan teollisuuden toimintaedellytysten kehittämiseksi sekä yhteistyössä Business Joensuu Oy:n kanssa että itse. Kunnan rooli on ollut tarjota yrityksille toimitiloja ja tontteja. Toimitilojen vuokraamisesta huolehti Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy.

Kunta myönsi Ilomantsin Matkailuyhdistys ry:lle avustuksen Matkailijan oppaan laatimiseen ja matkamessunäkyvyyteen.

2. Työllisyysasioiden hoitaminen; tavoitteena työpaikkojen luominen ja etsiminen sekä julkiselta että avoimelta sektorilta sekä toimintatapojen uudistaminen työllisyyden parantamiseksi

Työllisyyskoordinaattori on panostanut työssään erityisesti nuorten ja alle 300 päivää työttömänä olleiden opastukseen. TE-keskuksen, Siun soten ja kunnan työllisyyttä hoitavien kanssa on pidetty yhteisiä neuvotteluja, joissa on sovittu menettelyistä ja tavoitteista työllisyyden parantamiseksi. Myös yrittäjiä on kontaktoitu työpaikkojen löytämiseksi yrityksistä. Syksyllä kunta ja Siun sote toteuttivat yhdessä työttömien aktivointikokeilun kerran viikossa kokoontuvalla toimintamallilla.

3. Toimivien ja terveellisten tilojen rakentaminen ruokapalveluille

Keittiö-ruokalan rakentaminen alkoi kesällä 2019 ja uudet tilat otetaan käyttöön lukuvouden 2020–2021 alkuun mennessä.

4. Työhyvinvoinnin painopistealueena muutostilanteisiin valmistautuminen.

Joka toinen vuosi toteutettavan työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella vuosien 2018 ja 2019 tavoitteiksi nousivat kannustava ja ratkaisukeskeinen keskustelu esimiesten ja työntekijöiden kesken sekä työergonomian parantaminen vuosisuunnitelman mukaisesti. Molempia asioita on viety eteenpäin yksiköissä.

5. Kumppanuuksien hyödyntäminen elinvoimatyössä sekä tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisessä

Kunta on hyödyntänyt aktiivisesti kumppanuuksiaan niin elinvoimatyössä kuin tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisessä. Elinvoimatyössä keskeinen kumppani on vuoden 2019 alusta toiminut Business Joensuu Oy, jolta kunta hankkii yritysneuvonnan palvelut paikkakunnan yrittäjille. Kunnan ja elinvoimayhtiön yhteistyömuodot ovat rakentuneet toimiviksi. Yhtiön elinvoimaasiantuntijalla on työpiste Ilomantsin kunnanvirastolla. Yhtiöllä on edustus kunnan elinvoimajaostossa ja laajennetussa johtoryhmässä.

Vuoden tapahtumista suurimmat olivat yli kymmentuhatpäisen yleisön koonneet Karhufestivaalit ja Villiruokafestivaalit, joissa kunnan rooli kumppanina oli tarjota festivaaleille toimiva infra. Kunta osallistui kumppanina myös muiden tapahtumien mahdollistamiseen muun muassa antamalla tapahtumien käyttöön tiloja sekä myöntämällä järjestöavustuksia ja pieniä tapahtumakohtaisia kumppanuusavustuksia.

Tavoitteet

Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus ja palvelukyky	Reaaliaikaiset ja laadukkaat asiantuntija- ja tukipalvelut	Asiakastytyväisyyskyselyt - laskentapalvelut	80 % tyytyväisiä	Ei toteutettu
Resurssien hallinta	Toiminnan tehokkuus ja taloudellisuus	Kehittämishankkeet netto/asukas	< 30 €	Kyllä (8,88 €)
		Työterveyshuolto netto/työntekijä	<100 €	Ei (232 €)
		Aterian hinta/suorite	< 5,00 €	Kyllä (4,88 €)
		Kuntaimago: Kiinnostava työnantaja	Pätevät työntekijät	> 97 %
Osaaminen	Osaaminen ja henkilöstön hyvinvointi	Sairauspoissaolot	< 10 pv/työntekijä	Ei (10,69 pv)
		Työhyvinvointikysely	min Hyvä (3)	Ei toteutettu
	Muutostilanteisiin valmistautuminen	Avoimuutta ja tiedottamista lisäämällä	neuvottelu- ja tiedotustilaisuuksien määrä > 3	Kyllä
		Kehityskeskustelut	100 % 2:n vuode aikana	Kyllä
		Täydennyskoulutus	> 1 pv/työntekijä	Kyllä (2,15 pv)
		Omaehtoinen koulutus	min 1 työntekijä	Kyllä (2)
		Palkitseminen	yksi työntekijä	Ei
Prosessit ja rakenteet	Kunnallisen demokratian toimivuus	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyön itsearviointi	keskiarvo > 3	Kyllä (3,69)
	Seutuyhteistyö	Edustus seutuyhteistyöryhmissä	min 2	Kyllä

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstö (Vakinainen)	42	41	44	37
Kehittämiprojektit, joissa kunta tilinviranomaisena kpl	1	1	1	1
Ateriasuoritteet	339 077	346 602	320 000	335 859

1. Kehittäminen, elinkeinot ja hankkeet

Kunnan yrittäjille hankkimien yrityspalvelujen organisointi muuttui vuoden 2019 alusta ostopalveluna Business Joensuu Oy:ltä hankittavaksi. Kunnan ja Business Joensuun toiminta löysi nopeasti hyvän toimintamallin elinvoiman edistämiseksi. Myös asiakkaat löysivät hyvin Business Joensuun palvelut.

Yhteistyö elinkeinoyhtiön ja kunnan välillä on ollut toimivaa. Business Joensuu Oy:n yritysasi-
antuntija on osallistunut kunnan elinvoimajaoston kokouksiin ja toiminut elinvoima-asioissa
kunnanjohtajan kanssa yhteistyössä muun muassa toteuttaen yhteisiä yritysvierailuja ja edis-
tämällä yrittäjien ja järjestöjen hankeasioita. Syksyllä käynnistyi elinvoimaohjelman päivittämi-
nen. Työn on määrä valmistua vuoden 2020 aikana. Business Joensuu on antanut työpanos-
taan niin yrittäjien kuin kunnan elinvoiman edistämistyöhön. Kunnalle asialla on iso merkitys
teollisuushankkeiden eteenpäin viemisessä.

Vuoden 2019 aikana Ilomantsiin perustettiin 13 uutta yritystä ja toimintansa lopetti 19 yritystä.
Business Joensuu Oy:n yritysneuvontaa Iломantissa käytti vuoden aikana 76 asiakasta. Yh-
teydenottoja ja tapaamisia oli 195. Eniten kysyntää oli yritysten yleisneuvonnalla. Seuraavaksi
kysytyin palvelu oli yritysten omistajanvaihdospalvelu ja kolmantena oli yritysten kehityspalve-
lu. Iломantsilaiset yrittäjät käyttivät vuoden aikana yhteensä 12 eri yritysasiantuntijan palvelui-
ta.

Hanketoiminnassa suurimpia oli tammikuussa käynnistynyt Kansallistalosta yritys- ja kulttuuri-
keskukseksi -hanke sekä Business Joensuu Oy:n hallinnoima Iloa Iломantsiin -
yritysryhmähanke.

Vapo aloitti suurinvestoinnin - aktiivihiihtehtaan rakentamisen - maansiirtotöillä kesällä 2019.
Tehtaan peruskivi muurattiin syyskuun loppupuolella. Rakennustyöt ovat edistyneet hyvää
vauhtia ja tehtaan käynnistyessä sen työllisyysvaikutus on noin 50 työpaikkaa. Myös muut yrit-
täjät kehittivät palvelujaan ja toimintaansa, uusiakin innovaatiota muun muassa metsä- ja mat-
kailusektorilta nousi julkisuuteen. Näistä esimerkkeinä ovat ilomantsilaisten yrittäjien kehittä-
mät metsänhoitokone ja uudenlaiset luontomatkailupaketit.

Vapon aktiivihillitehtaan peruskiven muuraus 25.9.2019

Järjestyksessään kuudes Karhufestivaali ja karhunveiston mestaruuskisa toteutettiin yhdessä Maaseudun Sivistysliiton ja sen paikallisyhdistyksen kanssa elokuussa. Festivaalin teemana oli Go Bear Go. Viikonlopun aikana Vaara-Karjalan Leader ry. järjesti Villiruokafestivaalin. Tapahtumien osallistujamäärän arvioitiin olleen yli 10 000 henkilöä ja festivaaliväkeä Ilomantsiin tuli muun muassa höyryjunalla.

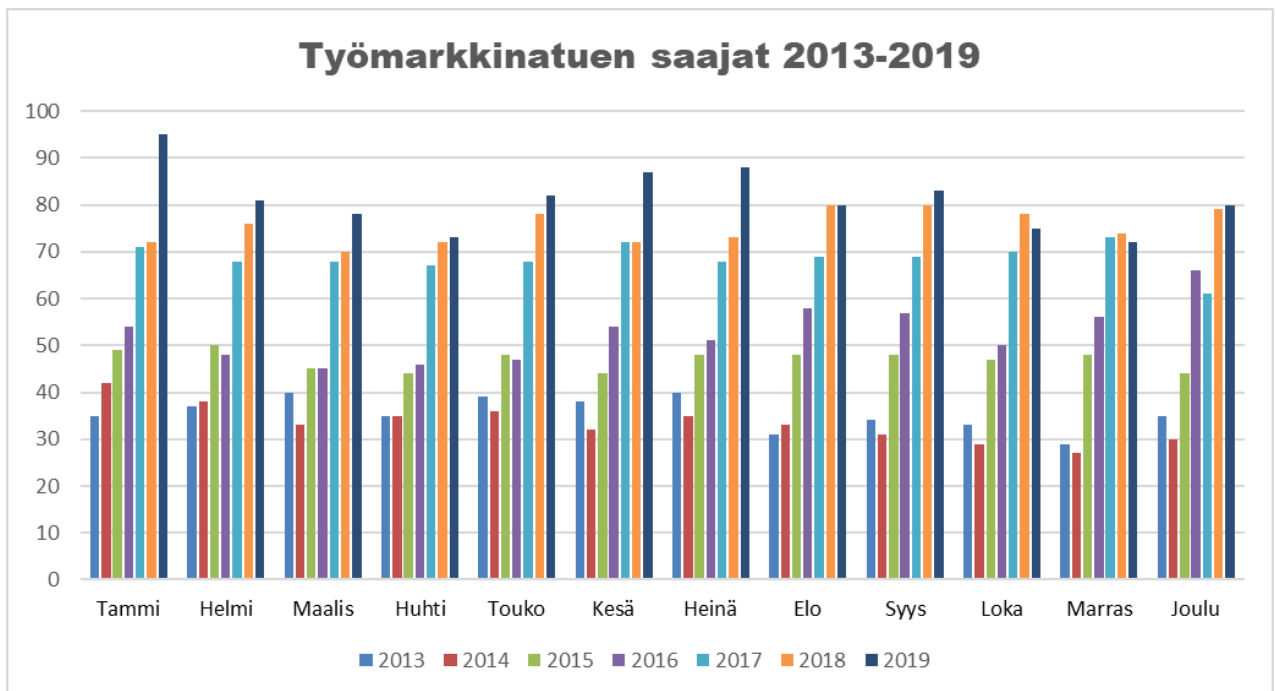

Karhufestivaalin tunnelmia

Työllistäminen

Ilomantsin kunnan työvoima vuonna 2019 oli 1 976. Vuoden 2018 joulukuussa työvoima oli 2 067. Työttömyysprosentti oli sama 16,6 % sekä tammi- että joulukuussa. Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien osuus on ollut laskussa eikä pitkäaikaistyöttömien määrässä ollut suuria muutoksia.

Työmarkkinatuen saajien määrä ja samalla kunnan maksuosuus on kasvanut vuodesta 2018. Työmarkkinatuensaajia on ollut keskimäärin 81 henkilöä ja kunnan työmarkkinatuen maksuosuus keskimäärin 29 078,33 € kuukaudessa vuonna 2019.

Vuodelle 2019 asetettiin työllistämisen tasoksi 26 henkilötyövuotta. Toteutuma oli 31,25 henkilöä/kk ja 28,05 henkilötyövuotta. Palkkatukityöllistettyjen määrä jakaantui seuraavasti: talous- ja hallinto 11,14, ruokahuolto 2,18, Siun Sote 3,01, hyvinvointi 2,66 ja kuntaympäristö 9,06. Seniori-ikäisille suunnatut kyläavustajapalvelut työllistävät ympärivuotisesti 2-3 henkilöä. Oppisopimuskoulutuksessa oli yksi henkilö kiinteistöpuolella ja yksi talous- ja hallintopuolella sekä kaksi henkilöä siirtosopimuksella Siun Sotella. Kesällä 2019 kunnan kautta kesätöitä sai 65 nuorta, 39 työnantajaa ilmoitti 128 avointa kesätyöpaikkaa.

Kunnan työllisyyspalveluita on toteutettu ennaltaehkäisevästi tarjoamalla työllisyyskoordinaattorin ja nuorisotyön palveluita. Työllistymistä tukevassa valmennuksessa ja ohjauksessa on ollut vuoden aikana 10 asiakasta ja etsivässä nuorisotyössä 42 asiakasta, joista 9 on ollut uusia asiakkuuksia.

Vuonna 2019 työllistämisen kuntalisän työllistämisen tukena hyödynsi viisi työnantajaa ja yritystä. Työllistämisen kuntalisän tavoitteena on kannustaa yrittäjiä palkkaamaan työtön työnhakija 4 – 35 viikon työsuhteeseen, vähintään 18 tuntia viikossa. Kuntalisän suuruus on 350 €/kk.

Kunnan työllisyyspalvelut yhteistyössä Siun soten aikuissosiaalityön kanssa toteutti syksyllä 2019 kuntouttavan työtoiminnan pilottiryhmän omana toimintana. Ryhmätoiminta oli kohdennettu pitkäaikaistyöttömille, joiden työkyky on heikentynyt ja mahdollisuudet työllistyä ovat rajalliset. Ryhmätoimintaan osallistui seitsemän asiakasta ja ryhmän ohjaamisesta vastasivat aikuissosiaalityön ohjaaja sekä työllisyyskoordinaattori. Ryhmätoiminnan seurauksena neljän asiakkaan tilanne eteni muihin työllistämistoimenpiteisiin tai palveluihin.

Kunta on ostanut Honkalampi-Säätiö Kaski Raja-Karjalalta kuntouttavaa työtoimintaa ja työllistämispalvelua. Palvelun käyttäjänä palkkaperusteisessa työsuhteessa on vuoden aikana ollut 6 - 11 eri asiakasta/kuukausi. Kasken kuntouttavaa työtoimintaa käytettiin vuoden loppuun mennessä 1 112 päivää ja siihen osallistui 15 henkilöä. Työkokeilussa on ollut kolme henkilöä. Palvelukäyttäjää oli työllistämispalvelussa 13 sekä työ- ja päivätoiminnassa 5. Kuukausittaiset asiakasmäärät (kaikki yhteensä) vaihtelivat 17–26 henkilön välillä, keskimäärin 18,25 eri asiakasta/kuukausi.

Kunta on mukana Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistyksen Tarmo-hankkeessa, joka tarjoaa nuorille ja heikossa työmarkkina-asemassa oleville tukea työllistymiseen. Tarmo-hankkeessa on ollut mukana 5 ilomantsilaista asiakasta.

2. Ruokapalvelut

Terveyskeskuksen keittiö toimii valmistuskeittiönä. Siellä valmistetaan aamupala, lounas, päivä- kahvi, päivällinen ja iltapala vuodeosastolle sekä lounas ruokasalissa ruokailevalle henkilökunnalle. Keittiöllä valmistetaan ja pakataan kotipalvelun asiakkaille lähtevä lounasruoka kotiin ja lisäksi lounas- ja päivällisruoka Palvelukeskuksen ja ryhmäkoti Koivikkolan asukkailla. Palvelukeskuksen ja Koivikkolan aamupalasta, päiväkahvistä ja iltapalasta huolehtivat Palvelukeskuksen keittiön työntekijät.

Terveyskeskuksen keittiöltä viedään Omakoti Onnettareen päivittäin päivällisruoka sekä viikonloppuisin ja kesäaikana myös lounasruoka. Lisäksi arkipäivisin toimitetaan lounasruoka päivätoimintayksikkö Kägöseen.

Koulupuolella valmistuskeittiöitä on tällä hetkellä kaksi. Pogostan yläkoulun keittiö sekä Ikonvaara. Ikonvaarassa valmistetaan ruoka myös Lylykosken koulun oppilaille ja opettajille sekä Ikonvaarassa koulun yhteydessä toimivan ryhmäperhepäivähoidon lapsille ja hoitajille.

Yläkoulun keittiöllä valmistetaan lounasruoka ala- ja yläkoulun sekä lukion oppilaille, opettajille ja henkilöstölle sekä päiväkotiki Vunukan lapsille ja hoitajille. Lounas valmistetaan ja viedään myös kunnantalon ruokalaan, jossa ruokailevat Toimintakeskuksen asiakkaat ja jonkin verran ulkopuolisia ruokailijoita. Lisäksi yläkoululla valmistetaan aamupuuro ja välipalaa Vunukkaan ja Karhunpesään, aamu- ja iltapäivähoidossa oleville 0.-1.- luokkalaisille.

Ruoka pakataan lämpö-/kylmäkontteihin sekä -laatikoihin ja kuljetetaan eri pisteisiin asiakasmäärien mukaan. Aamupalat lähtevät klo 7.15. Ensimmäinen lounaserä yläkoululta lähtee matkaan klo 9.00 ja siitä jaksotetusti eri pisteisiin klo 11.00 asti. Jakelupisteissä keittiön henkilöstö huolehtii toiminnasta. Klo 11.30 ruletti kääntyy toisin päin ja sitten kuljetetaan ruokankuljetusastiat ja kaikki ruokailussa käytetyt astiat pesuun, osa terveystakeskuksen keittiölle ja osa yläkoulun keittiölle. Alakoululla tapahtuvassa ruokailussa käytetään kertakäyttölautasia. Poikkeustilanteessa koulupuolelle on jouduttu palkkaamaan lisää henkilöstöä.

Alakoululla ruokailivat 0-6 luokkalaiset sekä lukion oppilaat. Ruokailutilat sijaitsevat tilapäisesti mediateekissa ja lukion kirjastossa. Yläkoululla ruokailevat 7-9 luokkalaiset. Päiväkodin keittiöillä tehdään lapsille aamupalaa ja jaetaan koulun keittiöltä tulevat lounasruoka ja välipala. Päivällisruoan ja iltapalan tarjoilusta huolehtii päiväkodin työntekijä. Koulujen loma-aikana lounasruoka ja välipala kuljetetaan Ikonvaaran koulun yhteydessä olevaan päiväkotiin.

Juhlapyhät huomioitiin ruokapalvelussa ruokailijoilla monin eri tavoin. Asiakkaille pyritään saamaan näin juhlan tuntua myös ruoan välityksellä. Heinäkuussa oli Palvelukeskuksen puolella jo perinteeksi tullut kesäjuhla asukkailla ja kutsutuille vieraille. Lisäksi kouluilla oli luokkaretkiästyksiä ja muutamia jo perinteisiksi tulleita juhlaruokailuja ja -kahveja.

Ruokien kuljetuksesta huolehtii ruokapalveluun palkattu työllistetty. Ruuan kuljetukseen on vuokrattu lavanostimella varustettu pakettiauto, jolla tapahtuu kaikki ruokapalvelussa tarvitta-

va ruoka- ja astiakuljetus. Kunnan uuden yhteisen valmistuskeittiön rakennustyö on päässyt hyvään vauhtiin ja muutto uusiin tiloihin on edessä mahdollisesti kesäkuussa v.2020Yhteispalvelut

Vuonna 2019 aloitettiin asiakirjahallintoa ohjaavan tiedonohjaussuunnitelman työstäminen uuden asiakirjahallinta ohjelma Dynasty10.

3. Maaseutuasiat

Alkutuotanto

Tukia ja korvauksia hakeneita tiloja oli Ilomantsissa 96 ja näistä hakemuksen teki sähköisesti 95 %. Myönnettyjen tukien ja korvausten kokonaismäärä oli 1,686 miljoonaa euroa. Tilojen keskipeltoala oli 22,15 ha. Kokonaispeltopinta-ala oli 2.155 ha. Tukikelpoinen kokonaispinta-ala oli 2.357 ha.

Heinäkasvien pinta-ala 1.647 ha. Heinä ja säilörehun kevätsato oli hyvä. Syyssato jäi pienemmäksi. Seuraavaksi suurin kasvilajiryhmä ovat marjakasvit. Marjojen tuotantoa harjoitettiin 24 tilalla. Ilomantsissa oli vuonna 2019 viljelyksessä 140 ha musta- ja viherherukkaa, 33 ha punahe- rukkaa, 1 ha valkoherukkaa ja 18 ha karviaista. Marja-alat pienentyivät hieman, sillä kasvustoja ajettiin alas ja peltoja kesannointiin marjakasvien uudistamisen vuoksi.

Viljakasvien viljelyala oli 89 ha ja kuminaa viljeltiin 29 hehtaarilla. Metsälaitumia oli 64 ha ja luonnonlaitumia 17 ha. Ympäristösopimusaloja oli 79 ha.

Lypsykarjatilaja, jotka lähettivät maitoa meijeriin oli 9 kappaletta, mutta lehmiä oli yhteensä 12 tilalla. Vuoden aikana lopetti meijerimaidontuotannon kaksi tilaa, joten maidontuottajien määrä laski seitsemään tilaan. Maidon tuotanto oli 2,300 miljoonaa litraa. Tilakohtainen maitomäärä oli 287.500 litraa.

Naudanlihan tuotantoa harjoitettiin 22 tilalla, joista emolehmätiloja oli kahdeksan kappaletta. Lam- paita oli yhdeksällä tilalla. Eläinten hyvinvointikorvauksia maksettiin 10 tilalle. EU- nau- tapalkkiota maksettiin 19 tilalle. Eläimiä oli yhteensä 27 tilalla.

Luomutuotantoa harjoitettiin 12 tilalla ja luomutuotannossa oli n. 364 ha peltoa, mikä on n. 17 % peltoalasta.

Uusia maatalainvestointien rahoituspäätöksiä tehtiin kolme kappaletta ja niihin myönnettiin avustusta 0,025milj. euroa. Nuorten viljelijöiden aloitustukia ei myönnetty yhtään kappaletta. Kansallista ja EU:n nuorten viljelijöiden tukea maksettiin seitsemälle tilalle. Kaksi nuorta viljelijää aloitti maataloustuotannon vuokraamalla peltoa, mutta näiden tilojen koko ei riittänyt aloitustuen myöntämiseen.

Ilomantsin maatalojen rahavirta oli v. 2019 julkaistun tilaston mukaan vuonna 2018 yhteensä 8,49 miljoonaa euroa. Maatalouden myyntitulot olivat 1,98 miljoonaa euroa, maatalouden tu- lotuet 1,82 miljoonaa euroa, metsätulot 1,77 miljoonaa euroa ja sivuansiot 2,93 miljoonaa eu- roa. Yhteensä maatalojen tulot olivat 8,49 miljoonaa euroa.

Maatalouden myyntitulot jakautuvat siten, että maidon myyntitulot olivat 1,07 miljoonaa euroa, naudanlihatulot 0,16 miljoonaa euroa, muut lihatulot (mm. lampaanlihatulot) 0,01 miljoonaa eu- roa, viljakasvit 0,01 miljoonaa euroa ja muut kasvitulot (mm. marjojen myyntitulot) 0,73 miljoonaa euroa. Maatalouden myyntituloiltaan Ilomantsi oli Suomen 238. suurin kunta.

Hanke- ja pienyritystoiminta

Joensuun seudun maaseutupalvelut on ollut mukana suunnittelemassa, toteuttamassa ja rahoittamassa niin alkutuotannon, kuin pienyritystoiminnan kehittämishankkeita. Tänä vuonna hankkeita on ollut 18: Tulosta maidosta, Tulevaisuutta luonnontuotteista, Green Karelia, Vähähiiliset kylät, Tiedolla tuloksia, Pro yritys, Marjamaat, Kasvua pellostä, Viestinnästä virtaa, Maistuvat kyläjuhlat, Vipuvoimaa viljelijälle, Elintarvikkeiden jatkojalostus, Uudet ja kehittyvät yritystoiminnan muodot, Osaava työvoima lomituksessa, Sopuli, Yhteinen ympäristö, Biokaasu selvitys ja Vastuullista proteiinia hanke. Ilomantsin kuntaosuus näihin hankkeisiin on ollut 4794 euroa.

Vaara-Karjalan Leader ry:stä rahoitettiin Ilomantsiin kolme itsenäistä hanketta ja 6 teemahankkeen alatoimenpidettä. Lisäksi Ilomantsin kuntarahoitus on ollut mukana neljässä alueellisessa hankkeessa.

Leaderista yrityshankkeisiin myönnetty tuki Ilomantsissa oli yhteensä 35.358 euroa. Uusia työpaikkoja syntyi yksi kappale.

Muita yritystoiminnan hankkeita rahoitettiin maaseuturahastosta 1 kappale ja niissä syntyi 1 uusi työpaikkaa. Investointitukea myönnettiin 34.200 euroa.

Kunnan avustukset ja muu toiminta

Kylätoimikuntien toiminta-avustusta maksettiin kaikille 19 kylätoimikunnalle ja kyläyhdistykselle yhteensä 23.000 euroa. Investointiavustusta haki ja sai 12 kylää yhteensä 16.500 euroa. Investointiavustusta maksettiin yhteensä 16.121 euroa. Eniten investointiavustusta käytettiin kylätalojen ja muiden rakenteiden kunnostamiseen ja niiden palveluvarustuksen kohentamiseen. Kylätoimintaan varattu määräraha oli yhteensä 39.500 euroa.

Kylätoimikuntien lisäksi suunnitteluavustuksia maksettiin maataloille niiden teettämistä erilaisista suunnitelmista. Suunnittelupalveluja avustettiin 3.916 eurolla.

Ilomantsin torilla järjestettiin kesäkaudella keskiviikkoisin yhteensä 8 kesätoripäivää ja loma-asukkaiden toripäivä. Toripäivien kustannukset olivat 8.056 euroa. Kustannukset koostuivat pääasiassa esiintyjille ja tori-isännälle maksetuista palkkioista sekä lehti-ilmoituksista. Toripäivien toteutuksesta vastaa mökkiläistoimikunta.

Susivahinkoja aiheutui 4 koirasta ja 6 lampaasta. Karhut aiheuttivat paalivahinkoja ja yhden koiravahingon. Myös muuttomatalla olleet valkoposkihanhet aiheuttivat vahinkoja viljelyksille.

KUNNANHALLITUKSEN TYÖN ARVIOINTI

Yhteenveto kunnanhallituksen työn arvioinnista:

Kunnanhallituksen ja lautakuntien työn arviointi tehdään vuosittain. Kokouksessa läsnä olevat henkilöt ja viranhaltijat arvioivat omaa työskentelyään (kysymykset 1 - 6) ja yhteistyön toimivuutta (kysymykset 7 - 8). Kunnanhallituksen vastausprosentti 93.

Väite

	2018	2019	Ero
1. Kunnanhallituksen työskentelytapa vastaa omaa käsitystäni hyvästä päätöksentekokulttuurista	3,30	3,62	0,32
2. Päätösehdotukset ovat selkeitä	3,50	3,77	0,27
3. Asioiden selostus esityslistalla on riittävän perusteellista	3,50	3,85	0,35
4. Kokouksiin käytetään sopivasti aikaa	3,70	3,85	0,15
5. Kunnanhallitukseen tuodaan riittävästi ennakkoinformaatiota päätöksentekoon tulevista asioista	3,40	3,69	0,29
6. Kunnanhallituksen ja viranhaltijajohdon välinen tehtävänjako on selkeä	3,30	3,77	0,47
7. Kunnanhallituksen ja lautakuntien valtasuhteet ovat toimivat	3,50	3,54	0,04
8. Kunnanhallituksen ja lautakuntien vastuut ovat oikein linjatut	3,50	3,46	-0,04
Yhteensä	3,46	3,69	0,23

KUNNANHALLITUS

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jäl-keen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 827 902	-512 928	3 314 974	3 214 400	-100 574
Toimintakulut	-32 937 768	314 692	-32 623 076	-32 068 621	554 455
Toimintakate	-29 109 866	-198 236	-29 308 102	-28 854 221	453 881
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2019					6 233 191,83
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					9 626,01
Vähennykset					477 894,58
Poistot					200 417,94
Arvo 31.12.2019					5 564 505,32

Käyttösuunnitelman toteutuminen

Kunnanhallituksen käyttösuunnitelma toteutui lähes osavuosisikatsauksen yhteydessä tehdyn talousarviomuutoksen mukaisesti, pois lukien toimintatuotot. Maksutuotot (61,7 %) ja muut toimintatuotot (57 %) kertyivät ennakoitua vähemmän. Toimintakulut toteutuivat 98,3 %, alittu- en 554 455 €. Toimintakate toteutui 98,5 %.

6.1.4 HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

IloMantsi tarjoaa laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut sekä mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä järjestää aktiivista elämää edistäviä palveluita kuntalaisille.

Toiminta-ajatus vastuualueittain

Varhaiskasvatus: Varhaiskasvatus tarjoaa hyvää ja turvallista perushoitoa ja lapsen ikä- ja kehitystasoa vastaavaa toimintaa.

Perus- ja lukio-opetus: Perus- ja lukio-opetus tarjoavat laadukasta perus- ja yleissivistävää opetusta. Perusopetus järjestää myös aikuisten maahanmuuttajien perusopetusta.

Hallinto: Hallinto johtaa ja kehittää tasapuolisesti sivistystoimen eri sektoreita sekä luo henkilökunnalle mahdollisuudet toteuttaa asetetut tavoitteet. Pielisen Karjalan musiikkiopisto tarjoaa lapsille ja nuorille korkeatasoista musiikinopetusta.

Kirjasto: Edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä tukee paikallista kulttuuritoimintaa ja kansalaisaktiivisuutta.

Liikunta- ja nuoriso: Tarjoaa monipuolisia liikuntaharrastuksia ja järjestää nuorten ja erityisnuorten kasvua edistävää toimintaa.

Kansalaisopisto: Järjestää vapaan sivistystyön koulutusta.

Tilivelvolliset

Hyvinvointilautakunta
Kunnanjohtaja Marjut Ahokas

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1 Perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen yhteistyössä toimijoiden kesken

Sekä seudullisesti että Ilomantsissa luotiin perhekeskustoiminnan struktuuria, toiminnan tavoitteita ja indikaattoreita. Ilomantsissa haettiin kohtaamispaikkatilaratkaisuja, etsittiin ja kokeiltiin erilaisia kohtaamispaikkatoiminnan muotoja ja yhteistyötä eri tahojen kanssa sekä järjestettiin niin perinteisiä lasten, nuorten ja perheiden palveluja kuin myös tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäviä uusia variaatioita. Myös säännölliset MOPSI-kokoontumiset, kouluttautuminen ja tiedonhankinta ovat olleet osa käynnistymisvaihetta.

2 Seudullisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen

Varhaiskasvatuksen henkilöstö on jatkanut edelleen seudullisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman työstämistä. Huomiota on kiinnitetty suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kirjaamiseen ja toteuttamiseen sekä lapsen vasun arviointiin. Henkilökuntaa ja vanhempia kannustetaan kohtaamaan lapsi positiivisen pedagogiikan keinoin; jokaisessa ryhmässä on samat kuukausittain vaihtuvat teemat.

3 Perusopetuksen seudullisen opetussuunnitelmatyön loppuunsaattaminen, painopistealueena joustava alkuopetus

Lukuvuoden 2019–2020 alussa elokuussa 2019 viimeinen ikäluokka eli 9. luokat siirtyivät uudistuneen tuntijaon ja oppiaineiden sisältöjen osalta vuoden 2016 perusopetuksen opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen. Opetussuunnitelman tarkennuksia on tehty opetushallituksen ohjeistusten mukaisesti. Joustavassa esi- ja alkuopetuksen kehittämisessä kokeilemme vuoden 2019–2020 aikana opetusta kokonaisina koulupäivinä luokkatasoittain ja eri ikäryhmittäin toteutettavassa opetuksessa. Lisäksi tarkennamme eri lukuvuosien teemojen jaksotusta ja sijoittelua.

4 Ilomantsin lukion elinvoimaisuuden ylläpitäminen

Uusia opiskelijoita saatiin syksyllä 2019 hyvin. Lukion markkinointia jatkettiin aktiivisesti.

5 Kirjastopalveluiden kehittäminen eri asiakasryhmät huomioiden

Kirjastossa on kokoontunut uusia asiakasryhmiä, kuten maahanmuuttajat ja vauvaperheet. Näitä ryhmiä kirjasto huomioi palveluissaan, esimerkiksi etsimällä heille soveltuvia aineistoja.

- 6 Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla hyvin hoidetut retkeilyreitit, liikuntaympäristöt ja monipuoliset kansalaisopistopalvelut

Valaistulle kuntoradalle lisättiin purua ja korjattiin valaistusta. Susitaipaleelle rakennettiin silta ja retkeilyreiteillä tehtiin kunnostustöitä. Kuntalaisten toiveita kuultiin järjestämällä uudenlaisia Pop Up-viikonloppu- ja lyhytkursseja sekä lisättiin vesiliikunta- ja matalankynnyksen ryhmiä. Kuntalaisille järjestettiin 21.10.-10.11.2019 liikunta-, harraste- ja palvelukysely.

Kansalaisopistossa aloitettiin digineuvonta opetushallituksen rahoittaman kansallisen digituki -hankkeen avulla.

- 7 Nuorisotalotoiminnan kehittäminen käyttäjien kanssa

Uuden nuorisotilan valinnassa kuultiin nuoria ja nuoret olivat mukana muutossa sekä sisustamassa uutta tilaa. Nuorille suunnattuja tapahtumia, retkiä ja toiveita suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä nuorten kanssa. Vuoden aikana ilomantsilaisille nuorille järjestettiin 4 kyselyä/osallistumistilaisuutta; nuorisotilan avajaisissa toiveiden tynnyri, lomaviikkojen toimintojen kysely nuorisotiloissa, nuorisovaltuuston pitämänä yläkoululla ja liikunta- ja nuorisotoimen liikunta-, harraste- ja palvelukyselyn avulla. Nuoret järjestivät mm. vanhuksille hoitoyksikössä pelipäivän.

Rajakoiranäytös Pogostan alakoululla

Tavoitteet

HYVINVOINTILAUTAKUNTA				
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus ja palvelukyky	Varhaiskasvatuksen kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen	Varhaiskasvatuspaikan saaminen	Asetuksen mukaiset aikarajat	Kyllä
	9 lk:n oppilaiden jatko-opintojen valinnat	Jokainen perusopetuksen päättänyt hakee jatko-opintoihin	100 %	Kyllä
	Laadukas yleissivistävä opetus	Ylioppilaaksi pääsee yo-kokeisiin osallistuvista	> 90 %	Kyllä
	Elämänlaatupalvelut vastaavat kuntalaisten tarpeita	Kirjaston aukiolomäärä	40 - 50 h/vko	Kyllä
		Kirjastoauton pysäkit	Vähintään 30	Kyllä
		Nuorisotalon aukiolomäärä	Yli 20 h/vko syys-toukokuu	Kyllä
		Liikuntahallin myönnetyt lohkotunnit viikossa	Yli 164 lohkotuntia/vko	Kyllä
		Kansalaisopiston käyttäjämäärä	Yli 15 % asukkaista	Kyllä (1148)
		Kirjaston kävijämäärä	31 000 käyntiä	Kyllä (31 380)
		Uimahallin ohjatut ryhmät	5 ryhmää/vko talvella	Kyllä
	Asiakaspalvelun laatu	Asiakastyytyväisyyskyselyt, vuonna 2019	80 % asiakkaista tyytyväisiä	Kyllä
		-vapaa-aikapalvelujen kysely		

Resurssien hallinta	Toiminnan ja talouden tasapaino	Joustava henkilöstön ja tilojen käyttö	Varhaiskasvatuksessa lain mukaiset nimikkeet ja henkilöstön rakennemuutoksen aloitus lakia vastaavaksi	Kyllä
			Muissa toiminnoissa joustava ja tehokas tilojen käyttö	Kyllä
		Kustannustehokkaat palvelut	Virka- ja työntekijärakenteen tarkastelu tarvetta vastaavaksi	Ei
			Kansalaisopiston opetustunnin keskihinta = valtionosuustunnin yksikköhinta	Kyllä
	Kuntaimage: Kiinnostava työnantaja	Pätevät työntekijät	> 97 %	Kyllä
Osaaminen ja henkilöstö	Osaaminen ja henkilöstötyöhyvinvointi	Kehityskeskustelut	100 % 2:n vuoden aikana	Kyllä
		Täydennyskoulutus	1 pv/työntekijä	Kyllä (2,24)
		Omaehtoinen koulutus	> 1 työntekijää	Kyllä (3)
		Sairauspoissaolot	< 10 pv	Ei (15,60)
		Työhyvinvointikysely	min. Hyvä (3)	Ei toteutettu
	Muutostilanteisiin valmistautuminen	Muutoksista tiedottaminen	väh. 2 infotilaisuutta/osasto	Kyllä
Prosessit ja rakenteet	Aktiivinen ja tuloksekas verkostoyhteistyö	Seudullisesti ja maakunnallisesti tuotetut palvelut	> 3	Kyllä
	Joustava ja monipuolinen yhteistyö	Järjestöyhteistyö	Järjestötapaamiset vähintään 1 krt/vuosi	Kyllä
	Kunnallisen demokratian toimivuus	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyön itsearviointi	Keskiarvo > 3	Kyllä (3,64)
	Seutuyhteistyö	Seudun työryhmät	Edustus minimissään kolmessa työryhmässä	Kyllä

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Hallinnon henkilöstö	3,39	1,59	0,83*	1,17*
Opetustoimen ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö	65,75	68,08	66,73	69,91
Varhaiskasvatuksen henkilöstö	34	30,42	35,27	31,23
Vapaa-aikatoimen henkilöstö	16,66	18,25	18,30	17,08
Yhteensä	119,80	118,34	121,13	119,39

*Henkilöstömäärässä mukana pakolaisohjaukseen palkatut määräaikaiset työntekijät

Toimenpiteet

Vaikuttavuuden ja palvelukyvyn näkökulmasta asetetut menestystekijät, arviointikriteerit ja tavoitteet olivat samat kuin vuonna 2018.

Resursseissa toiminnan ja talouden tasapainoa tavoitellaan varhaiskasvatuksessa lain mukaisten nimikkeiden ja henkilöstön rakennemuutoksen kautta. Muissa toiminnoissa huomioidaan joustava ja tehokas kunnan tilojen käyttö. Virka- ja työntekijärakennetta tarkastellaan edelleen palvelutarvetta vastaavaksi.

Osaamisen ja henkilöstön osalta sivistysosaston täydennyskoulutustavoite toteutui. Omaehtoinen kouluttautuminen työn ohessa on lisääntynyt sivistysosaston työntekijöiden keskuudessa. Seutu-yhteistyö on ollut kuluvanakin vuonna vilkasta ja toimivaa. Yhteistyö perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoiminnassa on käynnistynyt ja yhteistyötä kehitetään edelleen.

HYVINVOINTILAUTAKUNNAN TYÖN ARVIOINTI			
Yhteenveto hyvinvointilautakunnan työn arvioinnista:			
Kunnanhallituksen ja lautakuntien työn arviointi tehdään vuosittain. Kokouksessa läsnä olevat henkilöt ja viranhaltijat arvioivat omaa työskentelyään (kysymykset 1 - 6) ja yhteistyön toimivuutta (kysymykset 7 - 8). Hyvinvointilautakunnan vastausprosentti 50.			
Väite	2018	2019	Ero
1. Hyvinvointilautakunnan työskentelytapa vastaa omaa käsitystäni hyvästä päätöksentekokulttuurista	3,29	3,86	0,57
2. Päätösehdotukset ovat selkeitä	3,57	3,86	0,29
3. Asioiden selostus esityslistalla on riittävän perusteellista	3,71	3,57	-0,14
4. Kokouksiin käytetään sopivasti aikaa	3,43	3,71	0,28
5. Hyvinvointilautakuntaan tuodaan riittävästi ennakkoinformaatiota päätöksentekoon tulevista asioista	3,57	3,00	-0,57
6. Hyvinvointilautakunnan ja viranhaltijajohdon välinen tehtäväjako on selkeä	3,71	3,57	-0,14
7. Kunnanhallituksen ja hyvinvointilautakunnan valtasuhteet ovat toimivat	3,71	3,86	0,15
8. Kunnanhallituksen ja hyvinvointilautakunnan vastuut ovat oikein linjatut	3,71	3,71	0,00
Yhteensä	3,59	3,64	0,01

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	589 083		589 083	657 235	68 152
Toimintakulut	-10 682 911		-10 682 911	-9 957 227	725 684
Toimintakate	-10 093 828		-10 093 828	-9 299 992	793 836
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2019					733 556,46
Siirto toimitelmien välillä					
Hankinnat					13 174,21
Vähennykset					
Poistot					93 295,39
Arvo 31.12.2019					653 435,28

Käyttösuunnitelman toteutuminen

Hyvinvointilautakunnan toimintatuottojen toteuma oli 111,6 % alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Tuet ja avustukset kertyivät huomattavasti ennakoitua suurempina, ollen 99 203 € ja vastaavasti myyntituotot jäivät asetetusta tavoitteesta, ollen 210 393 €.

Toimintakulujen toteuma oli 93,2 %. Toimintakulut alittuivat palkoissa ja palkkioissa sekä muissa henkilösivukuluissa. Toimintakatteen muodostui 92,1 %.

HALLINTO

Tavoitteet

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstö	3,39	0,5	0,83*	1,17

*Talousarvion 2019 henkilöstömäärään sisältyy maahanmuuttajien parissa työskentelevät henkilöt

PERUSOPETUS JA AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstö:				
Opetushenkilöstö	38,32	40,04	39,16	41,39
Muu henkilöstö	19,25	20,38	19,80	20,91
Perusopetuksen oppilasmäärä Ky-	375	373	364	368
läkoulujen määrä	2,58	3	3	3
Kyläkoulujen keskipäivä	13,33	14,38	13	13,71
Kyläkoulujen oppilasmäärä	40	29	26	27
Yhtenäisen peruskoulun oppilas-				
määrä	335	344*	338	341

* Hatun oppilaat opiskelevat Pogostan koulussa ja heidät on laskettu yhtenäisen perusopetuksen oppilasmäärään. Kyläkoulujen oppilasmäärään on laskettu Ikonvaaran ja Lylykosken oppilaat

VARHAISKASVATUS

Tavoitteet

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstö	34	30,42	35,27	31,23

LUKIO

Tavoitteet

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Opetushenkilöstö	7,84	7,4	7,65	7,49
Muu henkilöstö	0,37	0,26	0,12	0,12
Opiskelijamäärä	46,5	32	29	31

VAPAA-AIKATOIMI

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstö (Vakinainen ja määräaikainen)				
Kirjasto	5,1	5,16*	5,6*	5,21*
Liikuntatoimi	2	9,97*	9,2*	8,67*
Nuorisotoimi	8,3	1,42*	1,8*	1,5*
	3			
	1,51*			
Kansalaisopisto; päätoimiset	1,7	1,7	1,7	1,7
Kansalaisopisto; sivutoimiset	75	60	53	70
Kirjasto- ja kulttuuritoimi				
Lainaukset	60 275	57 466	59 200	58 666
Kävijät	30 174			
Verkkokäynnit	17 467***	20 417***	24 900	24 807
Elokuvaesitykset	98	128	95	101
Elokuvien katsojat	4 396	5 185	2 900	3 913
Liikuntatoimi				
Tapahtumat	24	23	20	21
Leirit ja retket	5	10	4	6
Ohjaukset	504	860	450	508
Kausikortin yli 16-vuotiaat käyttäjät	508	424	50	371
Uimahallin kävijämäärä	25 629	23 075	24 000	22 998
Nuorisotoimi				
Tapahtumat	6	14	10	16
Leirit ja retket	13	8	9	9
Ohjaukset	123	122	60	110
Kerhojen osallistujat	48	45	50	74
Kansalaisopisto				
Tunnit	5300	5 505	5 100	5 311
Opiskelijat	1307	1 286	1 000	1 082

*Kirjaston, liikunta- ja nuorisotoimen henkilöstömäärissä mukana palkkatuella palkatut ja muut määräaikaiset työntekijät.

** Luvusta puuttuu Vaara-kirjaston verkkokirjaston rinnalle tulleet Finna-verkkokirjaston verkkokäynnit.

6.1.5 KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Ilomantsin rakennettu ympäristö on hyvin hoidettu ja viihtyisä. Sisäisille asiakkaille annettavilla palveluilla tuetaan kunnan peruspalveluiden tuottamista.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Maankäyttö ja ympäristö

Tulosalue huolehtii rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja asuntotoimen viranomaistehtävistä, tarjoaa sisäisille asiakkaille suunnittelu-, rakennuttamis- ja toimistopalveluita ja kehittää teknisen sektorin toimintoja.

Toimitilat

Tulosalue huolehtii kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta ja tarjoaa rakentamispalveluita sisäisille asiakkaille.

Kuntatekniikka

Tulosalue huolehtii kunnallistekniikan, taajaman liikenne- ja viheralueiden ja kunnosta.

Tilivelvolliset

Kuntaympäristölautakunta
Tekninen johtaja Jarno Saastamoinen

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Tehtävien tarkastelu ja uudelleen järjestäminen tarpeita vastaavaksi
2. Asemakaava-alueen katualueiden haltuunoton toteutus
3. Rakennusrekisteritietojen korjaus ja täydennys
4. Kirkonkylän ja ympäristön osayleiskaavan päivittäminen
5. Kunnan rakennusjärjestyksen uudistaminen
6. Haja-asutusalueen jätevesiselvitysten laadinta
7. Kiinteistöjen kunnossapidon ja taloudellisen käytön tehostaminen
8. Tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen

Tavoitteet

KUNTA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus ja palvelukyky	Asiakaspalautteen kerääminen ja hyödyntäminen	Asiakastytyväisyyskyselyt - Vesihuoltolaitos	80 % tyytyväisiä	Kyllä
	Toimiva asuin- ja elinympäristö	Tonttivaranto	> 5 vuotta	Kyllä
	Veden laatu (talousvesi, allasvesi)	Täyttää laatuvaatimukset	Täyttää raja-arvot	Kyllä
Resurssien hallinta	Henkilöstöresurssien kohdentaminen	Investointeihin kohdentuvat palkat	> 1 htv	Kyllä
	Työvälineiden/kaluston laatu	Henkilöstön mielipide	hyvä (3 asteikolla 1-4)	Kyllä
	Tilojen ja kiinteistöjen hallinta	Vajaakäytössä olevat tilat	< 10 %	Kyllä
Osaaminen	Osaaminen ja henkilöstön hyvinvointi	Osastokokoukset	>2 kertaa vuodessa	Ei
		Toimistopalaverit	tarvittaessa	Kyllä
		Täydennyskoulutus	> 1 pv/työntekijä	Kyllä
		Työhyvinvointikysely	min Hyvä (3)	Ei (Kyselyä ei toteutettu)
		Kehityskeskustelut	100 % 2:n vuoden aikana	Kyllä
		Palkitseminen	yksi työntekijä	Kyllä
		Sairauspoissaolot	< 10 pv/työntekijä	Ei
Prosessit ja rakenteet	Kunnallisen demokratian toimivuus	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyön itsearviointi	keskiarvo > 3	Kyllä
		Seutuyhteistyö	Edustus yhteistyöryhmissä	min 2

Vuodeksi 2019 kuntaympäristölautakunta asetti 15 tavoitetta, joista 12 toteutui ja toteutumatta jäi 3. Tavoitteeseen ei päästy osastokokousten, työhyvinvointikyselyn ja sairauspoissaolojen osalta. Osastokokouksia koko tekniselle osastolle ei pidetty vuoden aikana. Työhyvinvointikysely ei toteutunut koska kunnassa ei järjestetty vuonna 2019 kyselyä. Sairauspoissaolot olivat 29,92 pv/työntekijä, joka johtuu osittain yksittäisten henkilöiden pidempikestoista sairauspoissaaloista.

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstö (vakinainen ja määräaikainen)	51,8	48,8	50,37	44,37

Toimenpiteet

- Hankkeiden ja toiminnallisten muutosten pitkän aikavälin ennakkosuunnittelu
- Riittävien resurssien suunnittelu ja varmistus
- Kiinteistöjen kunnossapitoon liittyvien toimintatapojen ja menetelmien kehittäminen esimiesten ja työntekijöiden yhteistyöllä

Pogostan alakoulun ja lukion piha-alueelle nousee uusi keittiö-ruokalarakennus.

Kuntaympäristölautakunnan itsearviointi			
Yhteenveto kuntaympäristölautakunnan itsearvioinnista:			
Kunnanhallituksen ja lautakuntien itsearviointi tehdään vuosittain. Kokouksessa läsnä olevat henkilöt ja viranhaltijat arvioivat omaa työskentelyään (kysymykset 1-6) ja yhteistyön toimivuutta (kysymykset 7-8). Kuntaympäristölautakunnan vastausprosentti 100 %.			
Väite	2018	2019	Ero
1. Lautakunnan työskentelytapa vastaa omaa käsitystäni hyvästä päätöksentekokulttuurista	3,78	3,38	-0,40
2. Päätösehdotukset ovat selkeitä	3,78	3,46	-0,32
3. Asioiden selostus esityslistalla on riittävän perusteellista	3,67	3,54	-0,13
4. Kokouksiin käytetään sopivasti aikaa	3,78	3,69	-0,09
5. Toimielimeen tuodaan riittävästi ennakkoinformaatiota päätöksentekoon tulevista asioista	3,33	3,08	-0,25
6. Toimielimen ja viranhaltijajohdon välinen tehtävänjako on selkeä	3,67	3,46	-0,21
7. Kunnanhallituksen ja lautakuntien valtasuhteet ovat toimivat	3,44	3,23	-0,21
8. Kunnanhallituksen ja lautakuntien vastuut ovat oikein linjatut	3,56	3,15	-0,41
Yhteensä	3,63	3,38	-0,50

KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 314 643	87 000	4 401 643	4 723 745	322 102
Toimintakulut	-4 636 754		-4 636 754	-4 742 775	-106 021
Toimintakate	-322 111	87 000	-235 111	-19 030	216 081
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2019					25 582 969,98
Siirto toimitelimen välillä					
Hankinnat					2 598 983,67
Vähennykset					2 082 246,46
Poistot					1 552 079,22
Arvo 31.12.2019					24 547 627,97

Käyttösuunnitelman toteutuminen

Kuntaympäristölautakunnan talousarvion toteutuminen käyttötalouden osalta toteutui hyvin, vaikka talousarvioon tuli tehdä paljon talouden sopeuttamisen ja yhtiöittämisen seurauksena muutoksia suhteessa aikaisempiin vuosiin. Talousarvio piti kokonaisuutena hyvin paikkansa ja käyttötalouden puolella kuntaympäristölautakunnan tuotot kasvoivat noin 7 % ja toimintakulut olivat noin 102 %.

Toimintatuotot olivat 4 626 149 €, valmistus omaan käyttöön 97 596 € ja toimintakulut 4 742 775 €. Toimintakatteeksi muodostui -19 030 € muutettuun talousarvioon verrattuna.

Toimintakulut lisääntyvät lähinnä rakennusten ja huoneistojen vuokrissa koska talousarvioon on jäänyt kirjaamatta yhtiöittämisen jälkeen kuntaympäristölautakunnalle jääneitä vastikemaksuja noin 254 000 €. Toimintakuluissa on eniten vähennystä henkilöstökuluissa, aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä avustuksissa.

MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Asemakaava-alueen katualueiden haltuunoton valmistelu ja toteutus
2. Rakennusrekisteritietojen korjaus ja täydennys
3. Kunnan rakennusjärjestyksen uudistaminen
4. Kirkonkylän ja ympäristön osayleiskaavan päivittäminen
5. Haja-asutusalueen jätevesiselvitysten laadinta

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstö (vakinaisen ja määräaikainen)	3,8	4,85	4,8	4,00

Toimenpiteet

- Hyvä ennakkosuunnittelu
- Yhteistyö valtion viranomaisten kanssa
- Riittävien resurssien suunnittelu ja varmistaminen

Rakennusrekisteritietojen korjaus- ja täydennystyötä on jatkettu ja kyseinen työ jatkuu vuosien 2020- 2021 aikana. Asemakaava-alueen katualueiden haltuunottoon liittyvää valmistelutyötä on jatkettu ja ensimmäinen kauppakirjaluonnos on valmiina. Lunastustoimenpiteet ja niihin liittyvät maa- aluekaupat tehdään vuoden 2020 aikana.

Kirkonkylän ja ympäristön osayleiskaavan laajentaminen ja päivittäminen on aloitettu. Kaavoittajana kaavoitusprosessi toimii Kaavaharju Oy. Ensimmäinen kaavoitustyöryhmän kokous pidettiin 4.12.2019. Kaavoitusprosessi on tavoitteena saada valmiiksi vuoden 2020 aikana. Rakennusjärjestyksen uusintaa ja haja-asutusalueen jätevesikyselyihin liittyvää työtä jatkettiin käytettävissä olleiden resurssien puitteissa. Edellä mainitut projektit jatkuvat vuoden 2020 aikana.

Rakentajapäivä helmikuun lopussa kokosi Kalevalasalissa 27.2019 noin 70 osallistujaa.

TOIMITILAT

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

- Kiinteistöjen käyttöarvon säilyttäminen
- Kiinteistöjen kunnossapidon, taloudellisen käytön ja pitkän aikavälin suunnittelun tehostaminen ja seuranta
- Tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen

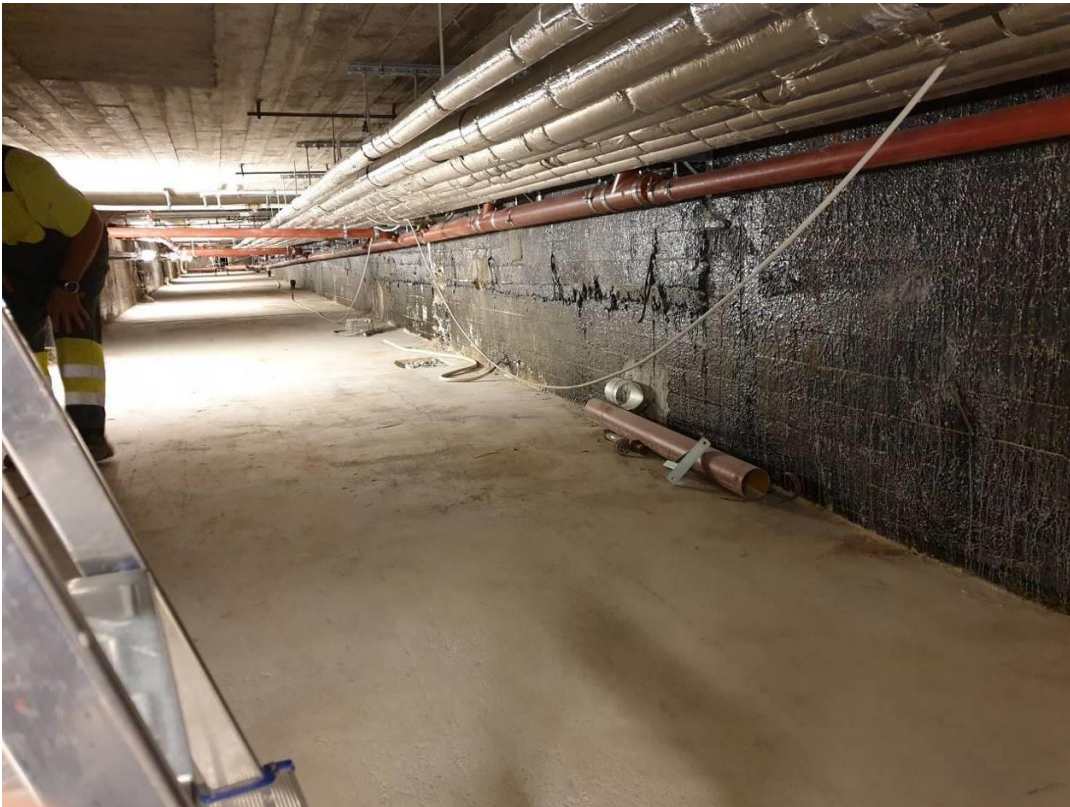
Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstö (vakinainen ja määräaikainen)	39	35,57	41	33,57

Toimenpiteet

- Kiinteistöjen kuntotutkimuksien tekeminen ja investointisuunnitelman tarkastus sekä päivitys
- Henkilöstöressurssien käytön tehostaminen

Investoinneissa merkittävimpana hankkeena aloitettiin keittiö-ruokala-rakennuksen rakentaminen. Pääurakoitsijaksi valittiin kilpailutuksen perusteella Rakennustoimisto Eero Reijonen. Rakennuksen valmistuminen on aikataulutettu kesäkuulle 2020.

Pogostan kouluilla ja lukiossa on suoritettu tehtyjen kuntotutkimusten perusteella korjauksia, jotka ovat osoittautuneet haasteellisiksi. Positiivisia tuloksia on saatu aikaan muun muassa alakoululle tehdyillä ilmanvaihtomuutoksilla. Alakoulun kellarikerros on voitu ottaa käyttöön uudelleen tehtyjen korjaustoimenpiteiden jälkeen.

Lukion tilojen alapuolella sijaitsevaan putkikanaaliin asennettiin oma poistoilmanvaihto, jolla estetään kanaalista ilmavirtauksien kulkeutuminen opiskelutiloihin.

KUNTATEKNIikka

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

- Jätevedenpuhdistamolle tulevien vuotovesien vähentäminen
- Asemakaavateiden järjestelmällisen peruskorjauksen jatkaminen
- Asemakaava-alueen puisto- ja tiealueiden raivaus
- Vesitornin korjauslaajuuden määrittäminen ja aikataulutus
- Vesihuoltolaitoksen automaatiomuutokset

Määrätavoitteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Henkilöstö (vakinaiset ja määräaikaiset)	9	7,9	10	7

Toimenpiteet

- Pitkän aikavälin suunnittelu

Vuonna 2019 kunta ei toteuttanut kaavateiden peruskorjauskohteita, vaan saneeraus- ja korjaustyöt kohdistettiin vesi- ja viemäriverkostoon. Suurimpana hankkeena toteutettiin runkolinjan siirto Savotantiellä, tulevan Vapon aktiivihiilitehtaan rakennuspäätöksen vuoksi. Tämän lisäksi teollisuustien runkovesijohdon saneeraus toteutettiin päätökseen. Vesihuoltolaitoksen automatisointi jatkuu suunnitelmien mukaan ja sen on tarkoitus valmistua vuoden 2020 aikana.

Uutta vesi- ja viemärijohtoverkostoa rakentuu Savotantien varteen.

6.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	3 972 528,00	0,00	3 972 528,00	4 264 491,82	291 963,82	7,35%	107,35%	4 387 259,92	-2,8%	4 387 259,92
320 MAKSUTUOTOT	416 305,00	0,00	416 305,00	420 514,88	4 209,88	1,01%	101,01%	404 640,13	3,92%	404 640,13
330 TUET JA AVUSTUKSET	418 578,00	0,00	418 578,00	517 016,05	98 438,05	23,52%	123,52%	502 803,02	2,83%	502 803,02
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	3 905 517,00	-512 928,00	3 392 589,00	3 315 292,21	-77 296,79	-2,28%	97,72%	3 779 941,93	-12,29%	3 779 941,93
YHTEENSÄ	8 712 928,00	-512 928,00	8 200 000,00	8 517 314,96	317 314,96	3,87%	103,87%	9 074 645,00	-6,14%	9 074 645,00
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
370 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	38 000,00	87 000,00	125 000,00	97 596,42	-27 403,58	-21,92%	78,08%	172 370,82	-43,38%	172 370,82
YHTEENSÄ	38 000,00	87 000,00	125 000,00	97 596,42	-27 403,58	-21,92%	78,08%	172 370,82	-43,38%	172 370,82
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2019	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-8 748 300,00	0,00	-8 748 300,00	-8 243 512,07	504 787,93	5,77%	94,23%	-8 353 410,55	-1,32%	-8 353 410,55
401 HENKILÖSIVUKULUT	-3 614 446,00	314 692,00	-3 299 754,00	-1 999 280,13	1 300 473,87	39,41%	60,59%	-2 063 365,83	-3,11%	-2 063 365,83
430 PALVELUJEN OSTOT	-31 712 333,00	0,00	-31 712 333,00	-32 109 830,14	-397 497,14	-1,25%	101,25%	-31 603 126,95	1,6%	-31 603 126,95
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 062 275,00	0,00	-2 062 275,00	-1 967 525,13	94 749,87	4,59%	95,41%	-2 030 337,06	-3,09%	-2 030 337,06
470 AVUSTUKSET	-667 350,00	0,00	-667 350,00	-696 135,41	-28 785,41	-4,31%	104,31%	-699 870,83	-0,53%	-699 870,83
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-1 609 988,00	0,00	-1 609 988,00	-1 867 624,16	-257 636,16	-16,0%	116,0%	-2 053 324,66	-9,04%	-2 053 324,66
YHTEENSÄ	-48 414 692,00	314 692,00	-48 100 000,00	-46 883 907,04	1 216 092,96	2,53%	97,47%	-46 803 435,88	0,17%	-46 803 435,88
TOIMINTAKATE	-39 663 764,00	-111 236,00	-39 775 000,00	-38 268 995,66	1 506 004,34	3,79%	96,21%	-37 556 420,06	1,9%	-37 556 420,06

Verotulojen erittely

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan verotulo	13 460 000,00	-1 009 000,00	12 451 000,00	12 803 558,11	352 558,11
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 400 000,00		3 400 000,00	3 002 193,83	-397 806,17
Kiinteistövero	1 460 000,00		1 460 000,00	1 483 745,26	23 745,26
Verotulot yhteensä	18 320 000,00	-1 009 000,00	17 311 000,00	17 289 497,20	-21 502,80

Verotettava tulo, sen muutos ja tuloveroprosentti edellisiltä vuosilta

Vuo-si	Tuloveropro-sentti	Verotettava tulo M€	Muutos-%
2013	20,25	72,1	3 %
2014	20,25	68,1	-5,5 %
2015	20,75	68,5	0,6 %
2016	20,75	65,5	-4,4 %
2017	20,75	65,4	-0,2 %
2018	20,75	60,8	-7,0 %
2019	21,00		

Kiinteistöveroprosentit

Kiinteistöveroprosentit	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vakituinen asunto	0,40	0,40	0,40	0,40	0,41	0,41	0,45
Muu vakituinen asunto	0,90	0,90	0,90	0,90	0,93	0,93	1,00
Voimalaitosrakennus	2,85	2,85	2,85	2,85	3,10	3,10	3,10
Yleishyöd. käytössä (rakennus)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,30	0,30
Yleishyöd. käytössä (maapohja)	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Rakentamaton rakennuspaikka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleinen kiinteistövero (rakennus)	0,85	0,85	0,85	0,85	0,93	0,93	1,00
Yleinen kiinteistövero (maapohja)	0,85	0,85	0,85	0,85	0,93	0,93	1,00

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	2019	2018	Muutos, €	Muutos, %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-18 552 435,00	-18 780 060,00	-227 625,00	1,21 %
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-3 038 868,00	-2 835 276,00	203 592,00	-7,18 %
Opetus - ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	39 664,00	337 405,00	297 741,00	88,24 %
Valtionosuudet yhteensä	-21 551 639,00	-21 277 931,00	273 708,00	-1,29 %

6.3. NVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

vs=kunnanvaltuustoon sitova määräraha

s=hankekohtaisesti sitova määräraha

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.		Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/menot 31.12.2019	Toteutuma/tulot 31.12.2019	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2019
KUNNANHALLITUS											
Aineeton omaisuus											
Muut pitkävaikutteiset menot											
Osakkeet ja osuudet											
Efetta Oy/Meidän IT ja talous Oy	3602	menot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 626,01		-9 626,01	0,00
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Aineeton omaisuus		menot vs	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 626,01		-9 626,01	
		tulot vs					0,00	0,00	0,00	0,00	
		netto vs	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 626,01		-9 626,01	0,00
Aineellinen omaisuus											
Irtain omaisuus											
Yhteispalvelut:											
		menot	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
		menot	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
Ruokapalvelut:											
		menot	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
Aineellinen omaisuus		menot vs	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
		tulot vs					0,00	0,00		0,00	
		netto vs	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
Kunnanhallitus yhteensä		menot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 626,01		-9 626,01	
		tulot					0,00	0,00	0,00	0,00	
		netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 626,01		-9 626,01	0,00
HYVINVOINTILAUTAKUNTA											
Irtain omaisuus											
Koulutoimi:											
		menot			0,00		0,00			0,00	
Varhaiskasvatus:											
		menot			0,00		0,00			0,00	
Liikunta:											
Mönkijä ja peräkärrä	3899	menot	15 000,00		15 000,00		15 000,00	11 404,99		3 595,01	11 404,99
Irtain omaisuus		menot vs	15 000,00		15 000,00		0,00	15 000,00		3 595,01	
		tulot vs	0,00				0,00	0,00	0,00	0,00	
		netto vs	15 000,00		15 000,00		0,00	15 000,00		3 595,01	11 404,99

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.		Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/meno/ 31.12.2019	Toteutuma/tulot 31.12.2019	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2019
KUNTAYMPÄRISTÖ- LAUTAKUNTA											
Osakkeet ja osuudet											
Pogostan Vuokratalot Oy	3601	menot						1 200 000,00		-1 200 000,00	
Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy	3799	menot						800 000,00		-800 000,00	
		tulot								0,00	
		netto						2 000 000,00	0,00	-2 000 000,00	
Toimitilat											
Kunnanhallitus											
Elinkeinoitoimen investoinnit	3618	menot	50 000,00		50 000,00	0,00	50 000,00	0,00		50 000,00	0,00
Kunnanhallitus yhteensä		menot	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00		50 000,00	0,00
		tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
		netto	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00		50 000,00	0,00
Siunsote											
Vuokra-asunnot											
Vuokra-asuntojen korjaukset	3886	menot	20 000,00		20 000,00	0,00	20 000,00	0,00		20 000,00	0,00
		menot	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00		20 000,00	0,00
		tulot									
		netto	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00		20 000,00	0,00
Terveyskeskus											
Terveyskeskuksen korjaustyöt	3804	menot	30 000,00		30 000,00	0,00	30 000,00	31 973,16		-1 973,16	30 000,00
Terveyskeskus yht.		menot	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	30 000,00	31 973,16		-1 973,16	30 000,00
		tulot									
		netto	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	30 000,00	31 973,16		-1 973,16	30 000,00
Siunsote yht.		menot	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	31 973,16		18 026,84	30 000,00
		tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
		netto	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	31 973,16		18 026,84	30 000,00

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.		Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/menot 31.12.2019	Toteutuma/tulot 31.12.2019	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2019
Hyvinvointilautakunta											
Koulujen kenttien kunnostus	3632	menot	0,00		10 000,00	-10 000,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Yläkoulun kuntotutkimukset	3901	menot	20 000,00		20 000,00	0,00	20 000,00	38 256,86		-18 256,86	20 000,00
Liikuntahallin saneerauksen suunnittelu ja toteutus	3779	menot	10 000,00		10 000,00	0,00	10 000,00	16 916,58		-6 916,58	10 000,00
Päiväkoti Vunukka, kosteusvaurion korjaus	3631	menot	420 000,00	376 953,18	30 000,00	90 000,00	120 000,00	124 042,65		-4 042,65	420 000,00
Päiväkoti/väistötilat ennallistaminen	3890	menot	20 000,00		20 000,00	0,00	20 000,00	0,00		20 000,00	0,00
Keittiö-ruokala uudisrakennus	3891	menot	1 515 000,00	28 320,89	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00	81 850,61		1 418 149,39	110 171,50
Alakoulun/lukion sisäilmakorj.	3892	menot	70 000,00		30 000,00	40 000,00	70 000,00	89 215,05		-19 215,05	70 000,00
Hyvinvointilautakunta yht.		menot	2 055 000,00	405 274,07	1 620 000,00	120 000,00	1 740 000,00	350 281,75		1 389 718,25	630 171,50
		tulot			0,00	0,00	0,00			0,00	
		netto	2 055 000,00	405 274,07	1 620 000,00	120 000,00	1 740 000,00	350 281,75		1 389 718,25	630 171,50
Toimitilat/kuntaymp.											
Möhkön Pytingin kunnossapitotyöt	3900	menot	10 000,00		10 000,00	0,00	10 000,00	0,00		10 000,00	0,00
Hileaseman ja kirvesmiestilojen muutostyöt	3893	menot	0,00		30 000,00	-30 000,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Varaus tilakust.kohteille	3855	menot	20 000,00		20 000,00	0,00	20 000,00	20 291,00		-291,00	20 000,00
		menot vs	30 000,00	0,00	60 000,00	-30 000,00	30 000,00	20 291,00		9 709,00	20 000,00
		tulot vs					0,00			0,00	
Toimitilat/kuntaymp. yht.		menot vs	30 000,00	0,00	60 000,00	-30 000,00	30 000,00	20 291,00		9 709,00	20 000,00
Toimitilat yhteensä		menot vs	2 185 000,00	405 274,07	1 780 000,00	90 000,00	1 870 000,00	402 545,91		1 467 454,09	680 171,50
		tulot vs	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		netto vs	2 185 000,00	405 274,07	1 780 000,00	90 000,00	1 870 000,00	402 545,91		1 467 454,09	680 171,50

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.		Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/meno 31.12.2019	Toteutuma/tulot 31.12.2019	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2019
Kuntatekniikka											
Liikennealueet											
Liikenneturv.suunnitelman kohteet	3640	menot	20 000,00		20 000,00	0,00	20 000,00	3 968,06		16 031,94	3 968,06
Valaistukset, saneeraus ja lamppujen vaihtaminen	3641	menot	15 000,00		15 000,00	0,00	15 000,00	8 862,00		6 138,00	8 862,00
Pajatie peruskorjaus	3903	menot	0,00		90 000,00	-90 000,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Kotitie peruskorjaus	3896	menot	25 000,00		25 000,00	0,00	25 000,00	16 934,25		8 065,75	16 934,25
Koidanvaaran silta	3894	menot s	350 000,00		350 000,00	0,00	350 000,00	0,00		350 000,00	
Koidanvaaran silta	3894	tulot s	-100 000,00		-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00		-100 000,00	
Liikennealueet yhteensä		menot	410 000,00	0,00	500 000,00	-90 000,00	410 000,00	29 764,31		380 235,69	29 764,31
		tulot	-100 000,00		-100 000,00	0,00	-100 000,00				
		netto	310 000,00	0,00	400 000,00	-90 000,00	310 000,00	29 764,31		280 235,69	29 764,31
Puistot ja yleiset alueet											
Leikkikenttien kunnostus ja kaava- alueen penkit/roskikset	3646	menot	10 000,00		10 000,00		10 000,00	0,00		10 000,00	0,00
Puistot ja yleiset alueet yht.		menot	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00		10 000,00	0,00

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.		Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/menot 31.12.2019	Toteutuma/tulot 31.12.2019	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2019
Vesi- ja viemärilaitos											
Verkostojen saneeraus ja vähäinen uudisrakentaminen	3647	menot	50 000,00		50 000,00	0,00	50 000,00	15 065,72		34 934,28	15 065,72
Taloliittymät, venttiilit ja palopostit	3648	menot	15 000,00		15 000,00		15 000,00	0,00		15 000,00	0,00
Vesihuoltolaitoksen automatisoinnin uudist. ja suunnittelu	3843	menot	50 000,00		50 000,00		50 000,00	50 008,92		-8,92	50 000,00
Vesi- ja viemärilaitos yht.		menot	115 000,00	0,00	115 000,00	0,00	115 000,00	65 074,64		49 925,36	65 065,72
		tulot					0,00				
		netto	115 000,00	0,00	115 000,00	0,00	115 000,00	65 074,64		49 925,36	65 065,72
Kuntateknikka yhteensä		menot vs	435 000,00	0,00	625 000,00	-90 000,00	535 000,00	94 838,95		440 161,05	94 830,03
		tulot vs	0,00		-100 000,00	0,00	-100 000,00		0,00	-100 000,00	0,00
		netto vs	435 000,00	0,00	525 000,00	-90 000,00	435 000,00	94 838,95		340 161,05	94 830,03
Irtain omaisuus											
Kuntaympäristölautakunta											
Koneet ja kalusto											
Yhdistelmäkone, akkupuukkosaha tarvikkeineen	3737	menot	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00	2 662,87		17 337,13	2 662,87
Kuntaympäristölautakunta		menot vs	20 000,00		20 000,00	0,00	20 000,00	2 662,87		17 337,13	2 662,87
		tulot vs	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Irtain käyttöomaisuus yht.		netto vs	20 000,00		20 000,00	0,00	20 000,00	2 662,87		17 337,13	2 662,87
KUNTAYMPÄRISTÖLTK yhteensä											
		menot vs	2 640 000,00	405 274,07	2 425 000,00	0,00	2 425 000,00	2 500 047,73		724 952,27	
		tulot vs	0,00		-100 000,00	0,00	-100 000,00		0,00	-100 000,00	
		netto vs	2 640 000,00	405 274,07	2 325 000,00	0,00	2 325 000,00	2 500 047,73		-175 047,73	777 664,40

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.		Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/menot 31.12.2019	Toteutuma/tulot 31.12.2019	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2019	
Pysyvien vastaavien ostot ja myynnit												
Maa-alueiden ostot								0,00				
Maa-alueiden myynnit	9496								23 850,00			
Asuinrakennusten myynnit	9498								888 230,17			
Muiden rakennusten myynnit	9499								1 234 449,73			
Osakkeiden ja osuuksien myynnit	9497								675 324,01			
Ostot ja myynnit yhteensä								0,00	2 821 853,91	0,00		
Investointikustannukset v. 2019												
yhteensä		menot s			1 850 000,00							
		menot vs			590 000,00							
		yht.			2 440 000,00							
		MRM s				0,00	1 850 000,00	81 850,61		1 768 149,39		
		MRM vs				0,00	590 000,00	2 439 228,12		-1 849 228,12		
		yht.				0,00	2 440 000,00	2 521 078,73		-81 078,73		
		tulot s			-100 000,00	0,00	-100 000,00		0,00	0,00		
		tulot vs			0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		
		yht.			-100 000,00	0,00	-100 000,00		0,00	-100 000,00		
		MRM s				0,00	0,00		0,00	0,00		
		MRM vs				0,00	0,00		0,00	0,00		
		MRM tulot yht				0,00	-100 000,00		0,00	-100 000,00		
								2 521 078,73	0,00			
		netto			2 655 000,00	405 274,07	2 340 000,00	0,00	2 340 000,00	2 521 078,73	-181 078,73	789 069,39

6.4. Rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
VUOSIKATE	124 886,00	-944 236,00	-819 350,00	805 290,33	1 624 640,33	198,28%	-98,28%
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-170 000,00	0,00	-170 000,00	-273 074,93	-103 074,93	-60,63%	160,63%
	-45 114,00	-944 236,00	-989 350,00	532 215,40	1 521 565,40	153,79%	-53,79%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
INVESTOINTIMENOT	-2 440 000,00	0,00	-2 440 000,00	-2 521 078,73	-81 078,73	-3,32%	103,32%
RAHOITUSOSUJEDET INVESTOINTIMENOIHIN	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	-100 000,00	-100,0%	0,0%
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	170 000,00	0,00	170 000,00	2 821 853,91	2 651 853,91	1 559,91%	1 659,91%
	-2 170 000,00	0,00	-2 170 000,00	300 775,18	2 470 775,18	113,86%	-13,86%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 215 114,00	-944 236,00	-3 159 350,00	832 990,58	3 992 340,58	126,37%	-26,37%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET							
ANTOLAINA SAAMISTEN LISÄYS	0,00	0,00	0,00	-107 128,00	-107 128,00		
	0,00	0,00	0,00	-107 128,00	-107 128,00		
LAINAKANNAN MUUTOKSET							
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	3 000 000,00	0,00	3 000 000,00	0,00	-3 000 000,00	-100,0%	0,0%
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 800 000,00	0,00	-1 800 000,00	-1 777 698,26	22 301,74	1,24%	98,76%
	1 200 000,00	0,00	1 200 000,00	-1 777 698,26	-2 977 698,26	-248,14%	-148,14%
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET							
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	18 814,90	18 814,90		
SAAMISTEN MUUTOS	30 000,00	0,00	30 000,00	562 032,65	532 032,65	1 773,44%	1 873,44%
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	-417 707,02	-417 707,02		
	30 000,00	0,00	30 000,00	163 140,53	133 140,53	443,8%	543,8%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 230 000,00	0,00	1 230 000,00	-1 721 685,73	-2 951 685,73	-239,97%	-139,97%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-985 114,00	-944 236,00	-1 929 350,00	-888 695,15	1 040 654,85	53,94%	46,06%
RAHAVARAT 31. 12.	947 950,24						
1. 1.	1 836 645,39			-888 695,15			

6.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta											
Tilinpäätös 2019 (ilman poistoja)	Sito- vuus 1) B	Määrärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
		Alkup. talousarvio	Ta:n muutos	Ta. muut.jälkeen	Toteuma	Poik- keama	Alkup. talousarvio	Ta:n muutos	Ta. muut.jälkeen	Toteuma	Poik- keama
Käyttötalousosa											
Kunnanvaltuusto	B	112		112	86	26	19		19	18	-1
Tarkastuslautakunta	B	45		45	29	15					
Kunnanhallitus	B	32 938	-315	32 623	32 068	555	3 828	-513	3 315	3 214	-101
Hyvinvointilautakunta	B	10 683	0	10 683	9 957	726	589		589	657	68
Kuntaympäristölautakunta	B	4 637		4 637	4 743	-106	4 315	87	4 402	4 724	323
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						18 320	-1 009	17 311	17 289	-22
Valtionosuudet	B						21 069	276	21 345	21 552	207
Korkotulot	B									8	8
Muut rahoitustulot	B						550	-50	500	376	-124
Korkomenot	B				112	-112					
Muut rahoitusmenot	B	150	50	200	39	161					
Investointiosa											
yhteensä	B	2 440		2 440	2 521	-81	100		100	0	-100
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset	B				107	107					
Lainakannan muutokset	B	1 777		1 777	1 777	0					0
Oman pääoman muutokset											
Vaikutus maksuvalmiuteen	B						3 392	944	4 936	3 601	1 033
Yhteensä		52 782	-265	52 517	51 439	1 291	52 182	-265	52 517	51 439	1 291

1) Sitovuustasot: B= bruttomäärärahataha/-tuloarvio

7. Tilinpäätöslaskelmat

7.1. Tuloslaskelma

Kunnan tuloslaskelma	01.01.-31.12.2019		01.01.-31.12.2018	
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	2 763 453,41		2 488 939,33	
MAKSUTUOTOT	418 871,88		402 835,13	
TUET JA AVUSTUKSET	517 016,05		502 803,02	
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 992 021,13	5 691 362,47	2 452 164,13	5 846 741,61
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		97 596,42		172 370,82
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-8 243 512,07		-8 353 410,55	
HENKILÖSIIVOUSKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 808 491,92		-1 787 972,60	
MUUT HENKILÖSIIVOUSKULUT	-190 788,21		-275 393,23	
PALVELUJEN OSTOT	-30 618 367,61		-29 737 418,79	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 961 773,41		-1 996 556,63	
AVUSTUKSET	-696 135,41		-699 870,83	
MUUT TOIMINTAKULUT	-538 885,92	-44 057 954,55	-724 909,86	-43 575 532,49
TOIMINTAKATE		-38 268 995,66		-37 556 420,06
VEROTULOT		17 289 497,20		17 059 848,83
VALTIONOSUDET		21 551 639,00		21 277 931,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	86,25		4 240,18	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	343 235,46		339 239,53	
KORKOKULUT	-104 080,64		-116 968,74	
MUUT RAHOITUSKULUT	-6 091,28	233 149,79	-12 452,51	214 058,46
VUOSIKATE		805 290,33		995 418,23
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT		-1 903 341,32		-2 083 011,67
TILIKAUDEN TULOS		-1 098 050,99		-1 087 593,44
POISTOERON MUUTOS		94 231,54		48 906,04
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-1 003 819,45		-1 038 687,40

7.2. Rahoituslaskelma

		2019		2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	805 290,33		995 418,23	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-273 074,93	532 215,40	-3 499,96	991 918,27
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-2 521 078,73		-1 014 631,84	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	2 821 853,91	300 775,18	31 923,68	-982 708,16
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		832 990,58		9 210,11
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-107 128,00		-4 600,00	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0,00	-107 128,00	316 998,26	312 398,26
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0,00		1 000 000,00	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 777 698,26	-1 777 698,26	-1 777 358,53	-777 358,53
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	18 814,90		6 319,15	
SAAMISTEN MUUTOS	562 032,65		-449 438,98	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-417 707,02	163 140,53	78 328,35	-364 791,48
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-1 721 685,73		-829 751,75
RAHAVAROJEN MUUTOS		-888 695,15		-820 541,64
RAHAVARAT 31. 12.	947 950,24		1 836 645,39	
1. 1.	1 836 645,39	-888 695,15	2 657 187,03	-820 541,64

7.3. Tase

Vastaavaa	2019	2018
Pysyvät vastaavat	33 297 411,19	35 121 324,76
Aineettomat hyödykkeet	2 059 124,05	2 266 713,90
Muut pitkävaikutteiset menot	2 059 124,05	2 266 713,90
Aineelliset hyödykkeet	18 019 884,20	21 229 508,00
Maa- ja vesialueet	3 603 989,22	3 603 989,25
Rakennukset	11 618 228,85	13 974 781,14
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 357 702,07	2 992 890,53
Koneet ja kalusto	135 395,15	252 573,01
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	304 568,91	405 274,07
Sijoitukset	13 218 402,94	11 625 102,86
Osakkeet ja osuudet	11 991 055,86	10 459 324,43
Muut lainasaamiset	1 017 000,00	1 017 000,00
Muut saamiset	210 347,08	148 778,43
Toimeksiantojen varat	180 783,61	157 909,95
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen varat	180 783,61	157 909,95
Vaihtuvat vastaavat	2 395 368,73	3 864 911,43
Vaihto- omaisuus	35 715,91	54 530,81
Aineet ja tarvikkeet	35 715,91	54 530,81
Ennakkomaksut		
Saamiset	1 411 702,58	1 973 735,23
Pitkäaikaiset saamiset	506 831,21	536 831,21
Lainasaamiset	506 831,21	536 831,21
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	904 871,37	1 436 904,02
Myyntisaamiset	580 706,63	1 075 461,79
Lainasaamiset	89 136,90	91 360,90
Muut saamiset	46 386,97	42 790,75
Siirtosaamiset	188 640,87	227 290,58
Rahoitusomaisuusarvopaperit	45 983,06	45 983,06
Osakkeet ja osuudet	45 983,06	45 983,06
Rahat ja pankkisaamiset	901 967,18	1 790 662,33
Vastaavaa yhteensä	35 873 563,53	39 144 146,14

Vastattavaa	2019	2018
Oma pääoma	23 776 499,93	24 780 319,38
Peruspääoma	19 617 331,60	19 617 331,60
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 162 987,78	6 201 675,18
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 003 819,45	-1 038 687,40
Varaukset	274 347,69	368 579,23
Poistoero	274 347,69	368 579,23
Toimeksiantojen pääomat	180 783,61	157 909,95
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen pääomat	180 783,61	157 909,95
Vieras pääoma	11 641 932,30	13 837 337,58
Pitkäaikainen	7 811 963,61	9 392 722,69
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 110 570,00	8 346 634,46
Lainat julkisyhteisöiltä	382 185,36	739 608,56
Muut velat ja liittymismaksut	312 604,35	301 279,27
Siirtovelat	6 603,90	5 200,40
Lyhytaikainen	3 829 968,69	4 444 614,89
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 236 064,46	1 420 275,06
Lainat julkisyhteisöiltä	357 083,47	357 083,47
Saadut ennakot	23 216,30	9 334,07
Ostovelat	791 281,57	585 883,19
Muut velat	204 789,28	248 849,08
Siirtovelat	1 217 533,61	1 823 190,02
Vastattavaa yhteensä	35 873 563,53	39 144 146,14

7.4. Konsernituloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma	2019	2018
	euroa	euroa
Toimintatuotot	33 861 864,73	33 211 053,85
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	-5 865,40	-1 050,28
Toimintakulut	-71 177 866,88	-70 208 289,96
Toimintakate	-37 321 867,55	-36 998 286,39
Verotulot	17 289 497,20	17 059 843,83
Valtionosuudet	21 551 639,00	21 277 931,00
Rahoitustuotot ja -kulut	169 647,22	132 035,23
Korkotuotot	61 703,52	42 040,26
Muut rahoitustuotot	360 537,06	341 353,51
Korkokulut	-235 205,32	-217 041,26
Muut rahoituskulut	-17 388,04	-34 317,28
Vuosikate	1 688 915,88	1 471 528,67
Poistot ja arvonalennukset	-3 214 068,08	-3 250 210,93
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-1 525 152,19	-1 778 682,26
Tilinpäätössiirrot	-3 294,08	585,57
Tilikauden verot	-41 490,12	-1 504,43
Laskennalliset verot	-17 587,07	-12 459,07
Vähemmistöosuudet	30 643,85	43 322,45
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 556 879,62	-1 748 737,75

7.5. Konsernirahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma	2019	2018
	euroa	euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 688 915,88	1 471 528,67
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-41 490,12	-1 504,43
Tulorahoituksen korjauserät	-217 553,09	67 785,63
Investointien rahavirta	1 429 872,67	1 537 809,87
Investointimenot	-3 497 883,39	-2 406 688,11
Rahoitusosuudet investointeihin	1 418,21	18 166,30
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustu	2 668 839,44	71 615,32
Toiminnan ja investointien rahavirta	602 246,93	-779 096,62
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset	-102 128,00	-9 600,00
Antolainsaamisten vähennys		314 743,91
Lainakannan muutokset	-102 128,00	305 143,91
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 165 072,46	505 035,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 748 981,64	-2 425 453,37
Lyhytaikaisten lainojen muutos	340 274,98	433 516,97
	-243 634,20	-1 486 901,40
Oman pääoman muutokset	-1 422 871,82	-230 462,11
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomienmuuotk	-13 041,43	31 483,34
Vaihto-omaisuuden muutos	15 921,52	-33 448,44
Saamisten muutos	489 876,57	-458 750,86
Korottomien velkojen muutos	-362 138,31	410 849,66
	130 618,35	-49 866,30
Rahoituksen rahavirta	-1 638 015,67	-1 462 085,90
Rahavarojen muutos	-1 035 768,73	-2 241 182,52
Rahavarat 31.12.	4 702 152,27	5 737 921,00
Rahaavarat 1.1.	5 737 921,00	7 979 103,52
	-1 035 768,73	-2 241 182,52

7.6. Konsernitase

VASTAAVAA	2 019	2 018	VASTATTAVAA	2 019	2 018
Pysyvä vastaavat	40 671 480,38	41 478 714,30	Oma pääoma	20 147 375,84	21 740 112,49
Aineettomat hyödykkeet	1 207 766,99	1 419 434,44	Peruspääoma	19 617 331,60	19 617 331,60
Aineettomat oikeudet	1 190 843,26	1 190 033,40	Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä	1 695,00	1 695,00
Muut pitkävaikutteiset menot	16 923,73	229 401,04	Liittymismaksurahasto		
Ennakkomaksut			Arvonkorotusrahasto	132 960,76	135 896,41
Konserniliiketarvo			Vapaaehtoisesta varauksesta ja poistoerosta siirretty osuus		
Aineelliset hyödykkeet	36 906 572,88	37 696 609,10	Muut omat rahastot	1 438 996,20	1 228 694,93
Maa- ja vesialueet	4 169 293,39	4 169 201,38	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	513 271,90	2 496 716,47
Rakennukset	28 380 146,02	29 102 352,57	Tilikauden yli-/alijäämä	-1 556 879,62	-1 740 221,91
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 469 773,14	2 214 021,77	Vähemmistöosuudet	463 624,15	504 074,50
Koneet ja kalusto	647 397,37	749 625,21			
Muut aineelliset hyödykkeet	6 700,08	6 700,08	Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 233 262,88	1 454 708,09	Poistoero		
Sijoitukset	2 557 140,51	2 362 670,76	Vapaaehtoiset varaukset		
Osakkuusyhteisöosuudet			Pakolliset varaukset	302 519,64	408 573,01
Osakkeet ja osuudet	2 345 940,54	2 208 039,44	Eläkevaraukset	4 887,40	5 352,20
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Muut pakolliset varaukset	297 632,24	403 220,81
Muut lainasaamiset			Toimeksiantojen pääomat	432 745,39	410 495,57
Muut saamiset	211 199,97	154 631,32	Valtion toimeksiannot	243 528,86	233 839,79
Toimeksiantojene varat	373 859,05	338 567,82	Lahjoitusrahastojen pääomat	6 617,42	6 527,08
Valtion toimeksiannot	191 230,34	168 430,31	Muut toimeksiantojen pääomat	182 599,11	170 128,70
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9,01	9,01	Vieras pääoma	27 134 538,50	27 731 057,43
Muut toimeksiantojen varat	182 619,70	170 128,50	Pitkäaikainen	17 551 116,55	17 949 665,24
Vaihtuvat vastaavat	7 435 464,08	8 977 030,91	Joukkovelkakirjalainat		
Vaihto- omaisuus	247 849,47	263 770,99	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 232 690,97	16 283 916,27
Aineet ja tarvikkeet	247 885,78	263 807,30	Lainat julkisyhteisöiltä	372 188,17	728 885,91
Keskeneräiset tuotteet			Lainat muilta luotonantajilta		
Valmiit tuotteet/Tavarat			Saadut ennakot		3 332,97
Muu vaihto-omaisuus			Ostovelat		
Ennakkomaksut	-36,31	-36,31	Muut velat	939 633,51	928 308,43
Saamiset	2 485 462,34	2 975 338,91	Siirtovelat	6 603,90	5 221,68
Pitkäaikaiset saamiset	163 201,66	188 667,39	Lyhytaikainen	9 583 421,95	9 781 392,20
Myyntisaamiset	4 882,68	5 348,41	Joukkovelkakirjalainat	508 500,00	
Lainasaamiset	150 000,00	180 000,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 758 837,89	2 105 118,40
Muut saamiset	8 318,98	3 318,98	Lainat julkisyhteisöiltä	357 083,47	357 083,47
Siirtosaamiset			Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikaiset saamiset	2 322 260,68	2 786 671,52	Saadut ennakot	41 529,83	23 939,52
Myyntisaamiset	1 160 581,87	1 711 758,48	Ostovelat	2 093 188,76	1 880 485,34
Lainasaamiset	89 647,57	92 295,74	Muut velat	1 013 116,79	990 087,44
Muut saamiset	410 292,11	351 931,76	Siirtovelat	3 725 296,51	4 350 132,26
Siirtosaamiset	661 739,13	630 685,54	Laskennallinen verovelka	85 868,70	74 545,77
Rahoitusomaisuusarvopaperit	571 790,24	612 089,75	Vastattavaa yhteensä	48 480 803,51	50 794 313,02
Osakkeet ja osuudet	45 983,06	45 983,06			
Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteilla	477 583,83	406 473,60			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	41 223,35	152 633,09			
Muut arvopaperit	7 000,00	7 000,00			
Rahat ja pankkisaamiset	4 130 362,03	5 125 831,26			
Vastaavaa yhteensä	48 480 803,51	50 794 313,02			

8. Tilinpäätöksen liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskeva liitetieto

Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetieto

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. kaudelle.

Pysyvien vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelmaan lisäyksenä uimahallin 1.1.2011 alkaen ja laajakaistan 1.1.2015. Poistosuunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Kunnan vuokrakiinteistöjen yhtiöittämisestä johtuen on myyty tasearvolla yrityshallit 1.234.449,73 €, asunrakennukset 836.434,64 € ja myyntihinnalla osakehuoneistot 477.050,40 €.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet sekä palautuskelpoiset liittymismaksut on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO – periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä oikaisut

Olellaisia tuottoja ja kuluja, jotka kohdistuvat aikaisempiin tilikausiin ei v.2019 ole ollut.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet 2019

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet 2019

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt (9), sekä kaikki kuntayhtymät (3), joissa kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätös on koottu eri yhteisöjen tilinpäätöksistä, jotka ovat pääosin tilintarkastamattomia hallitusten esityksiä päättävälle elimille.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Ilomantsin Lämpö Oy:n ja Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot sekä kuntayhtymien tilinpäätöksessä tekemiä käyttöomaisuuden poistoja ei ole oikaistu, koska yhteisöt ovat kirjanneet poistot omassa tilinpäätöksessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä. Asunto- ja kiinteistöyhtiöissä keskinäisiä omistuksia on eliminoitu tytäryhteisöjen osakepääomia ja rakennusrahastoa vastaan. Kuntayhtymät on eliminoitu yhdistelyssä pääomaosuuden mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniin kuuluvien yhteisöjen keskinäiset erät on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta

Poikkeavat tilikaudet

Ei ole poikkeavia tilikausia.

Vähemmistöosuudet

Konsernin ulkopuolisten omistajien osuus tytäryhteisöjen (6) tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu vähemmistöosuudeksi

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää Edellisten tilikausien yli-/alijäämä vastaan tilikautta edeltävältä ajalta sekä Tilikauden yli-/alijäämä vastaan tilikaudelta. Ne tytäryhteisöt, jotka ovat tehneet suunnitelman mukaiset poistot ei konsernissa ole tehty tilikauden poisto-oikaisuja.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset purettu edellisten tilikausien tulokseen.

Osakkuusyhtiöt yhdistelty omistuksen mukaisesti omasta pääomasta ja tilikauden tuloksesta.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset ovat vertailukelpoisia keskenään.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä oikaisut

Peruttu liikaa kirjattua poisto-oikaisuja kahden tytäryhteisöjen kohdalta yhteissummaltaan 74.212,96 € sekä myydyt osakkuusyhteisöosuudet yhteensä 268.824,42 € kohdistuen edellisten tilikausien tulokseen.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	1 788 253,08	1 502 728,60	1 788 253,08	1 502 728,60
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0,00	0,00	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut	655 591,98	692 587,16	655 591,98	692 587,16
Yhdyskuntapalvelut	3 247 517,41	3 651 425,85	3 247 517,41	3 651 425,85
YHTEENSÄ	5 691 362,47	5 846 741,61	5 691 362,47	5 846 741,61

Verotulojen erittely	2019	2018
Kunnan verotulo	12 803 558,11	12 587 550,16
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 002 193,83	3 120 971,18
Kiinteistövero	1 483 745,26	1 351 327,49
Verotulot yhteensä	17 289 497,20	17 059 848,83

Valtionosuuksien erittely	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-18 552 435,00	-18 780 060,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-3 038 868,00	-2 835 276,00
Opetus - ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	39 664,00	337 405,00
Valtionosuudet yhteensä	-21 551 639,00	-21 277 931,00

Palvelujen ostojen erittely	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	26 706 029,86	25 783 483,56
Muiden palvelujen ostot	3 912 337,75	3 953 935,23
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	30 618 367,61	29 737 418,79

Liitetieto	Kv 17.12.1996	Muutokset:	
Tulolaskelmaan	§ 68	Kv 8.11.2010	Kv 29.9.2014
	KV liite 29/96	§ 51 **)	§ 30 ***)
Ilomantsin kunnan käyttöomaisuuden ryhmittely ja poistosuunnitelma			
Käyttöomaisuusryhmä		Poistomenetelmä	Poisto aika/%
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	-	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
Perustamis- ja järj.menot	-	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehitysmenot	-	Tasapoisto	3 vuotta
Atk-ohjelmat	-	Tasapoisto	3 vuotta
Liittymismaksut	-	Ei poisteta	
Muut	-	Tasapoisto	3 vuotta
Uimahalli **)	-	Tasapoisto	15 vuotta
Laajakaista ***)	-	Tasapoisto	20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	-		
Tontit	-	Ei poisteta	
Yleiset alueet	-	Ei poisteta	
Maa- ja metsätalousalueet	-	Ei poisteta	
Vesialueet	-	Ei poisteta	
Muut alueet	-	Ei poisteta	
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	-	Tasapoisto	2,5% / 40 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	-	Tasapoisto	5 % / 20 v
Asuinrakennukset	-	Tasapoisto	3,3% / 30 v
Muut rakennukset ja rakennelmat	-	Tasapoisto	5 % / 20 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, muut väylät, liikennelaitteet, sillat	-	Menojäännöspoisto	10 %
Puistot, urheilu- ja virkistysalueet	-	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkko	-	Menojäännöspoisto	8 %
Viemäriverkko	-	Menojäännöspoisto	8 %
Sähköjohdot ja ulkovalaistus	-	Menojäännöspoisto	15 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	-	Menojäännöspoisto	20 %
Vesihuoltolaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	-	Menojäännöspoisto	10 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	-	Menojäännöspoisto	20 %

Käyttöomaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika/%
<u>Koneet ja kalusto</u>		
Autot	Menojäännöspoisto	30 %
Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat autot ja työkoneet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Laituskoneet ja -laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut koneet, laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	30 %
<u>Muut aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa-ainesten ottopaikat	Käytön mukainen poisto	
Muut luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poisteta	
<u>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</u>		
Aktivoitu keskeneräinen käyttöomaisuus	Ei poisteta	
<u>Käyttöomaisuusarvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset</u>		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet, tytäryhteisöt	Ei poisteta	
Osakkeet, osakkuusyhteisöt	Ei poisteta	
Osakkeet, muut yhteisöt	Ei poisteta	
Kuntayhtymäosuudet, osakkuusyhteisöt	Ei poisteta	
Kuntayhtymäosuudet, muut yhteisöt	Ei poisteta	
Osuudet, tytäryhteisöt	Ei poisteta	
Osuudet, osakkuusyhteisöt	Ei poisteta	
Osuudet, muut yhteisöt	Ei poisteta	
Joukkovelkakirjasaamiset	Ei poisteta	
Lainasaamiset	Ei poisteta	
Muut sijoitukset	Ei poisteta	

Pakollisten varausten muutokset	Konserni	
	2019	2018
Eläkevastuu 1.1.	5 352,20	6 527,96
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella	464,80	1 175,77
Eläkevastuu 31.12.	4 887,40	5 352,20
Muut pakolliset vastuut 1.1.	403 220,81	313 343,14
Lisäykset		89 877,67
Vähennykset tilikaudella	105 588,57	
Muut pakolliset vastuut 31.12.	297 632,24	403 220,81

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	23 849,97	3 499,96	23 849,97	3 499,96
Muut myyntivoitot	249 224,96		249 224,96	
Myyntivoitot yhteensä	273 074,93	3 499,96	273 074,93	3 499,96

Satunnaisia tuottoja ei ole vuosilta 2018 ja 2019.

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2019	2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä	320 475,92	320 127,76

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet					Kaikki yhteensä	
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennako- maksut ja keskener.h.		Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2019	0,00	2 266 713,90	0,00	2 266 713,90	3 603 989,25	13 974 781,14	2 992 890,53	252 573,01	405 274,07	21 229 508,00	23 496 221,90
Lisäykset tilikauden aikana	0,00		0,00	0,00		174 537,59	44 830,03	15 837,08	276 248,02	511 452,72	511 452,72
Siirto erien välillä	0,00		0,00			376 953,18			-376 953,18		
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	2 070 884,37				2 070 884,40	2 070 884,40
Poistot											
suunnitelman mukaiset poistot	0,00	196 227,79	0,00	196 227,79		837 158,69	680 018,49	133 014,94		1 650 192,12	1 846 419,91
romutukset	0,00	11 362,06	0,00	11 362,06						0,00	11 362,06
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	0,00	2 059 124,05	0,00	2 059 124,05	3 603 989,22	11 618 228,85	2 357 702,07	135 395,15	304 568,91	18 019 884,20	20 079 008,25

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet omist.yht.yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 989 638,57	532 319,77	1 432 983,42	504 382,67	10 459 324,43
Lisäykset	2 000 000,00				2 000 000,00
Vähennys		171 455,63		296 812,94	468 268,57
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 989 638,57	360 864,14	1 432 983,42	207 569,73	11 991 055,86

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt v. 2019						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
As Oy Ilomantsin Leppärinne	Ilomantsi	70,50	70,50	165,4	1,1	-2,9
As Oy Naarvantalo	Ilomantsi	54,72	54,72	126,1	0,6	1,0
Ilomantsin Lämpö Oy	Ilomantsi	94,17	94,17	493,4	879,5	134,4
KOY Ilomantsin Virastotalo	Ilomantsi	71,32	71,32	4 147,4	5,4	0,8
KOY Pogostan Vuokratalot	Ilomantsi	100,00	100,00	1 519,3	5 041,4	26,8
KOY Taistelijan Talo	Ilomantsi	78,57	78,57	130,0	39,9	-6,9
KOY Ilomantsin Liikekeskus	Ilomantsi	90,40	90,40	1 031,7	84,1	2,5
Ilonet Oy	Ilomantsi	100,00	100,00	2 563,6	1 847,7	18,1
Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy	Ilomantsi	100,00	100,00	806,6	648,1	6,6
			Yhteensä	10 983,5	8 547,8	180,4
Kuntayhtymät						
P-K:n sosiaali- ja terveyspalvelujen ky Siun Sote	Joensuu	3,39	3,39	863,0	8 117,7	-173,0
P-K:n koulutuskuntayhtymä	Joensuu	3,50	3,50	2 639,2	513,0	-140,8
P-K:n Maakuntaliitto	Joensuu	4,29	4,29	69,2	53,9	-6,5
			Yhteensä	3 571,4	8 684,6	-320,3
Osakkuusyhteisöt						
KOY Kalevanpirtti	Ilomantsi	46,59	46,59	305,8	2,6	-5,9
			Yhteensä	305,8	2,6	-5,9

Saamisten erittely	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		114 413,28		10 091,99
Lainasaamiset	356 831,21		356 831,21	
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset		100 574,13		766 146,57
Siirtosaamiset				
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				118,11
Saamiset muilta		99,53		
Myyntisaamiset		365 619,69		299 105,12
Lainasaamiset	150 000,00	89 136,90	180 000,00	91 360,90
Siirtosaamiset		188 640,87		227 290,58
Muut saamiset		46 386,97		42 790,75
Saamiset yhteensä	506 831,21	904 871,37	536 831,21	1 436 904,02

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät:				
EU-tuet ja avustukset	29 701,60	32 781,33	0,00	0,00
Kela:n korvaus työterveyshuollosta	128 024,85	101 374,92	58 309,46	50 827,00
Muut tulojäämät	504 012,68	496 529,29	130 331,41	176 463,58
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	661 739,13	630 685,54	188 640,87	227 290,58

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	1 695,00	1 695,00		
Lisäykset				
Vähennykset				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	1 695,00	1 695,00		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	135 896,41	140 085,31		
Lisäykset				
Vähennykset	-2 935,65	-4 188,90		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	132 960,76	135 896,41		
Muut omat rahastot 1.1.	1 228 694,93	1 221 075,24		
Lisäykset	211 162,01	9 259,08		
Vähennykset	-860,74	-1 639,39		
Muut omat rahastot 31.12.	1 438 996,20	1 228 694,93		
Ed. tilikausien ylijäämä 1.1. *)	761 300,93	2 509 978,72	5 162 987,78	6 201 675,18
Lisäykset	80 807,04	59,96		
Vähennykset	328 836,07			
Ed. tilikausien ylijäämä 31.12.	513 271,90	2 510 038,68	5 162 987,78	6 201 675,18
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 556 879,62	-1 748 737,75	-1 003 819,45	-1 038 687,40
Oma pääoma yhteensä	20 147 375,84	21 744 918,87	23 776 499,93	24 780 319,38
*Edellisten tilikausien tulokseen on tehty poistoeron ja vapaaehtoisten varausten jakaminen sekä peruttu tyttärille liikaa kirjattua poisto-oikaisuja.				
Kirjattu myydyt osakkuusyhteisöosuudet pois konsernitaseesta.				

Pitkäaikaiset velat	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 884 282,00	3 940 854,00
Lainat julkisyhteisöiltä	61,53	9 092,02
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 884 343,53	3 949 946,02
Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat ja niiden osat, jotka erääntyvät viiden vuoden kuluttua 1.1.2025 tai sen jälkeen		

Vieras pääoma	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		500,00		159,60
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat		1 475,76		5 990,66
Velat muille				
Lainat	7 492 755,36	1 593 147,93	9 086 243,02	1 777 358,53
Saadut ennakot		23 216,30		9 334,07
Ostovelat		789 305,81		579 732,93
Muut velat	312 604,35	204 789,28	301 279,27	248 849,08
Siirtovelat	6 603,90	1 123 983,34	5 200,40	1 823 190,02
Vieras pääoma yhteensä	7 811 963,61	3 736 418,42	9 392 722,69	4 444 614,89

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 221 781,29	3 325 366,72	1 102 280,65	1 125 853,22
Korkojaksotukset	32 746,04	31 621,07	7 778,45	8 899,94
Muut menojäämät/siirtovelat	470 769,18	993 144,47	107 474,51	688 436,86
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 725 296,51	4 350 132,26	1 217 533,61	1 823 190,02

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Leasing-vastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	113 930,75	111 187,76	78 708,21	81 968,26
Myöhemmin maksettavat	123 384,70	99 314,38	80 870,61	97 350,96
Yhteensä	237 315,45	210 502,14	159 578,82	179 319,22
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Arvonlisäveron palautusvastuu	315 873,43	327 193,21		
Vuokravastuut	1 288 358,48	885 261,14		
Yhteensä	1 841 547,36	1 422 956,49		
Vastuusitoumukset saman konsernin yhteisöille				
Muut vastuusitoumukset *)	357,54	48 984,82		
*)Siun Sote/Vammaispalvelulain mukaiset potilasvakuutuksen vastuut				

Ilomantsin kunta on tehnyt valituksen Itä-Suomen hallinto-oikeuteen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän vuotta 2018 koskevan kuntaosuuden muutoksesta johtuvasta lisälaskutuksesta (462.560 €). Tätä kustannuserää ei ole huomioitu vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

Pelastuslaitoksen henkilöstöä koskeva varallaoloasian käsittely on vielä kesken. Tästä aiheutuvaa kustannuserää ei ole huomioitu 2019 tilinpäätöksessä.

Taseeseen sisällyttämättömät vakuudet ja vastuut

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	9 765 166,10	6 667 123,84	8 797 972,00	5 513 375,86
Jäljellä oleva pääoma	6 788 453,72	5 985 166,10	5 876 337,00	5 017 972,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 050 798,74	1 159 316,29	1 050 798,70	1 159 316,29
Jäljellä oleva pääoma	910 919,30	1 050 798,70	910 919,30	1 050 798,70

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	29 938 925,00	29 275 376,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	19 698,00	18 808,08

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön määrä 31.12.	2019	2018
Yleishallinto	74	71
Opetus- ja kulttuuritoimi	129	133
Yhdyskuntapalvelut	48	52
Yhteensä	251	256
- 1.1.2017 alkaen toimistohenkilöstö ja työllistetyt yleishallinnossa		
- sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö pl. laitoshuoltajat SiunSotelle		

Henkilöstökulut	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	10 145 585,78	10 222 641,62
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	97 206,42	194 134,76
Henkilöstökulut yhteensä	10 242 792,20	10 416 776,38

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut	2019	2018
Kokoomus	815,25	780,00
Keskusta	4 923,00	7 061,25
Sosiaalidemokraatit	2 324,50	2 347,50
Vasemmistoliitto	456,75	477,00
Perussuomalaiset	1 053,50	1 107,00
Kirstillisdemokraatit	23,00	15,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	9 596,00	11 787,75

Tilintarkastajan palkkiot	2019	2018
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	9 689,33	6 670,36
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 097,83	3 465,25
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	13 787,16	10 135,61

Intressitahot
Kunnanjohtajasopimus
Kunnanjohtajan kanssa on 1.1.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu (6) kuuden kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.
Lähipiiri/intressipiiri
Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

9. Eriytetty tilinpäätös

Vesilaitoksen toimintakertomus

Ilomantsin kunnan vesihuoltolaitos on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö, joka toimii kuntaympäristölautakunnan alaisuudessa. Vesihuoltolaitos tuottaa asiakkailleen niiden tarvitsevat vesihuoltopalvelut toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitos muodostuu vesilaitoksesta, joka toimittaa puhtaan veden asiakkailleen ja jätevesilaitoksesta, joka huolehtii asiakkaiden jätevedenpuhdistuksesta.

Vesilaitos

Ilomantsin kunnan vesilaitoksella on käytössään kaksi pohjavedenottamo, Putkelassa ja Ravajärvellä. Veden laatu on hyvää ja siihen lisätään ainoastaan kalkkia pH:n nostamiseksi. Vedenottamoiden vesi johdetaan vesilaitokselle tai suoraan asiakkaille. Vesijohtorunkoverkostoa on noin 100km ja materiaali pääasiassa muovia, jonka lisäksi edelleen on valurautaisia ja muita materiaaleja. Verkoston putkikoot vaihtelevat 40-250mm. Puhdasvesipuolen tärkeimpiä rakennuksia ovat Tervaniemen vesilaitos, vesitorni kirkonkylällä ja Tervaruukin alkalointilaitos. Vesitornin säiliötilavuus on noin 600 kuutiota, joka vastaa suunnilleen vuorokausikohtaista kulutusta. Vesihuoltolaitoksella on myös erillinen vedenottamo Sonkajassa, jossa vettä jaetaan 11 taloudelle.

Vesilaitosta seurataan automaatiojärjestelmän avulla, jonka päivitys käynnistyi 2018 ja on tarkoitus saattaa loppuun vuonna 2020.

Vesilaitoksen toimittama vesi on täyttänyt sille asetetut laatuvaatimukset. Veden laatua tarkkaillaan kuudesti vuoteen otettavilla kokeilla. Vedenlaadusta julkaistaan asiakkaille tiedote kaksi kertaa vuodessa kunnan internet sivuilla. Vesihuoltolaitoksella on ympärivuorokautinen päivystys. Tällä pyritään reagoimaan kaikkiin vika- ja häiriötilanteisiin mahdollisimman nopeasti. Vesijohtoverkostoa saneerataan vuodessa 0,5-1,0 km verran. Saneerauksessa poistetaan käytöstä vanhaa valurautaista verkostoa korvaamalla ne muovisilla. Veden toimittamissa määrissä on ollut laskeva trendi edellisvuosiin. Kiinteistöjä verkostoon liitettyä on 937 kpl.

Jätevedenpuhdistus

Jätevedenpuhdistamo käsittelee sinne ohjatut viemäriverkoston jätevedet, sekä tuodut sako- ja umpikaivolietteet haja-asutusalueilta ja Tuupovaaran alueelta. Käsittelyn ja puhdistuksen jälkeen vesi ohjataan Ilomantsin järveen. Jäljelle jäävä liete käsittelyn jälkeen toimitetaan kunnan maankaatopaikan maisemointia varten.

Jätevesiverkostoa on noin 50 km, josta valtaosa on muovia. Jätevedenpumppaamoja on 17 kappaletta, joista 12 on automaatiojärjestelmän etävalvonnassa. Jätevedenpumppaamot ohjaavat jäteveden jätevedenpuhdistamolle. Jätevedenpuhdistamo on toiminut hyvin ja asetettuja raja-arvoja ei ole ylitetty.

Jätevedenpuhdistamoon kohdistuu vuonna 2020 ja sitä tulevina vuosina saneerauspaineita. Valvova viranomaisen Ely-keskus edellyttää vesihuoltolaitosta toimenpiteisiin laitoksen toiminnan tehostamiseksi. Tämä edellyttää alkalointi järjestelmän asentamista puhdistamon yhteyteen sekä ilmastusaltaiden saneerausta. Lisäksi käytössä oleva kalusto ja laitteisto on saavuttamassa käyttöikänsä päätyä.

Vesihuoltolaitoksen tulevaisuuden näkymät

Vesihuoltolaitoksen toimittama vesimäärä laskee edelleen mutta on osoittanut hidastumisen merkkejä edellisvuosista. Kuivien kesien takia ja voimassaolevan lainsäädännön vuoksi muutamia talouksia liitettiin laitoksen asiakkaiksi ja yksittäisiä liittyjiä on odotettavissa liitettävän asiakkaiksi haja-asutusalueilta tulevina vuosina.

Tehostamalla jätevedenpuhdistuslaitoksen toimintaa voidaan odottaa tulevina vuosina säästöjä sen osalta. Toimitusvarmuuden ylläpitämiseksi vuosittaista runkoverkoston saneerausta tulee jatkaa.

Vesihuoltolaitoksen taksat:

	2019	2018
Vesimaksu	2,10	1,97
Jätevesi	3,81	3,74
Mittarinvuokra	14,88	14,88
Lietteenkäsittelymaksu	13,64	13,64
(hinnat sis. 24% alv)		

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma	31.12.2019	31.12.2018
Sisäinen		
Liikevaihto	742 850,10	778 413,48
Omaan käyttöön valmistus	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	2 410,96	1 741,13
Muut tuet ja avustukset	490,17	393,30
Toimintatuotot yhteensä	745 751,23	780 547,91
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-167 292,49	-135 780,84
Palvelujen ostot	-154 488,05	-144 440,39
Materiaalit ja palvelujen ostot yhteensä	-321 780,54	-280 221,23
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-161 468,85	-154 661,64
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-35 077,89	-35 489,16
Muut henkilösivukulut	-4 211,27	-6 229,18
Henkilöstökulut yhteensä	-200 758,01	-196 379,98
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-194 251,02	-181 660,90
Liiketoiminnan muut kulut	-3 899,02	-2 274,88
Liikeyli/alijäämä	25 062,64	120 010,92
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut	-8 356,18	-10 027,42
Korvaus peruspääomasta	-32 441,66	-32 441,66
Muut rahoituskulut	-93,78	-146,75
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-40 891,62	-42 615,83
Yli/alijäämä	-15 828,98	77 395,09

VESILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma	31.12.2019	31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä	25 062,64	120 010,92
Poistot ja arvonalentumiset	194 251,02	181 660,90
Rahoitustuotot ja -kulut	-40 891,62	-42 615,83
	178 422,04	259 055,99
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-65 074,64	-148 349,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	113 347,40	110 706,97
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	-3 060,00	-3 060,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-55 707,90	-55 707,90
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	100,06
Saamisten muutos muilta	-66 221,96	-15 025,57
Korottomien velkojen muutos muilta	36 508,51	-25 667,17
	-29 713,45	-40 592,68
Rahoituksen rahavirta	-88 481,35	-99 360,58
Rahavarojen muutos	24 866,05	11 346,39
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	359 725,42	334 859,37
Rahavarat 1.1.	334 859,37	323 512,98

VESILAITOKSEN TASE

Vastaavaa	31.12.2019	31.12.2018
Pysyvät vastaavat	1 213 353,50	1 339 469,88
Aineelliset hyödykkeet	1 191 702,58	1 320 878,96
Rakennukset	162 220,26	198 384,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	974 090,96	1 117 112,17
Enn.maks ja keskener. hankinnat	55 391,36	5 382,44
Sijoitukset	21 650,92	18 590,92
Muut saamiset/liittymismaksut	21 650,92	18 590,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT	485 834,51	394 746,50
Vaihto- omaisuus	9 233,34	9 233,34
Aineet ja tarvikkeet	9 233,34	9 233,34
Saamiset	116 875,75	385 513,16
Lyhytaikaiset saamiset	116 875,75	50 653,79
Myyntisaamiset	116 875,75	50 653,79
Rahat ja pankkisaamiset	359 725,42	334 859,37
Vastaavaa	1 699 188,01	1 734 216,38
Vastattavaa	31.12.2019	31.12.2018
Oma pääoma	967 510,29	983 339,27
Peruspääoma	1 081 388,62	1 081 388,62
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-98 049,35	-175 444,44
Tilikauden yli-/alijäämä	-15 828,98	77 395,09
Vieras pääoma	731 677,72	750 877,11
Pitkäaikainen	531 695,44	576 547,26
Lainat kunnalta	222 831,59	278 539,49
Muut velat/liittymismaksut	308 863,85	298 007,77
Lyhytaikainen	199 982,28	174 329,85
Lainat kunnalta	55 707,90	55 707,90
Ostovelat	65 882,08	25 599,33
Muut velat	44 247,93	44 885,51
Siirtovelat	34 144,37	48 137,11
Vastattavaa	1 699 188,01	1 734 216,38

HENKILÖSTÖ 31.12.2019		
Puhdasvesilaitoksella kokoaikainen laitosmies Jätevesilaitoksella kaksi kokoaikaista laitostyöntekijää ja oppisopimustyöntekijä 25 % kuntateknikka esimiehen ja 50 % toimistosihteerin työpanoksesta Yhden kokopäiväisen kunnallistekniikan työntekijän työpanos		
Henkilöstökulut	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	200 758,01	196 379,98
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	200 758,01	196 379,98

10. Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Ilomantsissa 30 päivänä maaliskuuta 2020

ILOMANTSIN KUNNANHALLITUS

Kokouksen läsnäolijat allekirjoituksin ja kuntalain (410/2015) 99 §:n mukaisesti osallistuneet kunnanhallituksen 30.3.2020 § 37 hyväksymisellään.

Tapio Tykkyläinen
puheenjohtaja

Marjut Ahokas
kunnanjohtaja

Liisa Sorjonen
1. varapuheenjohtaja

Jasmin Muqolli
2. varapuheenjohtaja

Arto Haaranen

Heidi Hassinen

Olli Puhakka

Tanja Pesonen

Mika Purmonen

Anna Puruskainen-Saarelainen

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Ilomantsissa _____ / _____ 2020

Kirsi Sova
KPMG Oy Ab
Tilintarkastaja KHT, JHT, CIA

11. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA		
	Päiväkirja	sähköinen arkistointi
	Pääkirja	sähköinen arkistointi
	Osakirjanpidot	atk-tulosteena
	Tase-erittelyt	atk-tulosteena
	Tasekirja	nidottuna
LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA		
	Alkusaldot	ALKUSA
	Talousarvio	BUD
	Lisätalousarvio	BUDL
	Kassa2	KASSA2
	Konsernin alkusaldot	KLALKU
	Konsernikirjaukset	KLKIRJ
	Konsernin tytäryht./ky	KLYHT
	Käyttöom. muistiot	KOMMUI
	Käyttöomaisuustositteet	KOMTOS
	Muistiotos2 Rondo	MUIRO2
	Muistiotos Sis2Rondo	MUIRS2
	Muistio sisäinen	MUISIS
	Muistiotos Rondo	MUISRO
	Muistiotos Rondo sis	MUISRS
	Muistiotositteet 1	MUIST1
	Ostolaskut	OSTOT
	Palkkatositteet	PALKAT
	Pankkien tiliotteet	PANKKI
	Sisäiset laskut Proe	SISLAS
	Sis laskut Rondo	SISRON
	Sislaskut2 Rondo	SISROP
	MR Laskulajit 10-77	YMR10 -77
	YMRHYV	MR hyvityslask. kuittaus
	YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset
	YMRVII	MR Viitesuoritukset
	ZAPU	UDP raportointi